

การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
: ศึกษากรณีการประชาสัมพันธ์และมาตรการในการป้องกัน

นายอภิศักดิ์ ทองนพคุณ

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LYNCHING THE ACCUSED IN PROCEEDING AT THE SCENE OF CRIME CONFESSION
ASSEMBLY: A CASE STUDY OF LYNCHING AND PREVENTIVE MEASURES

Mr. Apisak Tongnophakhoon

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Sociology

Department of Sociology and Anthropology

Faculty of Political Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ
สารภาพ: ศึกษากรณีการประชาสัมพันธ์และมาตรการในการ
ป้องกัน

โดย

นายอภิศักดิ์ ทองนพคุณ

สาขาวิชา

สังคมวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ดร. จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย

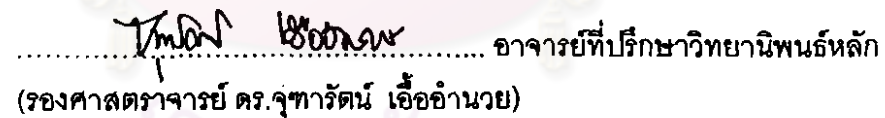
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

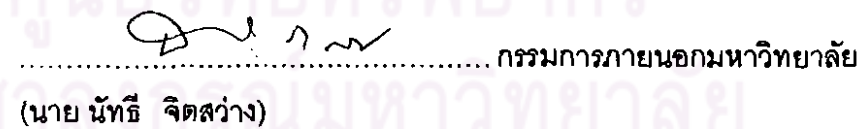

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ยาวะประภาส)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยง ชื่นสุวิมล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นาย นัทธี จิตสว่าง)

อภิศักดิ์ ทองนพคุณ: การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ
สารภาพ. (LYNCHING THE ACCUSED IN PROCEEDING AT THE SCENE OF
CRIME CONFESSION ASSEMBLY: A CASE STUDY OF LYNCHING AND
PREVENTIVE MEASURES) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.ดร.จุฑารัตน์ เชื้ออำนาจ,
131 หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาใน
การนำชี้ที่เกิดเหตุฯ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์
และเสนอมาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ โดยใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าข้อมูล
จากเอกสาร และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นเครื่องมือในการเก็บ
รวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ จำนวน 9 นาย ผู้ต้องหาที่ถูก
ประชาทัณฑ์ จำนวน 4 ราย และผู้ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา จำนวน 9 ราย

ผลการวิจัยพบว่า การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุเกิดขึ้นเมื่อมีองค์ประกอบ
3 ประการ คือ ผู้ประชาทัณฑ์ ผู้ต้องหา และการขาดความสามารถในการปกป้องร่างกายของผู้ต้องหา
การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเป็นพฤติกรรมรวมหมู่ที่เป็นการแพร่ระบาดทางอารมณ์ในรูปแบบของฝูง
ชนวุ่นวาย ซึ่งมีสาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดที่ทารุณโหดร้ายของ
ผู้ต้องหา นอกจากนี้การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเป็นการควบคุมทางสังคมเชิงลบ และเป็นการ
ลงโทษเพื่อแก้แค้นตอบแทนผู้กระทำผิด

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์คือ กำลังของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจมีไม่เพียงพอ ประชาชนที่มาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการ
ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ต้องการใช้ความรุนแรงในการห้าม
ปรามหรือจับกุมผู้ประชาทัณฑ์

ดังนั้น มาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์คือ การนำชี้ที่เกิดเหตุต้องมี
ทนายความของผู้ต้องหาติดตามไปด้วย ต้องไม่กระทำต่อหน้าสาธารณชนจำนวนมาก ต้องใช้
เวลาให้น้อยที่สุด หากทำในสถานที่เปิดโล่งต้องมีแผงเหล็กหรือเชือกกั้นพื้นที่เอาไว้โดยรอบ และ
หากสถานการณ์เริ่มไม่ปลอดภัยต้องเลื่อนการนำชี้ที่เกิดเหตุออกไปทันที

ภาควิชา... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา... ลายมือชื่อนิสิต... A .
สาขาวิชา... สังคมวิทยา... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก...
ปีการศึกษา 2553

5180757024 : MAJOR SOCIOLOGY

KEYWORDS : LYNCHING / ACCUSED / PROCEEDING AT THE SCENE

APISAK TONGNOPHAKHOON : LYNCHING THE ACCUSED IN PROCEEDING AT THE SCENE OF CRIME CONFESSION ASSEMBLY: A CASE STUDY OF LYNCHING AND PREVENTIVE MEASURES. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. JUTHARAT UA-AMNOEY, Ph.D., 131 pp.

The purposes of this research are to study the understanding of lynching the accused in proceeding at the scene. To analyze the problems and obstacles to protect the accused from punishment by the people and recommend measures to prevent the accused from this action. This study is a documentary and qualitative research, that use in-depth interview in collecting data from 9 police officers whose duty in controlling the accused, the 4 accused who are punished by people and 9 person who punish the accused.

The results showed that this action occurred when there are three elements; people who wanted to punish the accused, the accused and the lack of ability to prevent the body of the accused. Lynching the accused are collective behavior of an emotional contagion in mob which caused from soreness in criminal behavior. In addition this action is negative sanctions and retribution.

However, the problems and obstacles to prevent the accused from this action are; the police officers are not enough, people do not understand this process and police officers do not want to use violence to forbid or arrest the illegal punishment.

Therefore, the recommendations are; the process should be accompanied by counsel of the accused, this action can not be done in front of the public, take minimum of time. In open space should have the steel panel or the rope barrier around the area and when unsafe situation occurred should be postponed this process immediately.

Department : Sociology and Anthropology Student's Signature A.
 Field of Study : Sociology Advisor's Signature J. Uammy
 Academic Year : 2010

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถอย่างยิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการทำวิจัย รวมทั้งเป็นผู้คอยผลักดันผู้วิจัยเสมอมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญยง ชื่นสุขวิมล ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และนายนิติ จิตสว่าง กรรมการวิทยานิพนธ์ ผู้ให้ความกรุณาและให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่กรุณาเสียสละเวลา ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลด้วยความเต็มใจ เป็นผลให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอบคุณพี่ทิพย์ เพื่อนๆ อาสาสมัครทุกคน ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา จนกระทั่งการศึกษาวิจัยได้เสร็จสมบูรณ์

ขอบคุณอู๋ ที่เป็นกำลังใจให้เสมอมาและช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

สุดท้ายขอบคุณแม่และพี่ชาย ที่คอยช่วยเหลือ เป็นกำลังใจ รวมทั้งให้โอกาสได้ทำในสิ่งที่ตัวเองต้องการ ขอขอบคุณครับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2. ใจหายวิจัย.....	4
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
4. ขอบเขตของการวิจัย.....	4
5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	4
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. แนวคิดและทฤษฎี.....	6
1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์.....	6
1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมรวมหมู่.....	18
1.3 แนวคิดเรื่องการสอบสวนและการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ สารภาพ.....	24
1.4 ทฤษฎีทางสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา.....	30
2. งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	31
3. กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	36
3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
1. ประเภทของการวิจัย.....	37

บทที่	หน้า
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants).....	37
3. วิธีการเก็บข้อมูลในการศึกษา.....	37
4. ขั้นตอนการสัมภาษณ์.....	39
5. หลักจริยธรรมกับการเก็บข้อมูล.....	40
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการศึกษา.....	42
1. สรุปภาพรวมกรณีศึกษา.....	42
2. กรณีศึกษาที่ 1.....	44
3. กรณีศึกษาที่ 2.....	65
4. กรณีศึกษาที่ 3.....	84
5 อภิปรายผลและตอบโจทย์วิจัย.....	105
1. ปรากูการณ์ “การประท้วง” ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบ คำรับสารภาพ.....	105
2. ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประท้วงที่ในขณะ นำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ.....	118
3. มาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประท้วงที่ในขณะนำขึ้นที่เกิด เหตุประกอบคำรับสารภาพ.....	120
6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	122
1. สรุปผลการวิจัย.....	122
2. ข้อจำกัดในการวิจัย.....	123
3. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย.....	124
รายการอ้างอิง.....	125
ภาคผนวก.....	128
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานการณ์การถูกประชาทัณฑ์.....	43

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	36
2	แสดงกระบวนการที่ความโกรธแค้นเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมรุนแรง....	107
3	แสดงการประชาทัศน์ผู้ต้องหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนที่ผู้ต้องหาขอขมาต่อญาติ ของผู้เสียหาย.....	116
4	แสดงการประชาทัศน์ผู้ต้องหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการนำผู้ต้องหากลับโรงพัก...	116

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประชาทัณฑ์ผู้กระทำผิดหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยในอดีตนั้นการลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง เช่น ในประเทศที่ใช้กฎหมายอิสลาม (Punishment in Islamic Law) จะใช้การรุมขว้างด้วยก้อนหินเป็นบทลงโทษสำหรับผู้ผิดประเวณีที่แต่งงานแล้ว (มุฮัมมัดซาคี เจ๊ะหะ, 2547) ในประเทศอินเดียการประชาทัณฑ์เป็นเครื่องมือที่วรรณะสูงใช้ข่มเหงวรรณะที่ต่ำกว่า แม้แต่ประเทศที่ถือว่าเป็นผู้นำโลกเสรีอย่างสหรัฐอเมริกาที่มีการลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์เกิดขึ้นมาก่อน โดยในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1880 - 1930 มีชาวแอฟริกัน-อเมริกันกว่าพันคน ถูกประชาทัณฑ์ด้วยการแขวนคอในสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้การลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์เริ่มเลือนหายไปเมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่สอง เนื่องจากรัฐบาลได้ตระหนักถึงชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศ (Tameka Bradley, 2004) นอกจากนี้การลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์ยังเคยเกิดขึ้นทั้งในยุโรปและในแอฟริกาใต้ซึ่งเกิดขึ้นมากในช่วงยุคแห่งการแบ่งแยกสีผิว ค.ศ. 1980

สำหรับประเทศไทยนั้นการลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์ในอดีตจะมีลักษณะเป็นการประจาน โดยปรากฏอยู่ในพระอัยการลักษณะโจร ซึ่งตราขึ้นโดยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) เมื่อพุทธศักราช 1903 ในความผิดต่อพระศาสนาบัญญัติไว้ว่า “...ผู้ลักทรัพย์ของพระสงฆ์ เป็นต้นว่าแก้วแหวน เงินทอง ผ้าผ่อน แพรพรรณที่มีผู้อุทิศแก่พระสงฆ์ ลักเอาคัมภีร์ไปขายก็ดี ให้ลงโทษเสมิลักทรัพย์ เอาขึ้นขาย่างประจานอย่าให้ดูเหยียงอย่างกัน ให้ทวยด้วยลวดหนั่ง 60 ที ให้ตัดนิ้วมือ ให้ใหม่จตุรคุณ...” นอกจากนี้ในกฎหมายฝั้วเมียมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีกล่าวถึงโทษทัณฑ์ลดยแพไว้ว่า “พ่อแม่ลูกพี่น้องยายหลาน ตาหลาน ลุงน้ำหลานทำชู้กันใช้ ให้ทำแพลอยผู้นั้นเสียในทะเล” การทำโทษลดยแพจึงเป็นเสมือนการประจานผู้กระทำผิดไปด้วยในตัว ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพัฒนากฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ รวมทั้งมีการให้สิทธิต่างๆ และคำนึงถึงสถานะของผู้ต้องหามากขึ้น การดำเนินคดีอาญาจึงเข้าสู่ระบบเดียวกับนานาประเทศ ทำให้การลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์ในลักษณะประจานเหมือนในอดีตได้หมดสิ้นไป โดยสิ่งที่เกิดขึ้นมาแทนคือการประชาทัณฑ์ที่มีลักษณะเป็นการที่ฝูงชนเข้ารุมทำร้ายร่างกายผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุ

ประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งปรากฏเป็นข่าวให้เห็นอยู่เป็นประจำทั้งทางหนังสือพิมพ์หรือทางโทรทัศน์

การดำเนินคดีอาญาในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญกับผู้ต้องหา โดยถือว่าผู้ต้องหาไม่ได้เป็นเพียงผู้ถูกดำเนินคดีเท่านั้น หากแต่เป็นผู้ทรงสิทธิและหน้าที่ในการดำเนินคดีด้วยและให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิด ซึ่งเป็นหลักมาตรฐานสากลของทุกประเทศ ที่มีเจตนามุ่งคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องหา โดยในประเทศไทยหลักดังกล่าวบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 39 อย่างไรก็ตามการดำเนินคดีอาญาในประเทศไทยนั้น เจ้าพนักงานของรัฐมักจะทำให้ความสำคัญในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก ทำให้การปฏิบัติงานในบางครั้งอาจกระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้ต้องหาที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะพนักงานสอบสวนจะเกี่ยวข้องกับสิทธิของผู้ต้องหาอยู่เสมอ เพราะเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายกับตัวผู้ต้องหาโดยตรงในขั้นตอนการรวบรวมพยานหลักฐาน การใช้อำนาจของพนักงานสอบสวนจึงต้องใช้ด้วยความระมัดระวังโดยอยู่ภายใต้กรอบอำนาจตามกฎหมาย และต้องปฏิบัติต่อผู้ต้องหาอย่างมีมนุษยธรรม รวมทั้งเคารพต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องหา ทั้งนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานไว้ค่อนข้างกว้าง คือสามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้ทุกชนิดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องเป็นพยานหลักฐานที่มีได้เกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เป็นวิธีการปฏิบัติประการหนึ่งในการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนที่เชื่อว่ามีสำคัญและมีส่วนช่วยในการค้นหาความจริงในขั้นตอนการสอบสวน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาของพนักงานอัยการและของศาล และจากหลักฐานที่ปรากฏจากระเบียบของกรมตำรวจแสดงให้เห็นว่าวิธีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพได้ถูกนำมาใช้ตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2482 และเป็นวิธีการที่พนักงานสอบสวนยึดถือปฏิบัติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (เสริมสกุล ขาววัฒนพันธุ์, 2537) ทั้งนี้การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพจะนำมาใช้เฉพาะในคดีอาญาที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ โดยพนักงานสอบสวนจะนำตัวผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุพร้อมทั้งให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางต่างๆในการกระทำความผิด แล้วพนักงานสอบสวนจะบันทึกเอาไว้เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบคำรับสารภาพของผู้ต้องหา ซึ่งวิธีการปฏิบัติดังกล่าวไม่มีกฎหมายให้อำนาจไว้แก่

พนักงานสอบสวนอย่างชัดเจน แม้จะมีประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ซึ่งเป็นระเบียบวิธีปฏิบัติในการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน ที่ระบุให้สามารถปฏิบัติได้ แต่ก็ถือเป็นกฎหมายลำดับรองที่ใช้เป็นคู่มือปฏิบัติภายในองค์กรเท่านั้น (ภัทรวิทย์ อบสุวรรณ, 2550) ดังนั้นวิธีการปฏิบัติดังกล่าวจึงเป็นการกระทำที่เกินอำนาจของพนักงานสอบสวนซึ่งก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาตามมา

จะเห็นได้ว่า สื่อต่างๆจะเสนอข่าวที่พนักงานสอบสวนนำตัวผู้ต้องหาไปนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพอยู่เสมอ โดยเฉพาะในคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชน แต่ที่สำคัญคือจากภาพข่าวที่ปรากฏตามโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์ จะพบว่ามีการในการคุ้มครองความปลอดภัยของผู้ต้องหาที่ไม่เพียงพอ ทำให้ในการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ มักปรากฏภาพที่ผู้ต้องหาถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกประชาทัณฑ์ จากชาวบ้านหรือญาติของผู้เสียหายที่มาเฝ้าดูการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพดังกล่าว จนทำให้ผู้ต้องหาได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยจนถึงขั้นอาการสาหัสก็มี ซึ่งถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาอย่างร้ายแรง นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้างของผู้ต้องหา เช่น บิดา มารดา ญาติ พี่น้อง ที่อาจได้รับความอับอายและเสื่อมเสียชื่อเสียง ทั้งที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำ ความผิดแต่อย่างใด

ทั้งนี้ในต่างประเทศไม่มีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนำผู้ต้องหาซึ่งที่เกิดเหตุในลักษณะที่ให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางการกระทำผิดตามที่สาธารณชนดูเหมือนเป็นการประจานผู้ต้องหาแบบประเทศไทย แต่กลับให้ความสำคัญต่อหลักสิทธิมนุษยชนที่มีส่วนสัมพันธ์กับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์และการกลับคืนสู่สังคมเป็นสำคัญ ตัวอย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาจะใช้วิธีการสอบถามปากคำผู้ต้องหาโดยใช้การบันทึกวีดีโอ เพื่อให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางการกระทำผิดความผิดในห้องสอบสวนที่มิดชิด โดยกระทำต่อหน้าบุคคลอื่นที่ผู้ต้องหาไว้วางใจ จึงไม่มีลักษณะเป็นการประจานผู้ต้องหา (สิกฤษณ์ อังสัจจะพงษ์, 2548) ส่วนประเทศเยอรมันให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก ดังนั้นเมื่อผู้ต้องหาอมรับสารภาพจึงไม่ปรากฏว่ามีการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพแต่อย่างใด ขณะที่ประเทศฝรั่งเศสก็ไม่ปรากฏว่ามีการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเช่นกัน (ภัทรวิทย์ อบสุวรรณ, 2550)

การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาขณะนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเป็นการปฏิบัติที่ไม่ชอบธรรมและเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาอย่างร้ายแรง อีกทั้งยังเป็นการสะท้อนถึงความไร้อารยธรรมของคนในสังคมนั้นๆด้วย จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาปรากฏการณ์ดังกล่าว

เพื่อทำความเข้าใจ และหามาตรการในการคุ้มครองป้องกันผู้ต้องหาไม่ให้ถูกประหารชีวิตอีกต่อไป ซึ่งจะเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยให้ผู้ต้องหาในคดีอาญาไม่ต้องได้รับความทุกข์ และความเดือดร้อนจนเกินสมควรแก่ความจำเป็นในการดำเนินคดีตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยให้มีภาพลักษณ์ที่ดี

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ปรากฏการณ์ “การประหารชีวิต” ผู้ต้องหาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเกิดขึ้นได้อย่างไร และควรจะมีมาตรการในการป้องกันอย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาปรากฏการณ์ “การประหารชีวิต” ผู้ต้องหาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
2. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประหารชีวิตในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
3. เสนอมาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประหารชีวิต ในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

4. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้กำหนดขอบเขตเฉพาะการประหารชีวิตผู้ต้องหาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาและส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหา สำหรับการประหารชีวิตผู้กระทำผิดที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาจะไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษานี้

5. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การประหารชีวิต หมายถึง การกระทำของฝูงชนที่มีเจตนาร่วมกันที่จะลงโทษบุคคลที่ตนเข้าใจหรือคิดว่ามีความผิดให้ได้รับโทษทัณฑ์จากการกระทำผิดนั้น โดยไม่ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม

ผู้ประหารชีวิต หมายถึง ญาติพี่น้องของผู้เสียหายหรือประชาชนทั่วไปที่เข้ามา รุมทำร้ายร่างกายผู้ต้องหา ในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาโดยเจ้าพนักงานสอบสวนว่ากระทำความผิดกฎหมายตามข้อกล่าวหา

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนที่ได้กระทำขึ้นในการสอบสวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ โดยให้ผู้ต้องหานำชี้สถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดตามที่ได้ให้การรับสารภาพต่อพนักงานสอบสวน และให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามขั้นตอนต่างๆ เพื่อเป็นการยืนยันการเป็นผู้กระทำความผิดของผู้ต้องหา ซึ่งพนักงานสอบสวนจะบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน

มาตรการในการป้องกัน หมายถึง แนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ ในขณะที่นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับทราบสาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในขณะที่นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
2. ได้รับทราบปัญหาและอุปสรรคในการคุ้มครองป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ ในขณะที่นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
3. นำผลการศึกษาเสนอเป็นมาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ ในขณะที่นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ
สารภาพ: ศักยภาพการประชาสัมพันธ์และมาตรการในการป้องกัน ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎี

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์

1.1.1 การควบคุมทางสังคม หรือสิทธิฐานุมัติ (sanction)

เมื่อสังคมมีกฎข้อบังคับหรือบรรทัดฐานประเภทต่างๆ ที่กำหนดให้สมาชิกใน
สังคมปฏิบัติตามหรือห้ามไม่ให้ปฏิบัติในสถานการณ์ต่างๆ แล้ว สังคมก็จำเป็นต้องมีการจูงใจให้
สมาชิกในสังคมปฏิบัติตามบรรทัดฐานเหล่านั้น เพื่อให้เกิดความมีระเบียบอย่างแท้จริง การ
ควบคุมทางสังคม (sanction) จึงเป็นส่วนหนึ่งของบรรทัดฐานทางสังคม แต่ละสังคมจะมีวิธีการ
ต่างๆ ในการจูงใจให้สมาชิกปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และระเบียบแบบแผนต่างๆ

วิธีการควบคุมสังคมที่จำเป็นและสำคัญซึ่งทุกสังคมต้องใช้คือ วิธีการขัดเกลา
ทางสังคม (socialization) ซึ่งช่วยสอนให้สมาชิกเรียนรู้ค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมที่เขาสังกัดอยู่
แต่บางครั้งบางคนที่ประพฤติผิดนอกกรอบที่สังคมคาดหวังไว้ ดังนั้นสังคมจึงใช้วิธีการควบคุมด้วยวิธี
อื่นๆ เพื่อให้สมาชิกประพฤติปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคมเสริมอีกทางหนึ่ง คือวิธีการควบคุม
ทางสังคม (sanction) ด้วยการให้รางวัล (rewards) หรือการลงโทษ (punishments) โดยบุคคลหรือ
องค์การหรือสังคม เพื่อรักษามรรตฐานให้สมาชิกปฏิบัติตาม (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2551: 264)

วิธีการควบคุมทางสังคม มี 2 วิธี คือ

(1) การควบคุมทางสังคมเชิงบวก หรือเชิงปฏิฐาน (positive sanctions) เป็น
วิธีการควบคุมสังคมโดยให้กำลังใจแก่บรรดาสมาชิกที่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานสังคม สิ่งที่ให้คือ
รางวัลในระดับต่างๆ กัน ได้แก่ รางวัลที่เป็นสัญลักษณ์ (symbolic rewards) เช่น เหรียญตรา
เชิดชูเกียรติยศ เป็นต้น รวมไปถึงการให้รางวัลทางวัตถุ (physical rewards) ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนด
สถานภาพทางสังคม เช่น ทรัพย์สินเงินทอง ความมั่งคั่ง และอำนาจเหนือบุคคลอื่น เป็นต้น

(2) การควบคุมทางสังคมเชิงลบ หรือเชิงนิเสธ (negative sanctions) เป็น
วิธีการควบคุมทางสังคมซึ่งใช้เพื่อยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา สิ่งที่ให้คือ การลงโทษ
(punishments) โดยอาจกระทำทั้งการใช้กำลังบังคับอย่างเปิดเผย (overt force) หรือโดยการใช้

สัญลักษณ์ต่างๆ (symbols) รวมถึงการระงับสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ตามธรรมชาติ เช่น การห้ามมิให้ใช้เสรีภาพในการพูด เขียน พิมพ์ เป็นต้น การลงโทษที่รุนแรงที่สุดคือการตัดออกจากสังคมด้วยการประหารชีวิต

การควบคุมทางสังคมเป็นกระบวนการที่ยาวนานไปตลอดชีวิต ตัวแทนของสังคมในการควบคุมทางสังคมอาจเปลี่ยนแปลงไปต่างๆกัน แต่กระบวนการที่พยายามจะชักจูงให้ปัจเจกบุคคลปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคม โดยใช้วิธีการควบคุมทางสังคมทั้งทางบวกและทางลบจะดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องตราบกระทั่งสิ้นชีวิต

จากแนวคิดที่นำเสนอข้างต้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับวิธีการควบคุมทางสังคม (sanction) ด้วยการลงโทษ (punishments) เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดการประท้วงที่ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพต่อไป

1.1.2 แนวคิดการลงโทษผู้กระทำผิด

การลงโทษผู้กระทำผิดเป็นสิ่งที่มาช้านานแล้ว โดยวัตถุประสงค์ของการลงโทษจะแตกต่างกันไปตามความต้องการของสังคมในแต่ละยุคแต่ละสมัย การลงโทษผู้กระทำผิดในสมัยโบราณจะถือหลักการแก้แค้นตอบแทน ทำให้การลงโทษมีลักษณะที่ทารุณโหดร้าย เช่น การเยียนตี การตัดอวัยวะ การลงโทษตรารบประทับหรือประจาน การนั่งเก้าอี้ทรมาน การใส่ขื่อคา การเนรเทศ และจนถึงขั้นประหารชีวิต เป็นต้น ส่วนการลงโทษในปัจจุบันจะเน้นในด้านการป้องกันอาชญากรรมและการแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำผิดเป็นสำคัญ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการลงโทษผู้กระทำผิดที่มีมาแต่สมัยโบราณจนถึงสมัยปัจจุบันมีดังนี้

1. เพื่อแก้แค้นตอบแทนผู้กระทำผิด (retribution)
2. เพื่อขุดเซยความผิดที่เกิดขึ้น (expiation)
3. เพื่อข่มขู่ (deterrence)
4. เพื่อป้องกันสังคม (protection of society)
5. เพื่อแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำผิด (reformation or rehabilitation)

การลงโทษเพื่อแก้แค้นตอบแทนผู้กระทำผิด (retribution) เป็นวัตถุประสงค์ที่เก่าแก่ที่สุด เป็นการลงโทษผู้กระทำผิดที่มีมาตั้งแต่สมัยก่อนที่จะมีกฎหมายมาบังคับใช้ เวลาที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในสังคม ตัวผู้กระทำผิดจะได้รับการโต้ตอบแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน เช่น ถ้าฝ่ายหนึ่งถูกทำร้ายจนเสียดวงตา ฝ่ายซึ่งถูกทำร้ายก็มีสิทธิที่ทำร้ายผู้ที่กระทำตนนั้นให้เสียตาเช่นกันได้ แม้ต่อมาจะมีการถ่ายโอนอำนาจมาให้รัฐเข้ามาบริหารในส่วนการลงโทษนี้ แต่วัตถุประสงค์ในการแก้แค้นตอบแทนก็ยังคงมีอยู่ โดยประโยชน์ของการลงโทษเพื่อแก้แค้นตอบ

แทนผู้กระทำผิด คือช่วยบรรเทาความรู้สึกของคนที่ยากจะแก้แค้นเพราะถ้าไม่มีการลงโทษให้สาสมกับการกระทำผิด คนในสังคมก็จะไม่ยกน้ำหนักดีขึ้นสู่ศาลและจะลงโทษแก้แค้นกันเอง เช่น การประหารชีวิตที่ผู้กระทำผิดหรือผู้ต้องหาซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประชาทัณฑ์ต้องการลงโทษผู้กระทำผิดเพื่อแก้แค้นตอบแทนให้สาสมกับความผิดด้วยตนเอง เป็นต้น

การลงโทษผู้กระทำผิดถือเป็นการป้องกันอาชญากรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งการที่จะทำใ้บุคคลทั่วไปเกรงกลัวไม่กล้ากระทำผิดนั้น Bentham (ณรงค์ ใจหาญ, 2534: 12) ได้เสนอว่า จะต้องบังคับโทษให้มีลักษณะ 4 ประการดังต่อไปนี้คือ

1. การลงโทษจะต้องแน่นอน (certainty) หมายความว่า จะต้องลงโทษแก่บุคคลทุกคนที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ดังนั้นบุคคลใดที่ทำความผิดจะต้องถูกฟ้องและลงโทษตามกฎหมาย

2. การลงโทษจะต้องมีความรุนแรง (severity) หมายความว่า ความร้ายแรงของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำผิดจะต้องร้ายแรงพอที่จะยับยั้งความต้องการในการกระทำผิด

3. การลงโทษต้องกระทำโดยฉับไว (celerity) หมายความว่า กระบวนการพิจารณาและลงโทษนั้นจะต้องกระทำไปโดยรวดเร็ว มิใช่รอไว้เป็นเวลานานจนคนทั่วไปลืมว่าบุคคลนี้ได้กระทำผิดอย่างไร

4. การลงโทษจะต้องกระทำโดยเปิดเผยต่อสาธารณชน (publicity) หมายความว่า การลงโทษจะต้องกระทำให้สาธารณชนได้เห็นหรือรับทราบเพื่อผลของการข่มขู่บุคคลทั่วไป

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชนมีข้อสังเกตว่า เหตุที่ทำให้การลงโทษมีผลเป็นการข่มขู่และป้องกันมิให้มีการกระทำผิดเกิดขึ้นเนื่องจากตามความรู้สึกของคนทั่วไปแล้ว ใครต้องโทษเพราะได้กระทำผิดย่อมเป็นที่น่าตำหนิและถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม และมติมหาชนเช่นนั้นย่อมมีผลในการป้องกันมิให้คนกระทำผิดทำนองเดียวกับความยากลำบากที่จะได้รับจากการลงโทษเช่นกัน (อุทิศ แสนโกศิก, 2525: 24)

1.1.3 การลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์

1.1.3.1 ที่มาของการลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์

การประชาทัณฑ์เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและหนังสือที่เกี่ยวข้องไม่พบว่าการลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์เกิดขึ้นครั้งแรกที่ใดและเมื่อใด แต่พบว่าในอดีตนั้นมีการลงโทษด้วยวิธีการดังกล่าวเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง เช่น บทลงโทษในกฎหมายอิสลาม (Punishment in Islamic Law) ที่บัญญัติให้ใช้การขว้างด้วยก้อนหินเป็นบทลงโทษสำหรับผู้ผิดประเวณีที่แต่งงานแล้ว

(มุฮัมมัดซาคี เจ๊ะหะ, 2547) ซึ่งก็มีการนำหลักการดังกล่าวมาปฏิบัติใช้จริง ดังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่ค่ายผู้ลี้ภัยชาวอัฟกานิสถานในประเทศปากีสถาน เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2526 ชายสองหญิงหนึ่งได้ถูกชาวค่ายช่วยกันใช้ก้อนหินคนละก้อนสองก้อนรุมขว้างปาจนตาย เหตุเพราะตำราจรรยา ความปลอดภัยในค่ายชื่อมัลตัน ซาน ได้ลักลอบได้เสียกับนางจานา ภรรยาของนายอาห์มาดิน ผู้ลี้ภัยในค่ายแห่งเดียวกัน โดยฝ่ายนายอาห์มาดินเป็นใจให้ภรรยาของตนมีผู้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับสิทธิพิเศษจากผู้ลี้ภัยคนอื่นๆ เมื่อชาวค่ายทราบเรื่องก็ช่วยกันจับตัวไว้แล้วรุมกันใช้ก้อนหินขว้างปาจนตายพร้อมกันทั้งสามคน ซึ่งชาวค่ายที่รุมขว้างปาก้อนหินนั้นมีทั้งเด็กและผู้ใหญ่นับพันคน ส่วนก้อนหินที่ใช้ขว้างปานั้นบางก้อนหนักถึง 3 กิโลกรัม วิธีการลงโทษผู้กระทำผิดแบบนี้เป็นการลงโทษในสมัยศตวรรษที่ 4 ซึ่งเป็นการกระทำตามคำสั่งของผู้มีอำนาจที่ไม่มีใครบังอาจท้าทายได้ (ศรีนิตา พรหมหิตาธร, 2526: 62-63)

แม้แต่ในประเทศที่ถือว่าเป็นผู้นำโลกเสรีอย่างสหรัฐอเมริกา ก็มีการลงโทษด้วยการประหารชีวิตเกิดขึ้นมาก่อน โดยในอดีตการประหารชีวิตเป็นหนึ่งในบทบาทสำคัญที่ใช้ควบคุมสังคมของชาวแอฟริกัน-อเมริกัน ซึ่งในปีค.ศ. 1880 - 1930 มีชาวแอฟริกัน-อเมริกันกว่า พันคนถูกประหารชีวิตด้วยการแขวนคอในสหรัฐอเมริกา ซึ่งการลงโทษด้วยการประหารชีวิตเริ่มเลือนหายไปเมื่อสหรัฐอเมริกาเข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่สอง เนื่องจากรัฐบาลได้ตระหนักถึงชื่อเสียงและเกียรติภูมิของประเทศ (Tameka, 2004) นอกจากนี้การลงโทษด้วยการประหารชีวิตยังเคยเกิดขึ้นทั้งในยุโรป และในแอฟริกาใต้ ซึ่งเกิดขึ้นมากในช่วงยุคแห่งการแบ่งแยกสีผิว ค.ศ. 1980 รวมทั้งในอินเดีย ซึ่งการประหารชีวิตเป็นเครื่องมือที่วาระสูงใช้ข่มเหงวาระที่ต่ำกว่า

สำหรับประเทศไทย การลงโทษด้วยการประหารชีวิตในอดีตนั้นจะมีลักษณะเป็นการประจาน โดยปรากฏอยู่ในพระอัยการลักษณะโจร ซึ่งตราขึ้นโดยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) เมื่อพุทธศักราช 1903 ในความผิดต่อพระศาสนาบัญญัติไว้ว่า “...ผู้ลักทรัพย์ของพระสงฆ์ เป็นต้นว่า แก้วแหวน เงินทอง ผ้าผืนแพรพรรณที่มีผู้อุทิศแก่พระสงฆ์ ลักเอาคัมภีร์ไปขายก็ดี ให้ลงโทษเสมิลักทรัพย์ เอาขึ้นขายอย่างประจานอย่าให้ดูเยี่ยงอย่างกัน ให้ทวยด้วยลวดหนัง 60 ที ให้ตัดนิ้วมือ ให้ไหมจตุรคุณ...” ต่อมาพระอัยการลักษณะโจรถูกยกเลิกเมื่อพุทธศักราช 2451 โดยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 นอกจากนี้ในกฎหมายฝัวเมียมัยกรุงศรีอยุธยา ก็มีกล่าวถึงโทษทัณฑ์ลอยแพไว้ว่า “พ่อแม่ลูกพี่น้องยายหลาน ตาหลาน ลูกน้ำหลานทำชู้กันใช้ ให้ทำแพลอยผู้นั้นเสียในทะเล” การทำโทษลอยแพจึงเป็นเสมือนการประจานผู้กระทำผิดไปด้วยในตัว ทั้งนี้การลงโทษด้วยการไล่แพลอยไปเช่นนี้จะเคยทำกันจริงๆมากี่ครั้ง ไม่พบเรื่องราวกล่าวถึงในพงศาวดาร แต่ได้พบจดไว้ในจดหมายเหตุไโรสมัยรัชกาลที่ 2 ว่า เมื่อปีชวด จ.ศ. 1178

(พ.ศ. 2359) เดือนอ้าย ‘ลอยแพนางเครือวัลย์’ ซึ่งนางเครือวัลย์เป็นใครและทำผิดอะไรจึงได้ถูกลอยแพเป็นเรื่องราวที่ยังไม่มีใครทราบ แต่ก็ยังเป็นหลักฐานว่าในสมัยกรุงเก่า เคยมีการลอยแพทำโทษอย่างโบราณมาแล้ว (ส. พลายน้อย, 2542: 172-173)

ปัจจุบันการประชาทัณฑ์ที่ปรากฏในประเทศไทยส่วนมากจะมีลักษณะเป็นการที่ฝูงชนเข้ารวมทำร้ายร่างกายผู้ต้องหาในขณะที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ดังที่ตกเป็นข่าวให้เห็นอยู่เป็นประจำทั้งทางหนังสือพิมพ์หรือทางโทรทัศน์ ซึ่งมีผู้ต้องหาจำนวนไม่น้อยต้องถูกละเมิดสิทธิได้รับความเสียหายทั้งร่างกายและจิตใจ ความสูญเสียที่เกิดขึ้นมิได้เกิดกับตัวผู้ต้องหาที่ถูกประชาทัณฑ์เท่านั้น บุคคลรอบข้าง ชุมชน และสังคม ก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน ซึ่งไม่อาจประเมินค่าเป็นตัวเงินได้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และหามาตรการในการป้องกันต่อไป

1.1.3.2 ความหมายของการประชาทัณฑ์

การประชาทัณฑ์ (Lynching) ยังไม่มีการให้คำจำกัดความไว้อย่างชัดเจน โดยความหมายหรือแนวคิดของการประชาทัณฑ์ที่รวบรวมมาจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและหนังสือที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

Markovitz (1999) อธิบายว่าคำนิยามของ “การประชาทัณฑ์” ที่แท้จริงนั้นยังไม่มีผู้ใดให้คำนิยามได้ชัดเจน เป็นเพียงการอุปมาให้เห็นภาพเท่านั้น

Arellano (2004) ให้ความหมายว่า “การประชาทัณฑ์” หมายถึง การพิจารณาลงโทษในคดีพิเศษโดยฝูงชน ทั้งนี้ฝูงชนคือบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ไม่มีอำนาจตัดสินคดีตามกฎหมาย

Chestnut (2009) อธิบายว่า “การประชาทัณฑ์” คือการลงโทษด้วยความทารุณโหดร้าย และถือเป็นร่องรอยความโหดร้ายของประวัติศาสตร์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 อธิบายความหมายคำว่า “ประชาทัณฑ์” หมายถึง การที่ฝูงชนกลุ่มรวมทำร้าย เป็นการลงโทษบุคคลที่ตนเข้าใจหรือนึกว่ามีความผิดโดยไม่ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม

ศรีนิตา พรหมพิตร (2526) ได้ให้ความหมายของ “การประชาทัณฑ์” ว่าหมายถึง การแสดงเจตนาร่วมกันของมหาชนที่ต้องการให้ผู้กระทำความผิดรับโทษทัณฑ์จากการกระทำความผิดนั้นอย่างสาสม โดยมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. เป็นการกระทำของฝูงชน
2. ด้วยเจตนาพร้อมกันในทันทีทันใด เป็นเจตนาพร้อมที่ต้องการแก้แค้นต่อผู้กระทำผิดเพื่อให้เขาได้ชดใช้กรรมที่เขาได้ก่อขึ้นนั้น
3. เพื่อประจาน เป็นการทำให้ได้อาย
4. ต้องไม่เป็นการจลาจล เพราะการจลาจลมีลักษณะเป็นการก่อความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ไม่มีเจตนาพร้อมกันที่จะทำโทษบุคคลใดเหมือนการประชาทัณฑ์

จากความหมายและแนวคิดข้างต้นทำให้ผู้เขียนประมวลความหมายของ “การประชาทัณฑ์” หมายถึง การกระทำของฝูงชนที่มีเจตนาพร้อมกันที่จะลงโทษบุคคลที่ตนเข้าใจหรือคิดว่ามีความผิดให้ได้รับโทษทัณฑ์จากการกระทำความผิดนั้น โดยไม่ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม

1.1.3.3 ประเภทของการประชาทัณฑ์

การประชาทัณฑ์แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การประชาทัณฑ์ผู้กระทำผิด และการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา

(1) การประชาทัณฑ์ผู้กระทำผิด คือการประชาทัณฑ์บุคคลที่ยังไม่ได้ถูกจับกุมและดำเนินคดีโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ส่วนใหญ่จะเกิดจากการพบเห็นการกระทำผิดซึ่งหน้าหรือต่อหน้าต่อตา เช่น โจรวิ่งราวทรัพย์ถูกชาวบ้านที่จับตัวได้รวมประชาทัณฑ์ เป็นต้น

(2) การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา คือการประชาทัณฑ์บุคคลที่ถูกกล่าวหาโดยเจ้าพนักงานสอบสวนว่ากระทำผิดกฎหมายตามข้อกล่าวหา ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจนำตัวผู้ต้องหามาทำการนำขี้ที่ก่อกองประกอบคำรับสารภาพตามที่ปรากฏให้เห็นอยู่เสมอ ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้จะศึกษาและให้ความสำคัญไปที่การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเท่านั้น

1.1.3.4 รูปแบบของการประชาทัณฑ์

การประชาทัณฑ์สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

- (1) การประชาทัณฑ์โดยการใช้กำลังร่างกายทำร้าย เช่น การใช้มือทุบตี การกระโดดตีบ การดิ่งผม
- (2) การประชาทัณฑ์โดยการใช้อาวุธ เช่น การรุมขว้างปาด้วยก้อนหิน การใช้ไม้รุมทุบตี
- (3) การประชาทัณฑ์โดยการใช้วาจาคำพูด เช่น การรุมต่อว่า รุมสาปแช่ง
- (4) การประชาทัณฑ์ในลักษณะประจาน เช่น การแขวนคอ การลอยแพ

ปัจจุบันการประชาทัณฑ์โดยการไต่ถามร่างกายทำร้ายผู้ต้องหาจะปรากฏเป็นข่าวให้เห็นอยู่อย่างต่อเนื่อง ทั้งทางหนังสือพิมพ์ หรือทางโทรทัศน์ ซึ่งถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาและมีความผิดตามกฎหมายอย่างชัดเจน การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับการประชาทัณฑ์ในรูปแบบดังกล่าว เพื่อหาสาเหตุและแนวทางป้องกันต่อไป

1.1.3.5 ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์

การศึกษานี้ ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในขณะที่นำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งการประชาทัณฑ์ดังกล่าวมีผู้เกี่ยวข้องและมีความผิดตามกฎหมายดังนี้

(1) ผู้ประชาทัณฑ์

การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะที่นำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเป็นความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ดังนั้นผู้เข้าร่วมประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้องของผู้เสียหาย หรือประชาชนทั่วไปที่มาดูการนำซึ่งที่เกิดเหตุ จึงเข้าข่ายมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นตามที่ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติไว้ นอกจากนี้หากมีการตำหนิผู้ต้องหาถือเป็นการดูหมิ่นผู้ต้องหาด้วย ซึ่งเป็นความผิดลหุโทษตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 393 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

(2) เจ้าหน้าที่ตำรวจ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 81 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิด ทั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐและโดยบุคคลอื่น และต้องอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน จากบทบัญญัติดังกล่าวเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะตัวแทนของรัฐจึงต้องทำหน้าที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิดโดยบุคคลอื่น นอกจากนี้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157 บัญญัติว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ดังนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ควบคุมผู้ต้องหาขณะที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ แล้วมีการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้น จึงเข้าข่ายมีความผิดฐานละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งการไม่คุ้มครอง

สิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาให้พ้นจากการล่วงละเมิดโดยบุคคลอื่น และการไม่จับกุมผู้เข้าร่วม ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาที่ตนดูแลอยู่อันเป็นการกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นด้วย

(3) สื่อมวลชน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 35 บัญญัติไว้ว่า
 “สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ ส่วนตัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

การกล่าวหรือไขข่าวแพร่หลายซึ่งข้อความหรือภาพไม่ว่าด้วยวิธีใดไปยัง สาธารณชน อันเป็นการละเมิดหรือกระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง หรือ ความเป็นอยู่ส่วนตัวจะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์โดยมิชอบ จากข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

การที่สื่อมวลชนบันทึกภาพการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิด เหตุประกอบคำรับสารภาพเพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชน ย่อมส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง เกียรติภูมิ และ สถานะทางสังคมของผู้ต้องหา จึงเข้าข่ายเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคลตามที่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 35 บัญญัติคุ้มครองไว้ นอกจากนี้การ กระทำดังกล่าวของสื่อมวลชนยังเข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามที่ประมวล กฎหมายอาญา มาตรา 326 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สามในประการที่น่าจะ ทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง และทรยศสิน ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นมีความผิดฐานหมิ่น ประมาท”

จากแนวคิดที่นำเสนอข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์การ ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาแล้วแต่มีความผิดตามกฎหมาย แต่ในทางปฏิบัติกลับพบว่าไม่มีการ นำเอามาตรการทางกฎหมายไปบังคับใช้อย่างจริงจัง การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญ กับเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และหาสาเหตุของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพต่อไป

1.1.3.6 ผลกระทบที่เกิดจากการประชาทัณฑ์

การศึกษานี้กำหนดขอบเขตเฉพาะการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งปรากฏการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ ดังนี้

(1) ผลกระทบต่อผู้ต้องหา

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าผู้ต้องหาในคดีอาญาเป็นบุคคลที่กฎหมายให้การคุ้มครองโดยกำหนดสิทธิขั้นมูลฐานในรูปแบบต่างๆ สำหรับประเทศไทยสิทธิของผู้ต้องหาที่ได้รับความคุ้มครองเช่นเดียวกัน โดยได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา อย่างไรก็ตามในการดำเนินคดีอาญานั้น เจ้าพนักงานของรัฐมักจะทำให้ความสำคัญในด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมเป็นหลัก ดังนั้นในการปฏิบัติงานในบางครั้งอาจกระทบกระเทือนต่อสิทธิของผู้ต้องหาที่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย (เสริมสกุล ขำวัฒนพันธุ์, 2537)

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพก็เช่นเดียวกัน หากมีการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้น ย่อมทำให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาโดยตรง ทั้งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิต และสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากรัฐ นอกจากนี้หากสื่อมวลชนบันทึกภาพเหตุการณ์ดังกล่าวเผยแพร่สู่สาธารณชน ยิ่งเป็นการทำลายชื่อเสียงเกียรติภูมิของผู้ต้องหา ทำให้ค่าของผู้ต้องหาในทางสังคมหรือศีลธรรมหมดไปหรือลดน้อยลง การนำรูปของผู้ต้องหาไปลงหรือแพร่ภาพโฆษณา บุคคลที่ได้พบเห็นก็จะเกิดความรู้สึกในทางไม่ดีต่อตัวผู้ต้องหา ทำให้ผู้ต้องหาได้รับความหมั่นองติดตัว การกลับเข้าสู่สังคมของเขาย่อมได้รับผลกระทบ อาจทำให้เขาต้องกลายเป็นบุคคลที่ถูกสังคมรังเกียจ หรือตัวเขาเองอาจไม่กล้าสู้น้ำสังคม เกิดเป็นตรวบาปติดตัวเขาตลอดไป

(2) ผลกระทบต่อบุคคลอื่น

นอกจากผลกระทบต่อสิทธิ ชื่อเสียงเกียรติภูมิ และสถานะทางสังคมของผู้ต้องหาแล้ว การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพยังอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องไปถึงครอบครัวของผู้ต้องหา ไม่ว่าจะเป็น บิดามารดา สามีภรรยา บุตร และญาติพี่น้อง ทำให้เสื่อมเสียต่อชื่อเสียงเกียรติภูมิ ทำให้ต้องได้รับความอับอาย หรืออาจกลายเป็นที่รังเกียจของบุคคลรอบข้าง ส่งผลให้พวกเขาต้องทนทุกข์ทรมานทางจิตใจ ตลอดจนเสื่อมเสียต่อวงศ์ตระกูลของผู้ต้องหาอย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

(3) ผลกระทบต่อสังคม

การที่สังคมใดมีการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้น ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าสังคมนั้นไม่ได้ให้ความคุ้มครองที่ถูกต้องและเป็นธรรมอย่างเท่าเทียมกันกับประชาชนทุกฝ่าย และยังสะท้อนให้เห็นถึงการล่องละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีประเทศพัฒนาแล้วประเทศใดยินยอมให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้น

ทั้งนี้จากการที่ผู้ต้องหาซึ่งถูกประชาทัณฑ์ต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงและสถานะทางสังคม กลายเป็นบุคคลที่ถูกสังคมรังเกียจ หรือกลายเป็นส่วนเกินของสังคม ไม่สามารถประกอบอาชีพหรือเข้าสู่สังคมได้ ก็อาจเป็นการผลักดันให้เขาต้องไปกระทำความผิด เกิดเป็นปัญหาอาชญากรรมตามมาในที่สุด

1.1.3.7 สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญาที่จะไม่ถูกประชาทัณฑ์

ในการดำเนินคดีอาญาของแต่ละประเทศจะให้การรับรองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาในคดีอาญา โดยบัญญัติเป็นหลักไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา ซึ่งสิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญาในส่วนที่จะไม่ถูกประชาทัณฑ์นั้นมีดังนี้

(1) ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ในรัฐเสรีประชาธิปไตย ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ถือว่ามีคุณค่าสูงสุดอันมิอาจก้าวล่วงละเมิดได้ เป็นสิ่งที่พึงจะต้องได้รับความคุ้มครองจากรัฐ โดยมาตรฐานสากลที่มีการกล่าวถึงเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์คือ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Right 1948) กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant of Civil and Political Right 1966) ปฏิญญาสากลว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนให้พ้นจากการกระทำทารุณ และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Declaration on the Protection of all persons from Being Subjected to Torture and Other Cruel , Inhuman or degrading Treatment or Punishment 1975) และประมวลระเบียบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย (Code of Conduct for Law Enforcement Officials 1979) เหล่านี้ล้วนมุ่งคุ้มครองการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกินขอบเขต อันอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหา โดยเฉพาะเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

สำหรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ก็ได้ให้ความสำคัญในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ไว้เช่นกัน โดยบัญญัติไว้ในมาตรา 4 ว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง” ดังนั้นศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จึงเป็นหลักที่รัฐธรรมนูญให้ความสำคัญและคุ้มครองแก่ประชาชน ทั้งนี้การตกเป็นผู้ต้องหามิได้ทำให้ค่าความเป็นคนหรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต้องหมดสิ้นไปด้วย และการตกเป็นผู้ต้องหาที่มีไข้เจือปนไข้ที่ทำให้ความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องหาแตกต่างไปจากคนทั่วไปในสังคม ผู้ต้องหาจึงยังต้องได้รับการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป และเมื่อการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเป็นเหมือนการลงโทษแก่แค้นตอบแทนให้ผู้ต้องหาได้รับผลจากการ

กระทำที่ตนได้ก่อขึ้นโดยไม่ได้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ จึงถือได้ว่าผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากการประหารชีวิตตามบทบัญญัติมาตรา 4 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

(2) สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

สิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่นานาอารยประเทศให้ความสำคัญในการคุ้มครองผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ประเทศไทยมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 39 วรรค 1 และวรรค 2 ว่า “ในคดีอาญา ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้”

หลักการดังกล่าวปรากฏเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2492) โดยขณะประชุมยกร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2492) อยู่นั้น สหประชาชาติอยู่ระหว่างการจัดทำปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและจัดทำแล้วเสร็จจนประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 จึงได้มีการนำหลักการในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนมาบรรจุลงในหมวดที่ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย (นพนิธิ สุริยะ, 2537: 70) ทำให้สิทธิพลของแนวคิดเรื่องการสันนิษฐานความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญาตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ได้สืบทอดกันต่อมาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจนถึงทุกวันนี้

บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 39 นี้ ถือว่ามีความสำคัญต่อผู้ต้องหาอย่างมาก เพราะเมื่อผู้ต้องหาอยู่ในขั้นตอนการสอบสวน คดีอาญาชั้นเจ้าพนักงาน หรือในระหว่างการพิจารณาของศาลจะปฏิบัติต่อผู้ต้องหาเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ และเมื่อการประหารชีวิตเป็นวิธีปฏิบัติอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาดูเหมือนเป็นผู้กระทำผิด ดังนั้นจึงถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะไม่ถูกประหารชีวิตตามบทบัญญัติมาตรา 39 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

(3) สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิต

สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิตถือเป็นสิทธิอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นหลักการสากลที่สำคัญอย่างยิ่ง สิทธิในชีวิตและร่างกายของมนุษย์ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ติดตัวของมนุษย์มาตั้งแต่ต้น ไม่มีใครจะสามารถพรากสิทธิในชีวิตและร่างกายไปจากตัวเราได้ ยกเว้นแต่

โทษประหารชีวิต ในส่วนของสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิต รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 32 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้ แต่การลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไม่ถือว่าเป็นการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม...”

ซึ่งสอดคล้องกับในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ที่กล่าวไว้ในข้อ 5 ว่า “บุคคลใดจะถูกทรมาน หรือได้รับการปฏิบัติ หรือการลงโทษ ซึ่งทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือหยาบเถื่อนมิได้” อีกทั้งปฏิญญาสากลว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนให้พ้นจากการกระทำทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณ โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ (Declaration on the Protection of all persons from Being Subjected to Torture and Other Cruel , Inhuman or degrading Treatment or Punishment 1975) โดยความหมายของการกระทำทรมานตามปฏิญญานี้ หมายถึง การกระทำใดๆก็ตามที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวด หรือทุกข์ทรมานอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะด้านร่างกายหรือจิตใจ หรือเพื่อลงโทษผู้นั้น สำหรับการกระทำของผู้นั้น หรือที่ผู้นั้นต้องสงสัยว่าได้กระทำ อีกทั้งปฏิญญานี้เห็นว่า การกระทำใดๆก็ตามที่เป็นการกระทำทรมานหรือการปฏิบัติ หรือการลงโทษอื่นที่เป็นการทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถือเป็นความผิดที่กระทำต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และพึงถูกประณาม (กิตติพงษ์ กิตยารักษ์, 2548: 30)

บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 32 มุ่งจะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคล จากการทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม เมื่อการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาที่มีลักษณะเป็นการลงโทษผู้ต้องหาด้วยวิธีที่ไร้มนุษยธรรม หรือลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เหมือนเป็นการตัดสินการเป็นผู้กระทำผิดของผู้ต้องหาจากมติมหาชน มิใช่จากกระบวนการพิจารณาของศาล ดังนั้นจึงถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะไม่ถูกประชาทัณฑ์ตามบทบัญญัติมาตรา 32 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550

(4) สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากรัฐ

สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองจากรัฐถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานประการหนึ่งที่น่าานาประเทศให้ความสำคัญในการคุ้มครองผู้ถูกกล่าวหาหรือผู้ต้องหา สำหรับประเทศไทยมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 40 ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ผู้ต้องหาในคดีอาญามีสิทธิได้รับความคุ้มครอง และความช่วยเหลือที่จำเป็น

และเหมาะสมจากรัฐ...” และมาตรา 81 ว่า “รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม...คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลให้พ้นจากการล่วงละเมิด ทั้งโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐและโดยบุคคลอื่น...”

บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 40 และมาตรา 81 บัญญัติให้รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญามีให้ได้รับการล่วงละเมิด ทั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเองและจากบุคคลอื่น และเมื่อการกระทำดังกล่าวถือเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาที่กฎหมายให้ความคุ้มครองอย่างชัดเจน ทั้งเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ และสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิต ดังนั้นผู้ต้องหาจึงมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองจากรัฐในการที่จะไม่ถูกกระทำตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญในมาตราดังกล่าว

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมรวมหมู่ (collective behavior)

พฤติกรรมมนุษย์ในสังคมจำแนกได้เป็นสองประเภทใหญ่ๆคือ พฤติกรรมที่สมาชิกในสังคมกระทำตามที่สังคมจัดระเบียบแบบแผนไว้ นั่นคือกระทำตามสถานภาพบทบาทและบรรทัดฐานทางสังคมที่มีอยู่ เช่น การควบคุมการจราจรบนท้องถนนโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ พฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นเป็นปกติในชีวิตประจำวัน ส่วนพฤติกรรมอีกประเภทหนึ่งคือพฤติกรรมที่สมาชิกในสังคมกระทำขึ้นเป็นพิเศษ พฤติกรรมชนิดนี้เกิดขึ้นโดยที่สมาชิกในสังคมมิได้กระทำความตกลงรับรู้กันไว้ล่วงหน้า ไม่มีความชัดเจนในเรื่องบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคน อีกทั้งยังไม่มีบรรทัดฐานทางสังคมในพฤติกรรมดังกล่าว เช่น การจราจรบนท้องถนนในกรณีที่เกิดน้ำท่วม พฤติกรรมประเภทที่สองนี้คือพฤติกรรมรวมหมู่ (สูกางค์ จันทวานิช, 2551)

1.2.1 นิยาม ความหมาย

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2526 ให้คำนิยามพฤติกรรมรวมหมู่ หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลในกลุ่ม มีการกระทำด้วยแรงจูงใจ ความรู้สึก ทศนคติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีการกระทำต่ออธิพลร่วมเสมือนว่ากลุ่มนั้นคือคนๆเดียวกัน เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นทันทีทันใดโดยเกี่ยวเนื่องกัน ปราศจากโครงสร้างของกลุ่มในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา พ.ศ. 2549 ให้คำนิยามพฤติกรรมรวมหมู่ หมายถึง รูปแบบวิธีการคิด ความรู้สึก และการกระทำของกลุ่มคนจำนวนมากที่ปราศจากโครงสร้างที่แน่นอน มักเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว

บุญลือ วันทายนต์ (2536) ให้นิยามพฤติกรรมรวมหมู่ หมายถึง ปრაการการณ์ทางสังคมประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำทางสังคม เป็นพฤติกรรมที่ปราศจากโครงสร้าง ปราศจากกฎเกณฑ์บรรทัดฐานสังคมควบคุม จะเกิดขึ้นและสลายตัวไปเมื่อใดก็ได้ มักมีการแสดงออกในลักษณะที่ไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้าหรือนัดหมายกันมาก่อน การแสดงออกมักเป็นไปในลักษณะก้าวร้าวรุนแรง ปราศจากเหตุผล ส่วนใหญ่มักเกิดจากปัจจัยภายนอก สภาพแวดล้อม มิได้เกิดจากนิสัยสันดานหรือพันธุกรรมที่ได้รับการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ และมักเกิดขึ้นในสังคมที่มีอนุวัตรธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมเมืองหลวง ดังนั้นพฤติกรรมรวมหมู่ จึงเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่คงที่ตายตัว มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพปัจจัยต่างๆ สภาพแวดล้อม การแสดงออกนั้นจะมีรูปแบบ ประเภทต่างๆ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของบรรดาสมาชิกเอง

สุพัตรา สุภาพ (2538) ให้ความหมายพฤติกรรมรวมหมู่ หมายถึง พฤติกรรมของคนจำนวนมากที่เกิดขึ้นโดยความสมัครใจ เป็นการแพร่กระจายของจิตที่อยู่ในสภาพตื่นเต้น และถูกกระตุ้นยั่วจากผู้ที่เข้าร่วมด้วยและทำอะไรเอาอย่างกันโดยไม่รู้สึกรู้สีกตัว มักจะทำอะไรเหมือนกันโดยไม่มีการจัดระเบียบหรือวางแผนไว้ล่วงหน้ามาก่อน และพฤติกรรมเหล่านี้จะดำเนินต่อไปเรื่อยๆราบเท่าที่มีผู้ดำเนินการกระตุ้นยั่วพอสมควร

สุภางศ์ จันทวานิช (2551) ให้นิยามพฤติกรรมรวมหมู่ หมายถึง พฤติกรรมของคนจำนวนมากซึ่งไม่มีแบบแผนของพฤติกรรมที่แน่นอนชัดเจน และไม่มีโครงสร้างของความสัมพันธ์ทางสังคมของคนในกลุ่มคนนั้น พฤติกรรมรวมหมู่ได้แก่ การแพร่ระบาดของอารมณ์ ขบวนการสังคมประชามติและการโฆษณาชวนเชื่อ เดิมเรารู้จักพฤติกรรมเช่นนี้ในชื่อพฤติกรรมร่วม

จากความหมายและแนวคิดข้างต้นทำให้ผู้เขียนประมวลความหมายของ “พฤติกรรมรวมหมู่” หมายถึง พฤติกรรมของคนจำนวนมากที่แสดงออกพร้อมกันโดยไม่มีแบบแผนและโครงสร้างที่แน่นอน เป็นพฤติกรรมที่ปราศจากกฎเกณฑ์ บรรทัดฐานทางสังคมควบคุม และไม่สามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้า

1.2.2 สาเหตุการเกิดพฤติกรรมรวมหมู่

Neil J. Smelser (อ้างถึงในสุทธิสุนทร ชัยขวัญ, 2544: 7) อธิบายขั้นตอนการเกิดพฤติกรรมรวมหมู่ว่าเกิดขึ้นโดยมีปัจจัยต่างๆซึ่งเชื่อมต่อกันอย่างเป็นกระบวนการดังนี้

1. โครงสร้างของสังคมเอื้ออำนวย (structural conduciveness) ยิ่งโครงสร้างมีความเอื้ออำนวยมากเท่าใด ก็ยิ่งเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมรวมหมู่ เช่น การประท้วงที่มีโอกาสเกิดขึ้นหากผู้โกรธแค้นกับผู้กระทำผิดมาอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน

2. ความตึงเครียดภายในโครงสร้าง (structural strain) เป็นสภาพความตึงเครียดที่เกิดจากการไม่ได้รับสิทธิและความเป็นธรรมหรือเป็นสภาวะความสูญเสียระยะเบียบของสังคม ที่อาจเกิดจากความขาดแคลน ความยากจน การถูกกดขี่ทางสังคม และความขัดแย้งต่างๆ ที่นำไปสู่การรบกวนความเป็นปกติในวิถีชีวิตประจำวันของผู้คน ดังนั้นพฤติกรรมรวมหมู่คือ การกระทำทางสังคมที่เป็นการโต้ตอบต่อความตึงเครียดภายในโครงสร้าง ไม่ใช่การกระทำตอบโต้แบบปกติ แต่มีลักษณะการกระทำแบบดิบๆ สูดซั่ว ไม่มีบรรทัดฐาน และขาดความอดทน ฉะนั้นการดำรงอยู่และการเหนี่ยวนำเชิงโครงสร้างเป็นการเพิ่มโอกาสของการเกิดพฤติกรรมรวมหมู่ให้มากยิ่งขึ้น เพราะทำให้ผู้คนเกิดความเครียด ความรู้สึกไม่พอใจจนนำไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบน

3. การแพร่กระจายของความเชื่อทั่วไป (generalized beliefs of spread) เป็นพฤติกรรมร่วมที่เกิดจากคนกลุ่มหนึ่งที่คิดว่าสถานการณ์นั้นๆ ควรจะมีการรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว เป็นการพัฒนาแรงจูงใจ การสร้างความหมาย จุดหมายหรือเป้าหมายของการกระทำร่วมกัน ถ้าความคิดแบบนี้แพร่กระจายในหมู่คนที่มีความรู้สึกนึกคิดคล้ายๆ กันอย่างกว้างขวางจะทำให้เกิดพฤติกรรมรวมหมู่ขึ้นได้

4. ปัจจัยเร่ง (precipitating factor) หมายถึง เหตุการณ์เฉพาะที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมร่วมในลักษณะของ “ตัวจุดปะทุ” เช่น การลอบสังหารผู้นำ การสลายการชุมนุมประท้วงที่สามารถแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรมรวมหมู่ โดยสภาพการณ์หรือเหตุการณ์ที่บุคคลถูกกระตุ้นให้กระทำไปในแบบเดียวกัน เมื่อมีอะไรรุนแรงมากกระทบจิตใจจึงก่อให้เกิดความตึงเครียดทางอารมณ์ทำให้การรู้สึกตัวลดน้อยลง

5. เกิดการรวมตัวกัน (mobilization) ในกลุ่มคนที่มีอารมณ์และทัศนคติคล้ายกัน

6. การควบคุมทางสังคมขาดประสิทธิภาพ (social controls are ineffective) เป็นสภาพการณ์ที่ตัวแทนการควบคุม เช่น ผู้นำหรือตำรวจไม่อาจจะควบคุมสถานการณ์ได้ พฤติกรรมร่วมจึงเกิดขึ้น

David Popence (อ้างถึงในยุภาภรณ์ ไพโรบลย์, 2551) แบ่งการเกิดพฤติกรรมรวมหมู่ไว้ 4 ประการ คือ

1. การสูญเสียทางสังคม (social deprivation) การที่สังคมได้สูญเสียบางสิ่งบางอย่างหรือบางสิ่งบางอย่างของสังคมเกิดความล้มเหลว อันทำให้เกิดความคับข้องใจและอาจนำไปสู่การแสวงหาทางออกจากสภาวะความขัดแย้งได้

2. ความปราศจากบรรทัดฐาน (norm lessens) เป็นการละเลยการปฏิบัติตามกติกา กฎเกณฑ์ทางสังคม ทำให้ปราศจากระเบียบและหลักเกณฑ์การปฏิบัติในสังคม

3. การทำลายกลไกที่ใช้ควบคุมทางสังคม (breakdown in mechanism of social control) เป็นเงื่อนไขที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมรวมหมู่ได้โดยสมาชิกในสังคมต่างละเลยกลไกที่ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม ขาดการเอาใจใส่ต่อกฎเกณฑ์ต่างๆที่ใช้ควบคุมสังคม เมื่อสังคมไม่มีกลไกที่ใช้ควบคุมจะทำให้สังคมขาดหลักยึดเหนี่ยวอาจเกิดความวุ่นวายได้

4. ค่านิยมที่ขัดกัน (conflicting values) อาจก่อให้เกิดกลุ่มตามค่านิยมขึ้นโดยมีความเป็นฝักเป็นฝ่ายที่ยึดอยู่กับการยอมรับเฉพาะกลุ่มของตน อันทำให้เกิดความหลากหลายด้านค่านิยม การยอมรับค่านิยมแต่ละประเภท ทำให้เกิดพฤติกรรมรวมหมู่ขึ้นมาได้

อรวรรณ บิลันธนโธวาท (อ้างถึงในกิ่งอ้อ เล่าสง, 2549: 19) อธิบายสาเหตุการเกิดพฤติกรรมรวมหมู่ว่าเกิดจากปัจจัย 4 ประการ คือ

1. การสะสมความคับแค้นใจเป็นเวลานานพอควร จนกลายเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ทั้งรุนแรงและไม่รุนแรงคือ บางครั้งเป็นเพียงการระบายอารมณ์ ความคับแค้นใจที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในสังคม ความยุติธรรมด้านการเมือง ศาสนา เศรษฐกิจ การศึกษา และการประกอบอาชีพ

2. เกิดจากสภาพการทางสังคมต่างๆ เช่น การย่อหย่อนหรือเปลี่ยนแปลงระบบที่ควบคุมสังคม กฎหมาย บรรทัดฐาน จารีตประเพณี การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและทัศนคติชนบทรวมนิยม และผลสืบเนื่องมาจากมติมหาชน

3. เกิดจากความจำกัดของระบบการสื่อสารและคมนาคมที่จะถ่ายทอดความเข้าใจระหว่างบุคคลและสังคม

4. เกิดจากการแพร่ระบาดของอารมณ์ คือ การถ่ายทอดแรงเร้าให้คนในกลุ่มรู้สึกตื่นเต้น พร้อมทั้งจะกระทำอะไรบางอย่างลงไป เช่น ความนิยมชั่วครู่และการบ้าคลั่งข่าวลือ

จากแนวคิดข้างต้นทำให้ผู้เขียนสรุปได้ว่า พฤติกรรมรวมหมู่เกิดจากความคับข้องใจจากสภาพการทางสังคม ได้ถ่ายทอดและแรงเร้าให้คนในกลุ่มรู้สึกตระหนกตื่นเต้นพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมที่ไม่อยู่ในกฎเกณฑ์ ระเบียบ หรือบรรทัดฐานทางสังคม

1.2.3 ประเภทของพฤติกรรมรวมหมู่

พฤติกรรมรวมหมู่จำแนกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ตามระดับความรุนแรงของอารมณ์ของกลุ่มคนผู้ที่มีพฤติกรรมรวมหมู่ดังนี้ (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2551: 119)

1. การแพร่ระบาดของอารมณ์ (emotional contagion) คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยที่สภาพจิตใจของกลุ่มคนมีอารมณ์เป็นตัวกระตุ้นในระดับรุนแรง มีความตื่นเต้นสูง และระดับความรุนแรงนี้แพร่ขยายไปสู่แวดวงที่กว้างออกไป

2. ขบวนการสังคม (social movement) ได้แก่ การรวมตัวของกลุ่มคนที่มีความเชื่อหรืออุดมการณ์ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง กระทำการอย่างต่อเนื่องเพื่อมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ขบวนการสังคมมีลักษณะก้ำกึ่งระหว่างพฤติกรรมรวมหมู่ที่เกิดจากการแพร่ระบาดของอารมณ์ และพฤติกรรมรวมหมู่ที่เกิดจากความเชื่อหรือเหตุผล เพราะกลุ่มคนที่เข้าร่วมในขบวนการจะได้รับการกระตุ้นทางอารมณ์ แต่ก็มียึดประกอบของความเชื่อและความคิดอยู่ด้วย จึงควรจะจำแนกพฤติกรรมรวมหมู่ชนิดนี้ต่างหาก

3. มติมหาชนและการโฆษณาชวนเชื่อ (public opinion and propaganda) คือ พฤติกรรมที่ไม่ได้เกิดจากความผูกพันทางอารมณ์ชั่วขณะเท่านั้น แต่กลุ่มคนมีความเชื่อหรือผลประโยชน์ร่วมกันด้วย แล้วจึงแสดงเป็นพฤติกรรมออกมา

จากแนวคิดที่นำเสนอข้างต้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับพฤติกรรมรวมหมู่ที่เป็นการแพร่ระบาดของอารมณ์ เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดการประท้วงที่ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่ เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ดังนั้นผู้เขียนจะอธิบายพฤติกรรมรวมหมู่ที่เป็นการแพร่ระบาดของอารมณ์โดยละเอียดต่อไป

1.2.4 พฤติกรรมรวมหมู่ที่เป็นการแพร่ระบาดของอารมณ์

พฤติกรรมประเภทนี้ประกอบไปด้วย ฝูงชน ฝูงชนุ่นวาย การจลาจล ความแตกตื่น ความเห่อตามกัน ความคลั่งไคล้ และข่าวลือ (สุภางค์ จันทวานิช, 2551: 119 - 124)

1. ฝูงชน (crowd)

ฝูงชน คือกลุ่มคนจำนวนมากที่มาวมกันเพื่อระบายอารมณ์และผ่อนคลายความตึงเครียดทางจิตใจโดยที่ยังควบคุมตนเองได้ โดยการรวมกลุ่มอาจมีการเตรียมการไว้ล่วงหน้าหรือไม่ก็ได้ ซึ่งการที่คนมาอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากย่อมเป็นโอกาสที่จะทำให้เกิดการแพร่ระบาดของอารมณ์ได้โดยง่าย โดยเฉพาะถ้ามีการกระตุ้นหรือชักจูง ทั้งนี้ฝูงชนไม่ใช่กลุ่มที่อยู่นอกแบบแผนของการควบคุมเสมอไป พฤติกรรมรวมหมู่ชนิดนี้ยังมีการควบคุมทางสังคม เพียงแต่เปิดโอกาสให้มีการระบายอารมณ์และความตึงเครียดของกลุ่มคน และเสริมความเป็นปึกแผ่นของกลุ่มเท่านั้น ฝูงชนที่เปิดโอกาสให้มีการระบายอารมณ์และความตึงเครียดได้มากคือ ฝูงชนที่มีการแสดงออกเต็มที่ ได้แก่ กลุ่มคนในงานรื่นเริงหรืองานพิธี เช่น ในงานแข่งขันกีฬา หรือในงานแสดงดนตรี เป็นต้น

2. ฝูงชนวุ่นวาย (mob)

ฝูงชนวุ่นวาย คือกลุ่มคนที่มีการเคลื่อนไหวและมุ่งผลบางอย่างร่วมกันอย่างชัดเจน ฝูงชนจะจับกลุ่มกันเมื่อได้รับการขู่ขู่หรือกระตุ้นอารมณ์ และจะกระทำการรุนแรงโดยแสดงออกในรูปการทำร้ายร่างกาย การทำลายสิ่งของหรือสถานที่อย่างใดอย่างหนึ่ง อารมณ์ของฝูงชนวุ่นวายจะถูกครอบงำด้วยความรู้สึกเคียดแค้น โกรธ ไม่พอใจอย่างรุนแรงจนไม่อาจยับยั้งไว้ได้ ต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อระบายความรุนแรงนั้น ถ้าหากบุคคลหรือสิ่งของที่เป็นเป้าหมายของการกระทำยังไม่ชัดเจนหรือไม่อยู่ในที่นั้น ฝูงชนวุ่นวายก็จะเลือกเป้าหมายใกล้ตัวหรือเป้าหมายใดก็ได้ เพื่อรองรับอารมณ์ที่อาจไม่ใช่เป้าหมายที่แท้จริง เช่น อาจนำบุคคลใกล้ชิดของบุคคลที่เป็นเป้าหมายมาประจานตำหนิ หรือนำรูปของบุคคลที่เป็นเป้าหมายมาเผาทำลาย เป็นต้น ทั้งนี้โดยปกติฝูงชนวุ่นวายจะต้องมีหัวหน้าหรือผู้นำฝูง บุคคลผู้นี้จะเป็นผู้กระตุ้นยุยงคนในฝูงชนให้กระทำการต่างๆ และกลไกสำคัญที่ทำให้ฝูงชนวุ่นวายมีสภาพอารมณ์รุนแรงจนกระทำการรุนแรงก็คือ การแพร่ข่าวลือ ซึ่งเป็นพฤติกรรมรวมหมู่อีกชนิดหนึ่ง

3. จลาจล (riot)

จลาจล คือกลุ่มคนที่ก่อพฤติกรรมร้ายแรงตามที่ต่างๆ โดยมีฝูงชนหลายกลุ่มเข้าไปเกี่ยวข้อง เป็นการแสดงความไม่พอใจโดยการกระทำร้ายแรงต่างๆ เช่น เผาอาคาร ทำลายสิ่งของ แต่ไม่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน จลาจลกับฝูงชนวุ่นวายมีลักษณะคล้ายคลึงกันแต่ต่างกันตรงที่ฝูงชนวุ่นวายมีเป้าหมายที่ชัดเจน และมีความตั้งใจจะกระทำการรุนแรงระดับทำลายล้าง แต่จลาจลเป็นเพียงแค่การก่อความวุ่นวายรุนแรงทั่วไปเพื่อทำทนาย โดยไม่มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ชัดเจนแน่นอน

4. ความแตกตื่น (panic)

ความแตกตื่น คือกลุ่มคนที่เกิดความตื่นตระหนกและสับสน เมื่อคิดว่าตนเองอยู่ในอันตรายและไม่สามารถควบคุมตนเองได้ กระทำสิ่งต่างๆ ลงไปโดยไร้สติหรือหมดความสามารถที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความแตกตื่นเป็นอาการที่อาศัยการแพร่ระบาดของอารมณ์ ทำให้เกิดภาวะแตกตื่นขยายวงออกไป และเกิดขึ้นได้ทั้งปรากฏการณ์ด้านสังคมและปรากฏการณ์ด้านเศรษฐกิจ เช่น ไฟไหม้ เครื่องบินกำลังจะตก ค่าของเงินตราลดลง เป็นต้น

5. ความเห่อตามกันและความคลั่งไคล้ (fad and craze)

ความเห่อตามกัน คืออาการของกลุ่มคนที่มีความสนใจในสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ที่ผ่านเข้ามาชั่วคราวแล้วก็หายไป ความเห่อตามกันจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับการกระตุ้นจูงใจให้เอา

อย่างกัน และจะกระจายอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบัน โดยจะแสดงออกมาให้เห็นในรูปของวัตถุ ตัวอย่างของพฤติกรรมเห่อตามกัน เช่น การแต่งกายหรือทรงผมตามแฟชั่นวัยรุ่น เป็นต้น

ความคลั่งไคล้ คืออารมณ์ขึ้นชมรักใคร่อย่างรุนแรง ซึ่งเข้าครอบงำเวลาและพลังงานของกลุ่มคนที่เกิดอารมณ์ดังกล่าวโดยสิ้นเชิง จิตสำนึกของคนเหล่านี้จะลดลงจนถึงระดับที่ไม่ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ และไม่คำนึงถึงผลในอนาคตของการกระทำของตนเลย ทั้งนี้ ความคลั่งไคล้อาจปรากฏเป็นวัตถุหรือไม่มีวัตถุก็ได้ ตัวอย่างของพฤติกรรมความคลั่งไคล้ เช่น การติดตามดารานักแสดงที่ตนชื่นชอบไปทุกที่ทุกเวลา หรือการสะสมพระเครื่องในลักษณะทุ่มเทหลงใหล เป็นต้น

6. ข่าวลือ (rumor)

ข่าวลือ คือเรื่องราวหรือข่าวคราวที่ไม่มีการยืนยัน ถ่ายทอดกันโดยการโจษจัน ไม่มีแหล่งที่มาแน่นอน สืบหาความจริงไม่ได้ ข่าวลือจะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่คนรู้สึกกังวลใจหรือถูกกดดัน ข่าวลือจะกระจายอย่างรวดเร็วเพราะอยู่ภายใต้อิทธิพลของอารมณ์ และในสถานการณ์ที่อารมณ์เคร่งเครียด ความสามารถของบุคคลในการสังเกตหรือตัดสินใจ ความถูกต้องของสิ่งต่างๆก็จะลดน้อยลง

จากแนวคิดข้างต้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับพฤติกรรมรวมหมู่ที่เป็นการแพร่ระบาดของอารมณ์ในรูปแบบของฝูงชนวุ่นวาย (mob) เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้เกิดการประท้วงที่ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพต่อไป

1.3 แนวคิดเรื่องการสอบสวนและการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

1.3.1 ความหมายของการสอบสวน

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ให้ความหมายของคำว่า “การสอบสวน” ไว้ว่า ไต่ถาม หรือไต่ตรองเพื่อเอาความจริง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(11) บัญญัติว่า “การสอบสวน” หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

จากความหมายและนิยามตามกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การสอบสวนเป็นการดำเนินการ หรือการกระทำโดยพนักงานสอบสวนหลังจากมีความผิดอาญา

เกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์คือ เพื่อทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

การดำเนินการหรือการกระทำของพนักงานสอบสวนคือ 1) การรวบรวมพยานหลักฐาน ได้แก่ การรวบรวมพยานบุคคล พยานวัตถุ และพยานเอกสาร 2) การดำเนินการทั้งหลายอื่น เช่น การจับกุม การควบคุม การปล่อยชั่วคราว เป็นต้น

1.3.2 ความสำคัญของการสอบสวน

การสอบสวนคดีอาญาเป็นการดำเนินการก่อนชั้นฟ้องร้องหรือฟ้องคดีโดยพนักงานอัยการ ทั้งนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120 บัญญัติไว้ว่า “ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีต่อศาล โดยมิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นมาก่อน” ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการสอบสวนเป็นเงื่อนไขของการฟ้องคดีต่อศาล กล่าวคือหากไม่มีการสอบสวนมาก่อน พนักงานอัยการก็จะยื่นฟ้องคดีอาญาต่อศาลมิได้นั่นเอง

กรณีที่ว่าไม่มีการสอบสวนมาก่อนยังครอบคลุมถึงการสอบสวนโดยมิชอบด้วยกฎหมายอีกด้วย (ปกฉัตร ชัยสุภวัฒน์, 2549) ซึ่งได้แก่

1. ผู้สอบสวนไม่มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามกฎหมาย เช่น คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยยอมมิใช่พนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1305/2482)

2. พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนโดยไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยเขตอำนาจสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 18 ถึง 21 กล่าวคือ แม้จะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6) แต่ความผิดที่สอบสวนมิได้อยู่ในเขตอำนาจสอบสวน หรือเขตอำนาจสอบสวนมิได้อยู่ในท้องที่ที่สอบสวน ย่อมถือได้ว่าไม่มีการสอบสวน

3. คดีความผิดต่อส่วนตัวหรือความผิดอันยอมความได้ ก่อนสอบสวนมิได้มีการร้องทุกข์ตามระเบียบ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 121 วรรคสอง บัญญัติว่า คดีความผิดต่อส่วนตัว ห้ามมิให้ทำการสอบสวนเว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ) กรณีนี้ถือว่าพนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจสอบสวน

4. ไม่แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาทราบตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 ซึ่งบัญญัติขึ้นโดยยึดถือหลักฟังความทุกฝ่าย ผู้ต้องหาจึงชอบที่จะได้รับทราบข้อหาเพื่อเขาจะได้แก้ข้อกล่าวหาอันเป็นสิทธิของเขาที่จะต่อสู้คดีได้อย่างเต็มที่ และการแก้ไขข้อกล่าวหานี้ถือเป็นสาระสำคัญของการสอบสวน หากการสอบสวนกระทำไปโดยไม่มีการ

แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องหาได้ทราบ ย่อมเป็นการสอบสวนที่ไม่ชอบ อันเป็นผลให้พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้อง

1.3.3 อำนาจของพนักงานสอบสวนในขั้นตอนการสอบสวน

อำนาจของพนักงานสอบสวนในขั้นตอนการสอบสวนมี 2 ประการคือ การรวบรวมพยานหลักฐาน และการใช้มาตรการบังคับ

(1) อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐาน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานไว้ค่อนข้างกว้าง คือสามารถรวบรวมพยานหลักฐานได้ทุกชนิดเท่าที่จะทำได้ แต่ต้องเป็นพยานหลักฐานที่มีได้เกิดจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น ซึ่งพยานหลักฐานที่จะพิสูจน์ความจริงในคดีอาญาแบ่งออกได้เป็น (คดีต.ณ.นคธ., 2546: 152)

1. พยานหลักฐานโดยตรง คือ พฤติการณ์ทั้งหลายที่โดยตัวของมันเองแสดงให้เห็นได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาผิดหรือไม่ผิด เช่น ประจักษ์พยาน

2. พยานหลักฐานแวดล้อม คือ พฤติการณ์ทั้งหลายที่ทำให้ข้อเท็จจริงโดยตรงที่สำคัญฟังเป็นยุติได้ เช่น รอยเลือด

3. ข้อเท็จจริงที่เป็นเครื่องช่วยอื่น คือ พฤติการณ์ที่ทำให้เห็นแจ้งถึงน้ำหนักของพยานหลักฐานชนิดต่างๆ เช่น ความน่าเชื่อถือ ความสามารถในการจดจำของพยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

(2) อำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนในการใช้มาตรการบังคับ

เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐาน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจเฉพาะของพนักงานสอบสวนไว้ดังนี้

1. อำนาจในการตรวจตัวผู้เสียหายเมื่อผู้นั้นยินยอม และตรวจตัวผู้ต้องหาหรือตรวจสิ่งของหรือที่ทางที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ รวมทั้งภาพถ่าย แผนที่หรือภาพวาดจำลองหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้า กับให้บันทึกรายละเอียดซึ่งน่าจะกระทำให้คดีแจ่มกระจ่างขึ้น

การตรวจตัวผู้เสียหายจะต้องได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายก่อนจึงจะตรวจได้ ส่วนการตรวจตัวผู้ต้องหาพนักงานสอบสวนมีอำนาจตรวจตัวผู้ต้องหาได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ต้องหา แต่จะทำการตรวจตัวผู้ต้องหาได้ก็เฉพาะแต่การตรวจที่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานได้เท่านั้น

การตรวจสอบสิ่งของหรือที่ทางที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้คือ การตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่มีวัตถุประสงค์ที่จะแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ในการติดตามตัวคนร้ายและพิสูจน์การกระทำผิด

การทำภาพถ่าย แผนที่หรือภาพวาด มีการกล่าวถึงวิธีปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการทำแผนที่และถ่ายรูปสถานที่เกิดเหตุไว้ในประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีคือ การทำแผนที่สถานที่เกิดเหตุเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนจะพิจารณาตามแต่ความจำเป็นในคดี เพื่อเป็นรากฐานแสดงความเข้าใจสถานที่ และเป็นประโยชน์แก่คดีนั้นๆ ซึ่งคดีที่จำเป็นต้องมีการทำแผนที่สังเขป แสดงสถานที่เกิดเหตุประกอบสำนวนการสอบสวนแนบสำนวนเสมอทุกคดีคือ คดีอุกฉกรรจ์ คดีฆาตกรรมพาหนะโดนบุคคลหรือทรัพย์สินในถนนหลวง และคดีบุกรุกที่ดิน โดยในการทำแผนที่สถานที่เกิดเหตุประกอบสำนวนการสอบสวนนั้น พนักงานสอบสวนต้องจัดให้ผู้กล่าวหาผู้ต้องหา หรือพยานเป็นผู้นำชี้สถานที่เกิดเหตุนั้นลงลายมือชื่อรับรอง เพื่อให้แผนที่เกิดเหตุนั้นมีน้ำหนักฟังเป็นหลักฐานได้มั่นคงขึ้น แต่ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนจะนำผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในลักษณะที่จัดให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางต่างๆในการกระทำผิด ตามสถานที่เกิดเหตุในขั้นตอนการทำแผนที่ (สิกฤษณ์ อังสัจจะพงษ์, 2548)

2. อำนาจในการค้นเพื่อพบสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือได้มาโดยการกระทำผิด หรือได้ใช้ หรือสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำผิด หรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้
3. อำนาจในการออกหมายเรียกบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้
4. อำนาจในการยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบหรือส่งมา

1.3.4 การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในขั้นตอนการสอบสวน

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ หรือที่สื่อต่างๆใช้คำว่า การทำแผนประกอบคำรับสารภาพ ถือเป็นหลักปฏิบัติของพนักงานสอบสวนที่เชื่อว่ามีผลสำคัญและมีส่วนช่วยในการค้นหาความจริงในขั้นตอนการสอบสวน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาของพนักงานอัยการและของศาล และจากหลักฐานที่ปรากฏจากระเบียบของกรมตำรวจ และคำพิพากษาศาลฎีกา แสดงให้เห็นว่าวิธีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพได้ถูกนำมาใช้ตั้งแต่ก่อนปี พ.ศ. 2482 และเป็นวิธีการที่พนักงานสอบสวนยึดถือปฏิบัติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (เสริมสกุล ขำวัฒนพันธุ์, 2537)

1.3.4.1 ความหมายของการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

สำหรับความหมายของการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เท่าที่ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนไม่มีการกล่าวถึงคำนิยามหรือความหมายเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเอาไว้ แต่มีผู้ศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ได้ให้ความหมายของการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพไว้ดังนี้

เสริมสกุล ขำวัฒนพันธุ์ (2537) ได้ให้ความหมายของ “การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ” หมายถึง วิธีการปฏิบัติที่พนักงานสอบสวนได้กระทำขึ้นในการสอบสวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ โดยให้ผู้ต้องหานำชี้สถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดตามที่ได้ให้การรับสารภาพต่อพนักงานสอบสวน ซึ่งในการนี้พนักงานสอบสวนจะต้องให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามขั้นตอนต่างๆโดยละเอียด เพื่อให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาในชั้นพนักงานอัยการและในชั้นศาล

ภทริวิทย์ อบสุวรรณ (2550) ได้ให้ความหมายของ “การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ” หมายถึง วิธีการปฏิบัติที่พนักงานสอบสวนกระทำขึ้นในการสอบสวนคดีอาญาเมื่อผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ โดยให้ผู้ต้องหานำชี้ที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดตามที่ได้ให้การรับสารภาพต่อพนักงานสอบสวน

จากความหมายข้างต้นทำให้ผู้เขียนประมวลความหมายของ “การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ” หมายถึง วิธีการปฏิบัติของพนักงานสอบสวนที่ได้กระทำขึ้นในการสอบสวนคดีอาญาที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ โดยให้ผู้ต้องหานำชี้สถานที่เกิดเหตุหรือสถานที่ที่ผู้ต้องหาได้กระทำความผิดตามที่ได้ให้การรับสารภาพต่อพนักงานสอบสวน และให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามขั้นตอนต่างๆ เพื่อเป็นการยืนยันการเป็นผู้กระทำความผิดของผู้ต้องหา ซึ่งพนักงานสอบสวนจะบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน

1.3.4.2 ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

การนำชี้ที่เกิดเหตุเริ่มปรากฏอยู่ในระเบียบกรมตำรวจในปี พ.ศ. 2491 ได้แก่ระเบียบการตำรวจเกี่ยวแก่คดีลักษณะที่ 10 เรื่องการสอบสวนผู้ต้องหา ข้อ 261 ซึ่งกำหนดว่า “ในคดีอุกฉกรรจ์หรือคดีที่มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปหรือคดีที่มีหลักฐานอ่อน ต้องให้ผู้ต้องหานำชี้ที่เกิดเหตุ และทำแผนที่สังเขปให้ผู้ต้องหาลงชื่อรับรองไว้ด้วยเสมอ ถ้าสามารถ

ถ้าารูปที่เกิดเหตุประกอบไว้ด้วยยั้งดี” ซึ่งจากการตรวจสอบระเบียบดังกล่าวโดยละเอียดแล้วปรากฏว่า ไม่มีส่วนที่กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติในการนำชี้ที่เกิดเหตุไว้ว่าพนักงานสอบสวนจะต้องปฏิบัติอย่างไร ผู้ต้องหาจะต้องปฏิบัติอย่างไร ในปัจจุบันระเบียบการตำรวจเกี่ยวแก่คดีได้ถูกยกเลิกไปแล้ว โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ใช้ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินคดีอาญา ซึ่งจากการศึกษาประมวลระเบียบการดังกล่าวปรากฏว่ามีกรกล่าวถึงการนำชี้ที่เกิดเหตุไว้ในเรื่องหลักการถามปากคำผู้ต้องหา ข้อ 247 (4) ซึ่งกำหนดว่า “เมื่อผู้ต้องหารับสารภาพให้พนักงานสอบสวนนำผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุ และทำแผนที่สังเขปฐานที่เกิดเหตุ และบันทึกการชี้ฐานที่เกิดเหตุของผู้ต้องหาไว้เป็นหลักฐาน ให้ผู้ต้องหาลงลายมือชื่อรับรองไว้ในแผนที่สังเขปและบันทึกนั้น และสืบสวนหาพยานหลักฐานประกอบคำรับของผู้ต้องหาด้วย” และในเรื่องการทำแผนที่และถ่ายรูปสถานที่เกิดเหตุ ข้อ 266 ที่กำหนดว่า “การทำแผนที่ที่เกิดเหตุประกอบสำนวนการสอบสวนนั้น พนักงานสอบสวนต้องจัดให้ผู้กล่าวหาผู้ต้องหา หรือพยานซึ่งเป็นผู้นำชี้สถานที่เกิดเหตุนั้นลงลายมือชื่อรับรองไว้ในแผนที่เกิดเหตุนั้นด้วยทุกราย ทั้งนี้เพื่อให้แผนที่เกิดเหตุนั้นมีน้ำหนักฟังเป็นพยานหลักฐานได้มั่นคงยิ่งขึ้น และป้องกันมิให้บุคคลนำชี้สถานที่เกิดเหตุนั้นได้แย้งคัดค้านแผนที่เกิดเหตุนั้นในชั้นศาลอันจะทำให้เสียหายแก่รูปคดีได้ด้วย”

เมื่อพิจารณาประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีในเรื่องการนำชี้ที่เกิดเหตุจะเห็นได้ว่ายังไม่มีกรกำหนดระเบียบวิธีการปฏิบัติไว้โดยชัดเจน ดังนั้นในทางปฏิบัติจึงปรากฏว่าการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมักจะเกินขอบเขตของวัตถุประสงค์ในเรื่องดังกล่าวอยู่เสมอ และเมื่อวิเคราะห์ถึงอำนาจของพนักงานสอบสวนในการนำผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพตามหลักการแห่งกฎหมายแล้วพบว่า วิธีปฏิบัติของพนักงานสอบสวนดังกล่าวเป็นการกระทำที่เกินกรอบอำนาจของพนักงานสอบสวน เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ถือเป็นกรอบใหญ่ไม่ได้ให้อำนาจไว้อย่างชัดเจน มีเพียงประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีเป็นคู่มือในการปฏิบัติ แต่หากพิจารณาในมุมมองของพนักงานสอบสวนเรื่องความจำเป็นในการนำผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ที่พนักงานสอบสวนโดยทั่วไปถือว่าเป็นวิธีปฏิบัติวิธีการหนึ่งในขั้นตอนการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาของศาล โดยชี้ให้ศาลเห็นถึงพฤติการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด และเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาได้ยอมรับข้อเท็จจริงในรายละเอียดตามที่ปรากฏในคำให้การรับสารภาพ ทำให้เป็นพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น ซึ่งวิธีปฏิบัติดังกล่าวแม้จะกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาไปบ้าง แต่ก็เป็นการกระทำเพื่อประโยชน์สาธารณะ

1.3.4.3 การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในต่างประเทศ

ประเทศต่างๆโดยทั่วไปจะให้ความสำคัญกับสิทธิและสถานะของผู้ต้องหาในขั้นตอนการสอบสวนมาก เพราะต้องการป้องกันการใช้อำนาจที่เกินขอบเขตของพนักงานสอบสวน โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาในขั้นตอนการสอบสวนที่มีลักษณะเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาคือผู้กระทำความผิด ในต่างประเทศจึงไม่มีวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการนำผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุในลักษณะที่ทำให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางการกระทำความผิดตามที่สาธารณชนดูเหมือนเป็นการประจานผู้ต้องหาแบบประเทศไทย แต่กลับให้ความสำคัญต่อหลักสิทธิมนุษยชนที่มีส่วนสัมพันธ์กับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ รวมทั้งการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องหา ตัวอย่างเช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องหาในขั้นตอนการสอบสวนที่มีลักษณะเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ต้องหาคือผู้กระทำความผิดมาก ดังนั้นประเทศสหรัฐอเมริกาจึงไม่มีวิธีปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในเรื่องที่เกี่ยวกับการนำผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในลักษณะที่ทำให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางการกระทำความผิดตามที่สาธารณชนที่มีลักษณะเปิดเผยเหมือนเช่นประเทศไทย จะมีแต่วิธีการสอบถามปากคำผู้ต้องหาโดยใช้การบันทึกวิดีโอ เพื่อให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางการกระทำความผิดในห้องสอบสวนที่มิดชิด โดยกระทำต่อหน้าบุคคลอื่นที่ผู้ต้องหาไว้วางใจ จึงไม่มีลักษณะเป็นการประจานผู้ต้องหา (สิกฤษณ์ อังสัจจะพงษ์, 2548) ด้านประเทศเยอรมันก็ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างมาก ดังนั้นในกรณีที่ผู้ต้องหายอมรับสารภาพ จึงไม่ปรากฏว่ามีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพแต่อย่างใด นอกจากนี้ประเทศฝรั่งเศสก็ไม่ปรากฏว่ามีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเช่นกัน (ภัทรวิทย์ อบสุวรรณ, 2550)

จากแนวคิดที่นำเสนอข้างต้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในการคุ้มครองป้องกันผู้ต้องหาขณะนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เพื่อทำความเข้าใจ และหาสาเหตุที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “การประชาติณท์” ผู้ต้องหาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

1.4 ทฤษฎีทางสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา

1.4.1 ทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory)

Cohen & Felson (1979) ให้ความสำคัญหมายของปกตินิสัย (Routine Activity) คือ กิจกรรมหรือการกระทำใดของบุคคลที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งเป็นประจำ เช่น การออกไปทำงานปล่อยบ้านเรือนไม่มีคนเฝ้า การสวมใส่เครื่องประดับที่มีราคาแพง หรือการออกไปนอกบ้านในเวลา

กลางคืน และหมายความรวมถึงลักษณะของบุคคลที่อาจตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ง่ายด้วย เช่น เพศหญิง อายุน้อย หรืออายุมาก ฯลฯ ทั้งนี้ Cohen & Felson เชื่อว่า อาชญากรรมเกิดจากการกระทำที่เป็นนิสัยประจำของเหยื่ออาชญากรรม ตัวอย่างเช่น หากเหยื่อต้องออกไปทำงานนอกบ้านโดยไม่มีคนเฝ้าบ้านทุกวัน ผู้กระทำผิดก็จะมีโอกาสเข้าไปทำการลักทรัพย์ในบ้านได้ หรือหากเหยื่อชอบออกไปนอกบ้านเวลากลางคืนคนเดียวบ่อยครั้ง หรือชอบสวมใส่เครื่องประดับที่มีค่ามาก จะมีโอกาสถูกคนร้ายเข้าทำการชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์ได้ ฯลฯ

พรชัย ชันดี และคณะ (2543: 26 - 27) กล่าวว่า ทฤษฎีปกตินิสัยมีหลักการสำคัญคือ อาชญากรรมเกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ อาชญากรที่จะกระทำผิด เหยื่อที่เหมาะสม และการขาดความสามารถในการปกป้องทรัพย์สินหรือร่างกาย โดยสมมติฐานหลักของทฤษฎีปกตินิสัยคือ อัตราการเป็นเหยื่ออาชญากรรมของบุคคลจะเพิ่มขึ้น เมื่อมีองค์ประกอบครบทั้งสามประการ (อาชญากร เหยื่อ และการขาดความคุ้มครอง)

ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมีข้อสังเกตว่าทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) ไม่ได้อธิบายถึงสาเหตุการเกิดพฤติกรรมอาชญากรรมแต่อย่างใด เพียงแต่ตั้งสมมติฐานว่ามีอาชญากรที่พร้อมจะกระทำผิดอยู่แล้ว และจะประกอบอาชญากรรมต่อเมื่อมีเหยื่อและการขาดการคุ้มครอง

จากสมมติฐานและหลักสำคัญของทฤษฎีดังกล่าวมาอาจสรุปได้ว่า การประชาทัศน์ผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เกิดขึ้นเมื่อมีองค์ประกอบครบทั้ง 3 ประการ คือ กลุ่มคนที่ต้องการจะลงโทษผู้ต้องหา ผู้ต้องหาที่เป็นเหยื่อ และการขาดความสามารถในการปกป้องร่างกายของผู้ต้องหาที่เป็นเหยื่อ

2. งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง “การประชาทัศน์ผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ: ศึกษากรณีการประชาทัศน์และมาตรการในการป้องกัน” มีดังนี้

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

เสริมสกุล ขำวัฒนพันธุ์ (2537) ได้ทำวิจัยเรื่องปัญหาการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญา: ศึกษากรณีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ พบว่าการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเป็นวิธีการที่ส่งผลทางด้านจิตวิทยาต่อผู้ต้องหาทำให้ไม่กล้ากลับคำให้การในชั้นศาล โดยผลของการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพจะช่วยยืนยันให้ศาลเห็นว่าการที่

จำเลยให้การรับสารภาพในชั้นสอบสวนนั้น เป็นไปโดยสมัครใจและตามความสัจจริง เป็นผลให้คำให้การรับสารภาพดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานที่ชี้ยันจำเลยที่ให้การปฏิเสธในชั้นศาลได้ แต่อย่างไรก็ตามการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพยังมีข้อจำกัดที่สำคัญ โดยศาลถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพซึ่งไม่สามารถรับฟังประกอบคำรับสารภาพเพื่อลงโทษจำเลยในกรณีที่ไม่มีพยานหลักฐานอื่นใดอีกได้ นอกจากนี้ข้อเสียที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพก็คือ การที่ไม่มีระเบียบวิธีการปฏิบัติ และปราศจากขอบเขตและการควบคุมที่ชัดเจนเหมาะสม ทำให้การปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพโดยเฉพาะในกรณีที่กระทำต่อหน้าประชาชนและสื่อมวลชน ได้ส่งผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างมากมาย ทั้งยังส่งผลกระทบต่อกระบวนการดำเนินคดีอาญาของรัฐอีกด้วย

จากการศึกษาได้ข้อยุติว่าไม่ควรยกเลิกวิธีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เพราะจะทำให้ประโยชน์ที่ได้รับจากวิธีการดังกล่าวต้องหมดไป ซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการดำเนินคดีอาญาของรัฐต้องลดลง มาตรการที่เหมาะสมก็คือ การแก้ไขปรับปรุงวิธีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพให้อยู่ภายในขอบเขตที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการขจัดผลกระทบต่างๆที่เกิดจากวิธีการปฏิบัติดังกล่าว

สุทธมา วรกานนท์ (2542) ทำการวิจัยเรื่องสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญาที่จะไม่ถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมในลักษณะประจําาน พบว่ากฎหมายคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญาที่จะไม่ถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมในลักษณะประจําานไว้แล้ว แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้รับการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเท่าที่ควร ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมมักละเมิดต่อสิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในเรื่องดังกล่าว และไม่มีกรนำมาตราทางกฎหมายที่มีอยู่แล้ว เช่น ความรับผิดชอบละเมิด หรือโทษทางวินัย ฯลฯ มาใช้บังคับกับผู้ละเมิดสิทธิอย่างจริงจัง

จากการศึกษาได้ข้อเสนอแนะว่า การให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางขณะกระทำผิดประกอบคำรับสารภาพเพื่อเป็นหลักฐานว่าผู้ต้องหาได้ให้การรับสารภาพโดยสมัครใจ ควรกระทำในห้องสอบสวนและใช้วิธีโอเพ่นบันทึกคำให้การของผู้ต้องหาที่ได้กระทำต่อหน้าบุคคลอื่นที่มีใช้พนักงานสอบสวน เช่น พนักงานอัยการ หรือทนายความ เป็นต้น ส่วนกรณีของการนำชี้ที่เกิดเหตุเพื่อประโยชน์ในการทำแผนที่เกิดเหตุควรหาวัสดุปกปิดใบหน้าของผู้ต้องหาขณะกระทำการดังกล่าว และขอความร่วมมือสื่อมวลชนมิให้ทำข่าว

สิกฤษณ์ อังสัจจะพงษ์ (2548) ได้ทำวิจัยเรื่องสิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมาย ในขั้นตอนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน:ศึกษาเฉพาะกรณีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ พบว่าวิธีปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในการนำผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในลักษณะที่เป็นการควบคุมตัวผู้ต้องหาโดยใส่กุญแจมือและพาตระเวนไปตามที่สาธารณะ โดยแสดงท่าทางการกระทำความผิดและสื่อมวลชนเสนอข่าวออกไป เป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องหาอย่างมาก อีกทั้งยังเป็นการละเมิดสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ของผู้ต้องหาที่กฎหมายรับรองและคุ้มครองไว้ตามมาตราฐานสากลอีกด้วย นอกจากนี้การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพยังส่งผลกระทบต่อสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิตของผู้ต้องหาด้วย เพราะการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในกรณีที่อยู่ในความสนใจของมหาชนอาจเกิดการประชาทัศน์ผู้ต้องหาได้ ซึ่งการประชาทัศน์เกิดจากการแสดงเจตนาาร่วมกันของมติมหาชนที่ต้องการให้ผู้กระทำผิดได้รับโทษทัณฑ์จากการกระทำผิดนั้นให้สาสม มีลักษณะเป็นการลงโทษที่เป็นการแก้แค้นตอบแทนเช่นที่เคยเป็นมาในอดีต ที่มีได้คำนึงถึงสิทธิและสถานะของผู้ต้องหาเลย

เมื่อตรวจสอบอำนาจของพนักงานสอบสวนในการนำผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในลักษณะที่ให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางการกระทำผิดโดยมีสื่อมวลชนเสนอข่าวแล้วเห็นว่า วิธีปฏิบัติของพนักงานสอบสวนดังกล่าวเป็นการกระทำที่เกินกรอบอำนาจของพนักงานสอบสวน เพราะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ถือเป็นกรอบใหญ่ไม่ได้ให้อำนาจไว้ แม้จะมีประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดีเป็นคู่มือในการปฏิบัติก็ตาม อีกทั้งมิได้เป็นไปตามหลักการแห่งกฎหมายคือ หลักนิติรัฐที่ถือเป็นหลักการสำคัญในการจำกัดการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่รัฐในการกระทำใดๆที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิของประชาชนในสังคม เจ้าหน้าที่รัฐจะกระทำได้อต่อเมื่อมีกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น

แนวทางในการให้หลักประกันสิทธิของผู้ต้องหาที่จะไม่ถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐในลักษณะประจานคือ การยกเลิกวิธีปฏิบัติของพนักงานสอบสวนในส่วนของกรนำผู้ต้องหาชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และการจำกัดบทบาทของสื่อมวลชนต่อการเสนอข่าวคดีอาญาเกี่ยวกับผู้ต้องหาในขั้นตอนการสอบสวน โดยทั้งพนักงานสอบสวนและสื่อมวลชนต้องร่วมมือกันโดยคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลของผู้ต้องหามากขึ้น โดยเฉพาะศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์

ชาติ ชัยเดชสุริยะ (2549) ทำการศึกษามาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กล่าวถึงการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งนำตัว

ผู้ต้องหาไปแสดงท่าทางต่างๆในสถานที่ซึ่งอ้างว่าเป็นสถานที่เกิดเหตุ เพื่อจำลองภาพเหตุการณ์ในการทำแผนประกอบคำรับสารภาพและบันทึกภาพไว้รวมในสำนวนการสอบสวนนั้น บางครั้งได้กระทำต่อหน้าสาธารณชนและมีฝูงชนเข้าร่วมทำร้ายร่างกายของผู้ต้องหาในลักษณะที่เรียกว่า ประชาทัณฑ์ เป็นตัวอย่างหนึ่งของการกระทำที่ตรงกันข้ามกับการเคารพต่อหลักการตามข้อสันนิษฐานว่าบุคคลทุกคนเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดแสดงว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิด และเป็นการล่อลวงละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาอย่างร้ายแรง ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีประเทศพัฒนาแล้วประเทศใดยินยอมให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีวิธีปฏิบัติเช่นนั้น

ภัทรวิทย์ อบสุวรรณ (2550) ทำการวิจัยเรื่องการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในระบบกฎหมายไทย พบว่าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131, 132 และ 226 ไม่ชัดเจนว่าให้อำนาจพนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ตามประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ข้อ 247 และ 249 กลับบัญญัติขยายอำนาจให้เจ้าพนักงานสอบสวนสามารถดำเนินการได้ ข้อกำหนดดังกล่าวจึงเป็นข้อกำหนดที่ขัดกับบทบัญญัติของกฎหมาย ส่งผลให้เจ้าพนักงานสอบสวนไม่มีอำนาจนำตัวผู้ต้องหาไปทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพ นอกจากนี้ในทางปฏิบัติของการทำแผนฯ การดำเนินการยังไม่ได้มาตรฐานเพียงพอ จึงก่อให้เกิดผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมอย่างกว้างขวาง ทั้งในแง่ของการละเมิดสิทธิและในเรื่องของความไม่ปลอดภัย รวมถึงในการดำเนินคดีอาจทำให้เสียความยุติธรรมเพราะเกิดอคติได้

จากการศึกษาได้ข้อเสนอแนะว่าให้ยกเลิกการทำแผนฯในลักษณะที่ต้องมีการแสดงท่าทางประกอบการกระทำ ความผิดต่อหน้าสาธารณชนเพื่อใช้เป็นพยานยืนยันว่าผู้ต้องหายอมรับสารภาพโดยสมัครใจ ไม่ว่าจะผู้ต้องหาจะสมัครใจพาไปหรือไม่ก็ตาม เพราะไม่เกิดประโยชน์ต่อรูปคดีเท่าที่ควร และน่าจะมีวิธีการอื่นที่เหมาะสมกว่า แต่สำหรับในกรณีที่น่าจะมีความจำเป็นต้องจัดให้มีการนำผู้ต้องหาไปสอบสวนในสถานที่ที่ผู้ต้องหาไม่สะดวกที่จะให้การพินิจของบุคคลประกอบความผิด จะจัดให้มีได้แต่ต้องเป็นไปโดยสมัครใจของผู้ต้องหาเท่านั้น และมาตรการต้องปลอดภัยเพียงพอ โดยอาจต้องแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายบางประการเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาให้ชัดเจน

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

Markovitz, Jonathan Paul (1999) ได้ศึกษาการประชาทัณฑ์ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าการประชาทัณฑ์เป็นกลไกการลงโทษผู้ก่อการร้ายข้ามชาติ เนื่องด้วยทุกการ

กระทำอันรุนแรง หรือทุกการกระทำที่ถูกรับรู้ว่ารุนแรงทางด้านชาติพันธุ์เป็นลัทธิผลมาจากการประท้วงที่ทั้งสิ้น การประท้วงที่หนึ่งบทบาทสำคัญที่ใช้ควบคุมสังคมของชนแอฟริกัน - อเมริกัน ดังนั้นจึงมีค่านิยมรูปลักษณ์และความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ทางตอนใต้ของสหรัฐอเมริกา ปัจจุบัน คำว่า “การประท้วง” ได้ถูกทำให้หายไปซึ่งความหวาดกลัวทางชาติพันธุ์ในสหรัฐอเมริกา ยิ่งไปกว่านั้น Clarence Thomas ได้พิสูจนเมื่อปี ค.ศ. 1991 ว่าการหายไปของความหวาดกลัวนี้ได้มีขึ้นก่อนการเกิดคณะลูกขุนที่พิพากษาคดีในสภาสูงเสียอีก แต่ค่านิยมของ “การประท้วง” ที่แท้จริงนั้นยังไม่มีผู้ใดให้ค่านิยมได้ชัดเจน เป็นเพียงการอุปมาให้เห็นภาพเท่านั้น

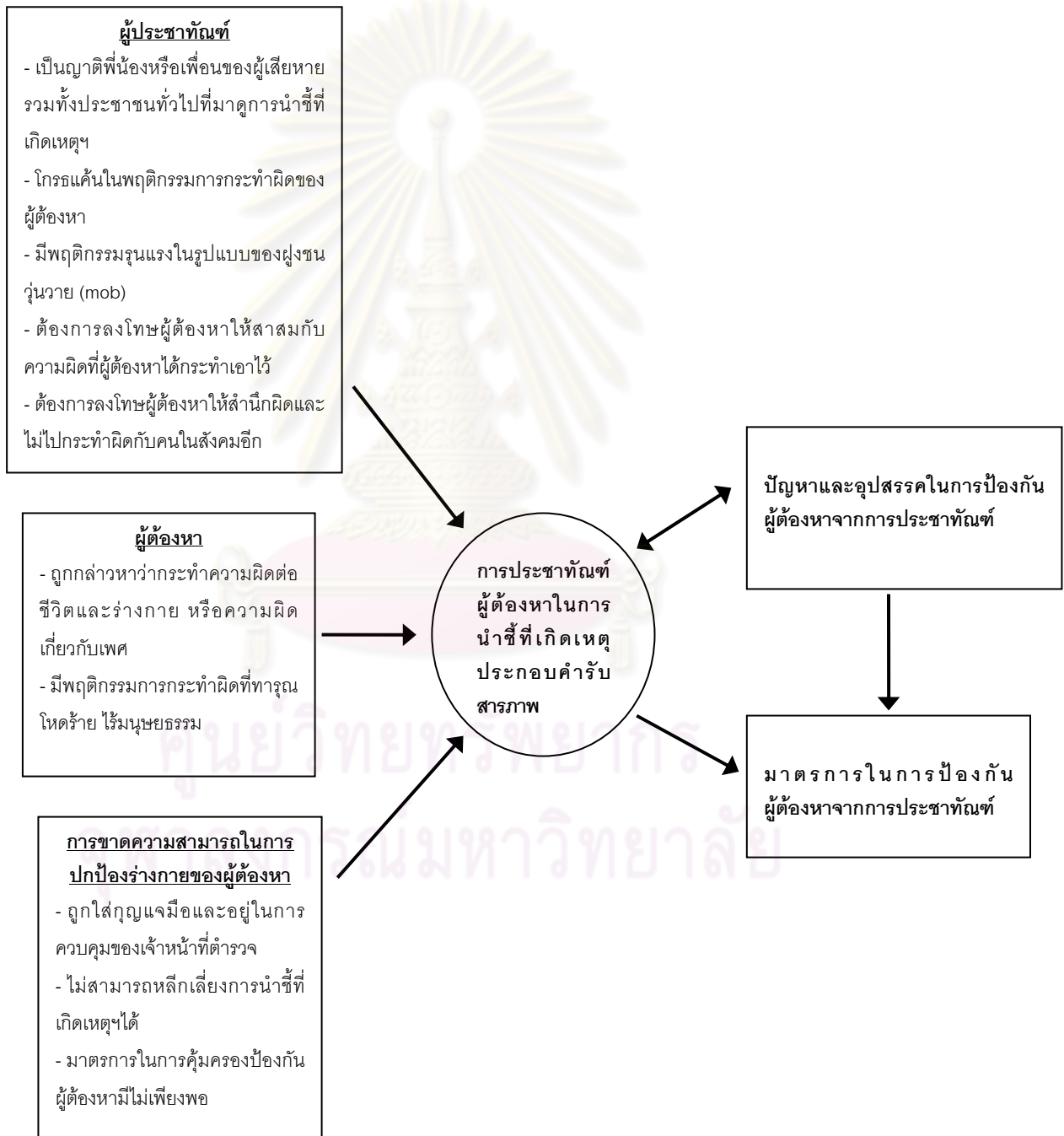
Hobbs, Tameka Bradley (2004) ได้ศึกษาเหตุการณ์การประท้วงที่เกิดขึ้นในสถานที่ 4 แห่งของรัฐฟลอริดา พบว่าเหตุการณ์การประท้วงที่ได้หยิบยกมาเป็นตัวอย่างล้วนชี้ให้เห็นว่ามีการเพิ่มขึ้นของปฏิกิริยาในเชิงลบ ซึ่งก็คือการใช้อำนาจลงโทษแก่เหยื่ออย่างโหดร้าย แต่สัดส่วนของชาวอเมริกันที่ต่อต้านก็มีเช่นกัน เช่นกลุ่มชาวอเมริกันผู้ต่อต้านการกระทำอันทารุณดังกล่าว จนกระทั่งการลงโทษด้วยการประท้วงที่เริ่มเลือนหายไปเมื่อสหรัฐอเมริกาได้เข้าร่วมในสงครามโลกครั้งที่สอง เนื่องจากรัฐบาลได้ตระหนักถึงชื่อเสียงและเกียรติภูมิของชาติ

Chestnut, Trichita Marie (2009) ได้ศึกษาวิจัยพัฒนาการของการประท้วงที่ภายหลังเกิดสงครามกลางเมืองในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าสาระสำคัญของการประท้วงคือการลงโทษด้วยการปลิดชีพอย่างรวดเร็ว การลงโทษเช่นนี้ยังคงดำรงอยู่ในชาติพันธุ์ สังคม และความเป็นเพศที่เหนือกว่าของเพศชายที่มีผิวขาว กิจกรรมหรือสมมติฐานใดก็ไม่สามารถหยุดยั้งการลงโทษอันทารุณโหดร้ายนี้ได้ แม้จะมีการต่อต้านการลงโทษจากกลุ่มสตรีชาวแอฟริกัน - อเมริกันในฐานะเพศแม่หรือภรรยาก็ตาม โดยสตรีกลุ่มนี้ได้รวมตัวกันเพื่อจัดตั้งศาลเขียนต่อต้านการประท้วงในเพศหญิงผ่านสื่อกลางเช่นยานพาหนะ หรือการพูดในที่สาธารณะ ซึ่งได้กระจายความคิดนี้ไปทั่วโลก โดยการเผชิญหน้ากับอำนาจสูงสุดของชนผิวขาวที่ใช้อำนาจซ่อนเร้นเพื่อคุกคามและใช้ความรุนแรง

3. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากข้อมูลที่มาและความสำคัญของปัญหา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ: ศึกษากรณีการประชาสัมพันธ์และมาตรการในการป้องกัน” ได้ดังนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยเรื่อง “การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในการนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบ คำรับสารภาพ: ศักยภาพการประชาสัมพันธ์และมาตรการในการป้องกัน” มีรายละเอียดตามหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. ประเภทของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (documentary study) โดยมุ่งศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบ คำรับสารภาพ เพื่อนำมาอธิบายปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยกำลังศึกษา จากนั้นรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เฉพาะกลุ่มบุคคลที่ผู้วิจัยสามารถเข้าถึงและติดต่อได้ และผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วว่าสามารถให้ข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อการค้นหาคำตอบในประเด็นของงานวิจัยครั้งนี้

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบ คำรับสารภาพ จำนวน 9 คน ผู้ต้องหาที่ถูกประชาสัมพันธ์ในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบ คำรับสารภาพ จำนวน 4 คน และผู้ประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบ คำรับสารภาพ จำนวน 9 คน โดยการให้ข้อมูลเชิงลึกแก่ผู้วิจัยดังกล่าวกำหนดจากการคัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling)

3. วิธีการเก็บข้อมูลในการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative methodology) โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักจากที่มาสำคัญ 2 แหล่ง คือ ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) และข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยการศึกษาค้นคว้าจาก

3.1.1 เอกสารทางด้านวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

3.1.2 เอกสารประเภทรายงานการสัมมนา รายงานการประชุม รายงานการสำรวจที่เกี่ยวข้อง องค์กร หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน ได้มีจัดและรวบรวมไว้

3.1.3 ข่าวหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และรวบรวมทั้งบทความที่สำคัญจากแหล่งสื่อสารมวลชนต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง

3.1.4 ข้อมูลทางด้านหลักกฎหมาย และระเบียบวิธีปฏิบัติของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.1.5 ข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถซักถามรายละเอียดของประเด็นปัญหาที่ต้องการศึกษาได้อย่างละเอียดลึกซึ้ง โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบตัวต่อตัว มีการสื่อสารโต้ตอบกันทั้งสองฝ่าย (two-way communication) เพื่อให้การสัมภาษณ์มีความชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ที่ผู้ให้ข้อมูลแสดงออกมา ทั้งการทำท่างน้ำเสียง และสีหน้าในระหว่างที่ทำการสัมภาษณ์อีกด้วย

ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะใช้การสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (informal interview) มีแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structure or guide interviews) โดยการกำหนดประเด็นคำถามลักษณะปลายเปิด ที่เอื้อให้ผู้วิจัยสามารถยืดหยุ่นการถามได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์การสัมภาษณ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 กลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำซีทีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับคดี
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีทีที่เกิดเหตุ ประกอบด้วย กฎหมายที่ให้อำนาจวัตถุประสงค์ ขั้นตอน การให้ข่าวกับสื่อมวลชน
- 4) ข้อมูลเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา ประกอบด้วย รายละเอียดของเหตุการณ์ สาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาสัมพันธ์ ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์ ความติดตามกฎหมาย
- 5) อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา
- 6) ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไข

3.2.2 กลุ่มผู้ต้องหาที่ถูกประชาทัณฑ์ในขณะนำซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับ

สารภาพ ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล อายุ ความคืบหน้าของคดี
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีที่เกิดเหตุฯ ประกอบด้วย ความสมัครใจ
ขั้นตอน
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับการประชาทัณฑ์ ประกอบด้วย รายละเอียดของ
เหตุการณ์ สาเหตุที่เกิดการประชาทัณฑ์ ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์ ผลกระทบจากการถูก
ประชาทัณฑ์
- 4) ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

3.2.3 กลุ่มผู้ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับ

สารภาพ ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล อายุ อาชีพ ความสัมพันธ์กับผู้เสียหาย
ประสบการณ์ในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา
- 2) ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีที่เกิดเหตุฯ
- 3) ข้อมูลเกี่ยวกับการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา ประกอบด้วย รายละเอียด
ของเหตุการณ์ เหตุผลในการประชาทัณฑ์ ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์ ความผิดตามกฎหมาย
- 4) ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

4. ขั้นตอนการสัมภาษณ์ มีดังนี้

- 1) ผู้วิจัยแนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย และประเด็นการสัมภาษณ์
แก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งขออนุญาตบันทึกเสียง และแจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทราบว่าสามารถ
ไม่ตอบข้อมูลได้ตลอดเวลาในการสัมภาษณ์ ซึ่งจากการสัมภาษณ์จนแล้วเสร็จปรากฏว่าผู้ให้
ข้อมูลสำคัญทุกคนยินดีให้ข้อมูล และพูดคุยจนจบกระบวนการสัมภาษณ์
- 2) ผู้วิจัยเริ่มต้นการสัมภาษณ์ด้วยการพูดคุยเรื่องทั่วไปกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
โดยสอบถามข้อมูลส่วนตัวเพื่อสร้างความคุ้นเคยก่อนเข้าสู่ประเด็นการสัมภาษณ์ โดยใช้เวลา
ประมาณ 5 นาที
- 3) การสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีที่เกิดเหตุฯ และเหตุการณ์การ
ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา มีขึ้นหลังจากการพูดคุยเรื่องทั่วไปแล้ว โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ตามประเด็น
ในแบบสัมภาษณ์

- 4) ผู้วิจัยปิดการสัมภาษณ์ด้วยการสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์ และขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งการขออนุญาตนัดหมายหากมีข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการเพิ่มเติม
- 5) การสัมภาษณ์ทุกครั้งผู้วิจัยจะทำการบันทึกเสียง และจดบันทึกประเด็นจากการสัมภาษณ์ และหลังจากนั้นผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสัมภาษณ์ และนำข้อมูลมาทบทวนจากข้อมูลที่มีการบันทึกเสียงไว้

5. หลักจริยธรรมกับการเก็บข้อมูล

จริยธรรมในการเก็บข้อมูลเป็นสิ่งที่ไม่ได้ในการทำวิจัย เนื่องจากในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องการถูกละเมิดสิทธิของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ อาจมีข้อมูลที่กระทบกระเทือนจิตใจของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งในกรณีของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นมีประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ ดังนั้นเพื่อรักษาประโยชน์อันชอบธรรม ผู้วิจัยจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่อไปนี้

- 1) การแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการเปิดเผยตนเองของนักวิจัย ในการทำวิจัยโดยการเก็บข้อมูลในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะต้องแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้แก่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกคนทราบ โดยไม่ปิดบังรายละเอียดในการทำวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลตามต้องการ
- 2) การให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญยินยอมให้เก็บข้อมูลโดยสมัครใจ ทั้งนี้ผู้วิจัยจะสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญก่อนการดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นการสัมภาษณ์ และสอบถามความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยวาจา
- 3) การรักษาความลับและความเป็นส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การรักษาความลับมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำวิจัยในครั้งนี้ เนื่องจากในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีการสัมภาษณ์ถึงกระบวนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งหากข้อมูลถูกเปิดเผยอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานคดี หรือการปฏิบัติหน้าที่ หรือการใช้ชีวิตประจำวันของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามมาได้ ดังนั้นในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะคำนึงถึงเรื่องนี้เป็นสำคัญ โดยจะไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมด แต่จะใช้ชื่อสมมติแทน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

- 1) นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปถอดความจากเครื่องบันทึกเสียง
- 2) ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล โดยแยกเนื้อหาและจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นการสัมภาษณ์ และโจทย์การวิจัย

3) วิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการวิจัยที่กำหนด ด้วยการจำแนกประเภทข้อมูล (typological analysis) จากการจัดทำสารบบจำแนกประเภท (taxonomy) ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาทัศน์ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัศน์ และมาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัศน์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในบทที่ 4 นี้เป็นข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จำนวน 9 คน ผู้ต้องหาที่ถูกประหารชีวิตในขณะนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จำนวน 4 คน และผู้ประหารชีวิตผู้ต้องหาในขณะนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้น 22 คน ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาตอบโจทย์การวิจัย โดยแบ่งลำดับในการนำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ

1. สรุปภาพรวมกรณีศึกษา

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

2.1 กรณีศึกษาที่ 1 รุมประหารชีวิตอดีตเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยก่อนเหตุพยายามข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์ผู้อาศัยในหมู่บ้าน

2.2 กรณีศึกษาที่ 2 รุมประหารชีวิตคนขับแท็กซี่ก่อนเหตุข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์ผู้โดยสาร

2.3 กรณีศึกษาที่ 3 รุมประหารชีวิต 2 คนงานก่อสร้างฆ่าชิงทรัพย์คนขับแท็กซี่

1. สรุปภาพรวมกรณีศึกษา

ภาพรวมของข้อมูลผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาวิจัยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

1.1.1 **ข้อมูลส่วนบุคคล** เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จำนวน 9 คน มีอายุ 29 ปี 36 ปี 38 ปี 39 ปี 42 ปี 53 ปี และ 58 ปี โดยมีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 6 ปี 14 ปี 16 ปี 19 ปี 23 ปี 33 ปี และ 36 ปี เคยมีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพตั้งแต่ 20 ครั้ง 30 ครั้ง 40 ครั้ง 60 ครั้ง และ 100 ครั้ง มีการประหารชีวิตผู้ต้องหาเกิดขึ้น 2 ครั้ง 3 ครั้ง 5 ครั้ง และ 10 ครั้ง

1.1.2 **ความรู้ความเข้าใจในการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา** พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความรู้ในเรื่องสิทธิของผู้ต้องหา และมีความเข้าใจว่าจะต้องคุ้มครองผู้ต้องหาให้ได้รับความปลอดภัย อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจขาดไปคือ ความตระหนักถึงผลกระทบต่อผู้ต้องหาและกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยรวม

1.1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจประสบปัญหาในการคุ้มครองผู้ต้องหาจากการประจําที่ในประเด็นเรื่องกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีไม่เพียงพอ และชาวบ้านส่วนใหญ่ที่มาดูการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพก็ไม่เข้าใจการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิของผู้ต้องหา

1.2 ผู้ต้องหาที่ถูกประจําที่ในขณะที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

1.2.1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 4 คน มีอายุระหว่าง 25 – 32 ปี เป็นคนขับรถแท็กซี่ 1 คน และคนงานรับจ้างทั่วไป 3 คน ถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดี 2 คน และถูกศาลชั้นต้นตัดสินให้รับโทษจำคุกตลอดชีวิต 2 คน

1.2.2 สถานการณ์การถูกประจําที่

ตารางที่ 1 สถานการณ์การถูกประจําที่

สถานการณ์	ผู้ต้องหาที่ถูกประจําที่
ช่วงเวลาเกิดเหตุ	
● 09.30 น.-10.30 น.	3
● 15.00 น.-16.00 น.	1
สถานที่เกิดเหตุ	
● บริเวณเปิดโล่ง (ถนน/ภายนอกบ้าน)	4
ระยะเวลาของการประจําที่	
● 1-2 นาที	2
● 3-5 นาที	2
ขั้นตอนที่เกิดการประจําที่	
● การนำซึ่งที่เกิดเหตุเสร็จสิ้นแล้ว (ระหว่างนำตัวกลับโรงพัก/ระหว่างขอขมา)	4

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลสถานการณ์การถูกประจําที่ของผู้ต้องหาจำนวน 4 คน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ผู้ต้องหาทั้ง 4 คน ถูกประจําที่หลังจากทำการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเสร็จแล้ว โดยการประจําที่เกิดขึ้นระหว่างที่นำตัวผู้ต้องหากลับโรงพักและระหว่างขอขมาต่อญาติของผู้เสียหาย ส่วนสถานที่เกิดเหตุนั้น ผู้ต้องหาทั้ง 4 คน ถูกประจําที่ในบริเวณเปิดโล่ง ได้แก่ บนถนนและภายนอกบ้านพักของผู้เสียหาย ผู้ต้องหาจำนวน 3 คนถูกประจําที่

ในช่วงเวลา 09.30 น.-10.30 น. และอีก 1 คนถูกประชาทัณฑ์ในช่วงเวลา 15.00 น.-16.00 น. โดยมีระยะเวลาของการประชาทัณฑ์ 1-2 นาที และ 3-5 นาที

1.2.3 ผลกระทบจากการถูกประชาทัณฑ์ พบว่าผู้ต้องหาที่ถูกประชาทัณฑ์ ทั้ง 4 คน ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กล่าวคือ มีผลกระทบต่อร่างกายคือ ปากแตก มีรอยช้ำ ระบมตามร่างกาย และอาการปวดบริเวณต้นคอ ผลกระทบทางด้านจิตใจคือ ไม่พอใจ เสียความรู้สึกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเกิดความรู้สึกท้อใจ นอกจากนี้ยังเกิดผลกระทบไปยังครอบครัวของผู้ต้องหาที่ถูกประชาทัณฑ์ 1 คน กล่าวคือ พ่อ แม่ และภรรยามีความเครียดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ส่วนลูกก็ถูกให้ย้ายออกจากโรงเรียน

1.2.4 ความรู้ความเข้าใจในสิทธิของผู้ต้องหา พบว่าผู้ต้องหาที่ถูกประชาทัณฑ์ทั้ง 4 คนไม่มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องหา รวมทั้งแนวทางปฏิบัติที่เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องดำเนินการในการคุ้มครองสิทธิให้แก่ผู้ต้องหา

1.3 ผู้ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

1.3.1 ข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 9 คน มีอายุ 23 ปี 26 ปี 29 ปี 30 ปี 34 ปี 40 ปี และ 53 ปี เป็นญาติของผู้เสียหาย 2 คน เป็นเพื่อนของผู้เสียหาย 2 คน และเป็นคนที่รู้จักกับผู้เสียหาย 5 คน โดยผู้ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาทั้ง 9 คน ไม่เคยเห็นการนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และไม่มีประสบการณ์ในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหามาก่อน

1.3.2 เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา พบว่าผู้ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาทั้ง 9 คน มีเหตุผลในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเหมือนกันคือ โกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำความผิดของผู้ต้องหา

1.3.3 ความรู้ความเข้าใจในสิทธิของผู้ต้องหา พบว่าผู้ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของผู้ต้องหา รวมทั้งไม่เข้าใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และผู้ประชาทัณฑ์ส่วนใหญ่ก็ไม่ทราบว่า การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา มีความผิดตามกฎหมาย

2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

2.1 กรณีศึกษาที่ 1 รุมประชาทัณฑ์อดีตเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยก่อเหตุพยายามข่มขืนและชำชิงทรัพย์ผู้อาศัยในหมู่บ้าน

2.1.1 พฤติการณ์แห่งคดี

นายสมชาย (นามสมมติ) อายุ 25 ปี อดีตเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย (รปภ.) ของหมู่บ้านแห่งหนึ่งใน อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี ได้ก่อเหตุพยายามข่มขืนและชำชิงทรัพย์

นางสาวนารี (นามสมมติ) อายุ 40 ปี ในบ้านพักของหมู่บ้านดังกล่าว โดยนายสมชายเคยเข้าไปช่วยจับงูในบ้านของนางสาวนารีเมื่อครั้งยังทำงานเป็นรปภ.ของหมู่บ้านแห่งนี้มาก่อน จึงรู้ว่านางสาวนารีอาศัยอยู่บ้านเพียงลำพัง หลังจากนั้นประมาณ 2 อาทิตย์ นายสมชายได้ชวนลามา นางสาวนารีในหมู่บ้าน ทำให้ถูกไล่ออกจากการเป็นรปภ. แต่นายสมชายก็ยังคงอาศัยอยู่ใกล้กับหมู่บ้านดังกล่าวและเข้ามาก่อคดีนี้ขึ้น

เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2552 เวลาประมาณ 01.00 น. นายสมชายได้แอบปีนเข้าไปในบ้านของนางสาวนารีทางห้องน้ำชั้นล่าง แต่เมื่อขึ้นไปยังห้องนอนชั้นบนก็พบว่านางสาวนารีล็อกห้องนอนเอาไว้ จึงวางแผนดับไฟให้แอร์ไม่ทำงานด้วยการสับสวิทช์เบรกเกอร์ไฟฟ้าในบ้าน และนั่งรออยู่ตรงบันไดหน้าห้องนอน กระทั่งเวลาประมาณ 04.00 น. นางสาวนารีได้เปิดประตูห้องนอนออกมา นายสมชายก็เข้าไปจับนางสาวนารีใส่กุญแจมือและพยายามข่มขืน แต่นางสาวนารีต่อสู้จึงแทงด้วยมีดไปที่บริเวณหน้าอกและลำตัวจนนางสาวนารีเสียชีวิต จากนั้นได้ย้ายศพของนางสาวนารีไปไว้ในห้องน้ำ แล้วขโมยเอาทรัพย์สินประกอบด้วยเงินสด บัตรเอทีเอ็ม โทรศัพท์มือถือ พร้อมทั้งขบรถยนต์ส่วนตัวของนางสาวนารีหนีออกจากหมู่บ้านไป

ต่อมาวันที่ 3 พฤศจิกายน 2552 เวลาประมาณ 08.00 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรคูคต ได้รับแจ้งจากรปภ.ของหมู่บ้านดังกล่าวว่ามีคนถูกฆ่าตายอยู่ในบ้านพัก เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจสอบบ้านที่เกิดเหตุก็พบศพของนางสาวนารีนอนตายอยู่บนห้องน้ำชั้นบน สภาพเปลือยเปล่ามีผ้าเช็ดตัวคลุมไว้ ที่ข้อมือถูกใส่กุญแจมือและที่ลำตัวมีแผลถูกแทงด้วยมีดอย่างโหดเหี้ยม 6 แผล จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้สอบถามข้อมูลจากเพื่อนบ้านและรปภ.ของหมู่บ้าน ทำให้ได้ข้อมูลผู้ต้องสงสัยคือนายสมชายซึ่งเคยเป็นรปภ.ของหมู่บ้านดังกล่าวและเคยก่อเหตุชวนลามา นางสาวนารีมาก่อน ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดสืบสวนพบว่ามีคนนำบัตรเอทีเอ็มของนางสาวนารีไปใช้ จึงทำการตรวจสอบจากกล้องวงจรปิดของธนาคารทำให้ทราบว่าผู้นำบัตรดังกล่าวไปใช้ก็คือนายสมชาย และจากการสืบสวนทราบว่านายสมชายได้หลบหนีไปอาศัยอยู่ที่บ้านของพี่ชายบริเวณสะพานพระราม 2 เจ้าหน้าที่ชุดสืบสวนจึงวางแผนและเข้าจับกุมตัวนายสมชายได้ในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2552 เวลาประมาณ 15.30 น. จากนั้นนำตัวมาสอบสวนที่สถานีตำรวจภูธรคูคต โดยนายสมชายได้รับสารภาพว่าเป็นผู้ลงมือกระทำความผิดจริง

วันที่ 5 พฤศจิกายน 2552 เวลาประมาณ 15.00 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจประมาณ 50 นาย ได้คุมตัวนายสมชายไปนำซีซีทีวีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพที่สถานีที่เกิดเหตุ ท่ามกลางเสียงตะโกนด่าสาปแช่งของญาติผู้ตายและชาวบ้านที่เฝ้าดูประมาณ 300 คน จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจนำตัวนายสมชายไปกราบขอขมามารดาและญาติของนางสาวนารี หลังจากการนำซีซีทีวีที่เกิด

เหตุฯเสร็จสิ้น ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจกำลังคุมตัวนายสมชายขึ้นรถกลับโรงพัก ปรากฏว่าญาติของนางสาวนารีและชาวบ้านส่วนหนึ่งได้แหวกวงล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาล้อมประชิดนายสมชาย เจ้าหน้าที่ต้องช่วยกันห้ามปรามอยู่ประมาณ 5 นาที จึงสามารถนำตัวนายสมชายขึ้นรถออกจากที่เกิดเหตุได้ในที่สุด

2.1.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

2.1.2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่ 1

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** จ.ส.ต.เอนก (นามสมมติ) อายุ 38 ปี ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในฝ่ายสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรคูคต รับราชการตำรวจมา 16 ปี อยู่ส่วนงานป้องกันและปราบปรามมาโดยตลอด มีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมาแล้วประมาณ 20 ครั้ง โดยมีการประชิดตัวผู้ต้องหาเกิดขึ้น 2 ครั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

1) **กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.เอนก ให้ข้อมูลว่า กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ คือ ระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับการสอบสวน

“เป็นไปตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับการสอบสวน เมื่อผู้ต้องหารับสารภาพก็ต้องนำตัวไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ เพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน แต่ก็ได้ไม่ได้ไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ทุกคดีนะ ส่วนมากจะเป็นคดีอุกฉกรรจ์ คดีใหญ่ๆ ที่เป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงเท่านั้นพวกคดีเล็กๆน้อยๆก็ได้ไปทำหออก”

(จ.ส.ต.เอนก, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

2) **วัตถุประสงค์ของการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.เอนก ให้ข้อมูลว่าเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาคดี และเป็นการตรวจสอบผู้ต้องหาไปในตัวด้วยว่าเป็นผู้กระทำผิดจริง

3) **ขั้นตอนในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.เอนก ให้ข้อมูลว่า ไม่มีระเบียบกำหนดขั้นตอนไว้ชัดเจนตายตัว ขึ้นอยู่กับพนักงานสอบสวนจะเป็นคนกำหนด

“การนำชี้ที่เกิดเหตุฯเป็นการนำผู้ต้องหาไปยังที่เกิดเหตุ แล้วให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามขั้นตอนต่างๆตามที่ได้ให้การรับสารภาพเอาไว้ เพื่อให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐาน แต่ก็ไม่มีการกำหนดขั้นตอนไว้ชัดเจนตายตัว พนักงานสอบสวนจะเป็น

คนกำหนดเองว่าต้องทำอะไรบ้าง เพราะเป็นผู้รับผิดชอบเรื่องสำนวน การสอบสวน”

(จ.ส.ต.เอนก, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

4) การให้ข่าวในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ จ.ส.ต.เอนก ให้ข้อมูลว่า ตำรวจไม่ได้เป็นผู้ให้ข่าวว่าจะมีการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ แต่ข้อมูลหลุดออกไปทางวิทยุที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันในการปฏิบัติงาน

“ทางตำรวจไม่ได้แจ้งว่าจะมีการทำแผนฯ แต่ที่สื่อทราบข่าวเพราะเมื่อมีเหตุเกิดขึ้นตำรวจจะมีการขึ้นว.แจ้งประสานเพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่อยู่ใกล้ที่เกิดเหตุเข้าไปดู นักข่าวและเจ้าหน้าที่มูลนิธิจะไปเก็บศพก็จะมีวิทยุเหมือนกันทำให้ทราบข่าว สำนักข่าวจึงจึงจะมาทำข่าว ตำรวจเองส่วนมากก็จะทำเรื่องให้เงียบที่สุดอยู่แล้วเพราะว่าง่ายในการดำเนินคดี และง่ายในการควบคุม”

(จ.ส.ต.เอนก, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประจักษ์ผู้ต้องหา

1) การคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ จ.ส.ต.เอนก ให้ข้อมูลว่า วันนั้นได้ร่วมควบคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ โดยคิดเอาไว้แล้วว่าจะมีคนมาดูกันมากแต่ไม่คิดว่าจะมีการประจักษ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้น เพราะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจมากันประมาณ 50 คน เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุก็เริ่มทำการนำชี้ที่เกิดเหตุฯตามจุดต่างๆ ตั้งแต่การชี้จักรยานยนต์มายังบ้านผู้ตาย, ขั้นตอนการเข้าไปในตัวบ้านและการสืบสวนบริเวณเกอร์ไฟฟ้าในบ้านเพื่อให้ไฟดับ, ขั้นตอนในการดักรอผู้ตายออกจากห้องนอน, ขั้นตอนที่คนร้ายทำกับผู้ตายเมื่อเห็นผู้ตายออกจากห้องนอนมา, ขั้นตอนการรื้อค้นทรัพย์สิน และขั้นตอนการหลบหนี ซึ่งระหว่างทำการนำชี้ที่เกิดเหตุฯเหตุการณ์ยังเป็นปกติ มีเพียงเสียงต่อว่าสาปแช่งดังเข้ามาเท่านั้น แต่เมื่อทำการนำชี้ที่เกิดเหตุฯเสร็จเรียบร้อยและนำตัวผู้ต้องหาออกมาข้างนอกบ้านเพื่อจะเอาขึ้นรถกลับโรงพัก ปรากฏว่าญาติของผู้ตายได้เข้ามาทำร้ายผู้ต้องหา โดยพี่สาวของผู้ตายเป็นคนแรกที่เข้ามาใช้ไม้กวาดตีผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ตำรวจก็เข้ามาช่วยห้ามปรามกลุ่มญาติของผู้ตาย ทำให้พวกชาวบ้านที่มาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุฯพุ่งฝ่าแนวกันของเจ้าหน้าที่เข้ามาประจักษ์ผู้ต้องหาจนเกิดความซุลมุนวุ่นวายขึ้น

2) รายละเอียดของเหตุการณ์การประจักษ์ผู้ต้องหา จ.ส.ต.เอนก ให้ข้อมูลว่า คนที่เข้ามาประจักษ์ผู้ต้องหา มีทั้งญาติของผู้ตายและชาวบ้านที่มาดูการนำชี้ที่เกิด

เหตุฯ อายุประมาณ 20 ปีขึ้นไปทั้งผู้ชายผู้หญิง แต่จำรายละเอียดไม่ได้มากเพราะเหตุการณ์ตอนนั้นเป็นมือบที่วุ่นวายมากๆ เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้ามาช่วยกันลากตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไป การประท้วงเกิดขึ้นประมาณ 5 นาที ตัวผู้ต้องหาได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น ไม่มีเลือดออกแต่อย่างใด ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจได้พยายามช่วยผู้ต้องหาอย่างเต็มที่แล้วแต่ก็กินไม่อยู่เพราะคนเข้ามาเยอะมาก

“เหตุการณ์ตอนนั้นเป็นมือบที่วุ่นวายมากๆ เจ้าหน้าที่ก็พยายามช่วยผู้ต้องหาอย่างเต็มที่เท่าที่ทำได้ เพราะจับผู้ต้องหามาได้แล้วจะให้มาถูกประท้วงต่อหน้าเจ้าหน้าที่หรือในการควบคุมของเจ้าหน้าที่ไม่ได้มันผิดระเบียบ แต่ก็กินไม่อยู่เพราะคนเยอะมาก ตัวผมเองก็โดนทั้งมือและเท้าไปหลายครั้งเหมือนกัน ผู้ต้องหาไม่โดนทำร้ายเท่าไรเพราะให้หมอบหลบอยู่ วันนั้นเจ้าหน้าที่ที่คอยคุ้มกันให้โดนเยอะกว่า”

(จ.ส.ต.เอนก, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

3) การเตรียมการที่จะประท้วงผู้ต้องหา จ.ส.ต.เอนก ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้มีการเตรียมการที่จะประท้วงผู้ต้องหาเอาไว้ล่วงหน้า

4) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประท้วงผู้ต้องหา จ.ส.ต.เอนก ให้ข้อมูลว่า สาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“มาจากความโกรธแค้น พฤติกรรมกระทำของคนร้ายไม่ว่าใครก็รับไม่ได้ ถามว่าถ้าเป็นญาติเราจะรับได้ไหม สังคมย่อมอยากลงโทษอยู่แล้ว ญาติใครใครก็รัก หรือสงสารไม่ยากให้เกิดกับญาติพี่น้องของตัวเอง คือสังคมไทยทุกวันนี้เปลี่ยนไป จิตใจคนก็เปลี่ยนไปเยอะไม่ค่อยมีเหตุผล คือขอให้ได้ระบายนามธรรมเท่านั้น จะเอาให้ได้ตั้งใจ โมโหก็ลุยเข้าไปทำร้ายเลย”

(จ.ส.ต.เอนก, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

5) ความผิดตามกฎหมายของการประท้วงผู้ต้องหา จ.ส.ต.เอนก ให้ข้อมูลว่า การประท้วงผู้ต้องหา มีความผิดตามกฎหมายเพราะเป็นการทำร้ายร่างกายผู้อื่น แต่ก็ไม่ได้จับกุมเพื่อดำเนินคดี เพราะเข้าใจหัวอกของญาติผู้ตายรวมทั้งคนอื่นที่เข้ามาประท้วงผู้ต้องหา

6) ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์การประท้วงผู้ต้องหา จ.ส.ต. เอนก ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้รู้สึกอะไร คิดแค่จะทำไม่ตำรวจทั้งกันทั้งห้ามปรามแล้วยังไม่ยอมฟัง แต่ก็เข้าใจว่าชาวบ้านส่วนมากไม่เข้าใจการทำงานของตำรวจ

4. อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา จ.ส.ต. เอนก ให้ข้อมูลว่า อุปสรรคประการแรกคือ กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีไม่เพียงพอ ประการที่สองคือ ชาวบ้านไม่รู้เรื่องกฎหมายและสิทธิของผู้ต้องหา

“อุปสรรคคือ กำลังตำรวจมีไม่เพียงพอ อีกอย่างคือแม้ตามหลักแล้ว ประชาชนทุกคนจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ แต่ในความเป็นจริง ชาวบ้านก็ไม่รู้จริงๆ ไม่รู้เพราะไม่ได้เรียน ไม่มีการปูพื้นฐานในระดับรากหญ้า ชาวบ้านก็ไม่รู้ว่าจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ยังไง สิทธิของผู้ต้องหาไม่รู้เรื่อง หน่วยงานของรัฐก็ไม่ได้เข้าไปให้ความรู้อย่างจริงจัง ชาวบ้านก็รู้เพียงแค่ว่าจะดำรงชีพหรือเลี้ยงปากเลี้ยงท้องอย่างไรเท่านั้น”
(จ.ส.ต.เอนก, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

5. ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข จ.ส.ต. เอนก ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องจับกุมผู้ประท้วง และแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวกับการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ให้มีความชัดเจน ทั้งขั้นตอนการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ และขั้นตอนการคุ้มครองผู้ต้องหา

“ทางแก้คือ ต้องจับตัวคนที่ลงมือประท้วง เพราะในเมื่อผู้ต้องหาอยู่ในการควบคุมของเจ้าหน้าที่แล้ว คุณจะมาละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาไม่ได้ จะแค่นั่งงัดก็ตั้งอยู่ในใจ แต่ก็ต้องประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชาวบ้าน นอกจากนี้การทำแผนฯก็ไม่มีระเบียบกำหนดขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้เป็นช่องโหว่ของกฎหมาย จึงควรมีการแก้ไขระเบียบในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจน ทั้งขั้นตอนของการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ และขั้นตอนในการคุ้มครองผู้ต้องหา”
(จ.ส.ต.เอนก, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

2.1.2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่ 2

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ด.ต.สมคิด (นามสมมติ) อายุ 42 ปี ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในฝ่ายสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรคูคต รับราชการตำรวจมา 23 ปี อยู่ส่วนงานป้องกันและ

ปราบปรามมาโดยตลอด มีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมาแล้วประมาณ 40 ครั้ง โดยมีการประท้วงที่ผู้ต้องหาเกิดขึ้น 5 ครั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

1) กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า พนักงานสอบสวนมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในการรวบรวมพยานหลักฐาน

2) วัตถุประสงค์ของการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า การนำชี้ที่เกิดเหตุช่วยในการค้นหาความจริงในขั้นตอนการสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาคดี

3) ขั้นตอนในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า ไม่มีขั้นตอนที่กำหนดไว้ตายตัว แต่หลักที่ปฏิบัติกันก็นำผู้ต้องหาไปยังที่เกิดเหตุ แล้วให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามขั้นตอนต่างๆตามที่ได้ให้การรับสารภาพเอาไว้ โดยพนักงานสอบสวนจะบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐาน

4) การให้ข่าวในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า ตำรวจไม่ได้แจ้งว่าจะมีการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ แต่มีข่าวหลุดออกมาทางวิทยุชุมชน ชาวบ้านและสื่อมวลชนจึงทราบแล้วตามมาดูกันเป็นจำนวนมาก

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประท้วงที่ผู้ต้องหา

1) การคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า วันนั้นทำหน้าที่เป็นคนขับรถพาผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ โดยมีการวางแผนไว้แล้วอย่างรัดกุม เพราะทางเจ้าหน้าที่ก็คิดไว้แล้วว่าจะมีคนมาดูเป็นจำนวนมาก มีการปล่อยข่าวหลอกสื่อมวลชนเกี่ยวกับเวลาที่จะนำตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ รวมทั้งการนำตัวผู้ต้องหาไปซ่อน นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจประมาณ 100 คน คอยควบคุมความเรียบร้อยในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ เมื่อไปถึงบ้านที่เกิดเหตุมีคนมารออยู่แล้วประมาณ 20-30 คน พนักงานสอบสวนก็นำตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯตามจุดต่างๆที่กำหนดไว้ตามคำให้การของผู้ต้องหา โดยมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลความเรียบร้อยอยู่ตลอดเวลา และเจ้าหน้าที่ได้ปิดประตูบ้านเอาไว้ทั้งหมดทำให้ไม่มีใครสามารถเข้ามาได้ มีแต่เสียงตะโกนต่อว่าสาปแช่งของชาวบ้านดังเข้ามาเท่านั้น เมื่อทำการนำชี้ที่เกิดเหตุฯเสร็จเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่ก็นำผู้ต้องหาออกมานอกบ้านเพื่อจะเอาตัวขึ้นรถกลับโรงพัก จังหวะนั้นกลุ่มญาติของผู้ตายได้เข้ามาทำร้ายผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงเข้าไปช่วยห้ามปราม ชาวบ้านที่มาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุฯก็ฝ่าแนวกันของเจ้าหน้าที่เข้ามาประท้วงที่ผู้ต้องหาทันที

2) รายละเอียดของเหตุการณ์การประจําชนัด ค.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์ตอนนั้นเป็นม็อบที่วุ่นวายอยู่ประมาณ 2 นาที โดยฝูงชนประมาณ 20-30 คนเข้ามาต้อย ถีบ ผู้ต้อยหา เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้ามาช่วยกันเอาตัวผู้ต้อยหาขึ้นรถออกไปเหตุการณ์จึงจบลง โดยผู้ต้อยหาได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น ไม่มีเลือดออกหรือรอยฟกช้ำแต่อย่างใด

“ตอนนั้นผมอยู่ตรงที่นึ่งคนขับของรถตำรวจที่จะนำผู้ต้อยหากลับโรงพัก เหตุการณ์เกิดขึ้นด้านหลังห่างจากรถที่ผมนั่งอยู่ประมาณ 5 เมตร โดยผมเห็นฝูงชนประมาณ 20-30 คนเข้ามาต้อย ถีบ ผู้ต้อยหา มีทั้งผู้ชายผู้หญิง อายุประมาณ 20 ปีขึ้นไป เป็นม็อบที่วุ่นวายอยู่ประมาณ 2 นาที เจ้าหน้าที่ตำรวจก็พยายามช่วยค้มนกันผู้ต้อยหาแล้ว แต่ก็ก้กันไม่อยู่เพราะคนที่เข้ามาประจําชนัดผู้ต้อยหาเยอะมาก สุดท้ายยเจ้าหน้าที่ตำรวจก็เข้ามาช่วยกันลากตัวผู้ต้อยหาขึ้นรถ จากนั้นผมก็รีบขับรถออกไปทันที เหตุการณ์จึงยุติลง ตัวผู้ต้อยหาที่ผมเห็นได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น ไม่ได้เป็นอะไรมาก เจ้าหน้าที่ตำรวจที่คอยค้มนกันให้ได้รับบาดเจ็บมากกว่า บางคนเสี้อมีแต่รอยเท้าของคนทีเข้ามาประจําชนัดผู้ต้อยหา”

(ค.ต.สมคิด, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

3) การเตรียมการที่จะประจําชนัดผู้ต้อยหา ค.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่ามีทั้งคนที่เตรียมการไว้แล้ว คือรอโอกาสที่จะเข้าไปประจําชนัดผู้ต้อยหาอยู่แล้ว และคนที่ไม่ได้เตรียมการไว้ก่อนแต่เห็นคนอื่นเข้าไปจึงตามเข้าไปประจําชนัดด้วย

4) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประจําชนัดผู้ต้อยหา ค.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า สาเหตุมาจากความโกรธแค้น บันดาลโทสะ รับไม่ได้ในพฤติกรรมการกระทำผิดที่โหดเหี้ยมของผู้ต้อยหา

“มาจากความโกรธแค้น บันดาลโทสะ รับไม่ได้ในพฤติกรรมการกระทำผิดที่โหดเหี้ยมของผู้ต้อยหา ใช้มีดแทงทั้งที่ผู้ต้อยหาไม่มีทางสู้และร้องขอชีวิต ไม่ใช่วิสัยของมนุษย์ที่จะกระทำ นอกจากนี้นางสาวนารีผู้ต้อยหาเป็นคนดี ไม่เคยมีปัญหากับใคร เป็นเหมือนคนในครอบครัวของเพื่อนบ้าน เมื่อเกิดเรื่องแบบนี้ขึ้นญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน รวมทั้งชาวบ้านที่ทราบข่าวจึงหาโอกาสที่จะเข้าไปทำร้ายผู้ต้อยหา”

(ค.ต.สมคิด, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

5) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา ด.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาผิดกฎหมายฐานทำร้ายร่างกาย แต่ที่ไม่ได้จับกุมผู้กระทำ เพราะตำรวจกลัวจะเสียมวลชน และที่ไม่ใช้กำลังห้ามปรามก็เพราะเห็นว่าชาวบ้านไม่ใช่ผู้ร้าย

6) ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา ด.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า รู้สึกปกติ เพราะเห็นว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการลงโทษของสังคม ต้องปล่อยให้โดนบ้างจะได้ผ่อนคลายความโกรธแค้นและผู้ต้องหาจะได้หลาบจำไม่ไปกระทำผิดกับใครอีก

4. อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา ด.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า กำลังคนของเจ้าหน้าที่มีน้อย และคนที่มาดูการนำซึ่งเกิดเหตุส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการทำงานของตำรวจ

“กำลังคนของเจ้าหน้าที่มีน้อย คนที่มาดูการทำแผนฯส่วนใหญ่ก็ไม่เข้าใจการทำงานของตำรวจ แต่ละคนอยากจะเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาทั้งนั้น”

(ด.ต.สมคิด, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

5. ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข ด.ต.สมคิด ให้ข้อมูลว่า ถ้าวางแผนอย่างรัดกุมก็สามารถหลีกเลี่ยงการประชาทัณฑ์ได้ แต่ที่ปล่อยให้โดนบ้างเพราะเห็นว่าผู้ประชาทัณฑ์ไม่ได้ตั้งใจจะทำร้ายผู้ต้องหาให้ถึงตาย แค่ต้องการระบายอารมณ์โกรธแค้นเท่านั้น

“ถ้าวางแผนดีๆให้รัดกุมก็หลีกเลี่ยงได้ จะเลื่อนการนำซึ่งเกิดเหตุหรือแอบไปทำก็ได้ แต่ก็ต้องเอามาประจานบ้าง ปล่อยให้โดนบ้าง คนที่ประชาทัณฑ์เค้าก็ไม่ได้จะเอาให้ถึงตายหรอก แค่ขอทำร้ายคนละที่สองที่เป็นการระบายอารมณ์เท่านั้น ทางตำรวจก็เตรียมตัวเตรียมใจกันอยู่แล้วแต่ก็ไม่ได้ถึงขนาดปล่อยให้แรงแ้วผู้ต้องหาไปได้”

(ด.ต.สมคิด, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

2.1.2.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่ 3

1. ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ต.ท.ธรรมจักร (นามสมมติ) อายุ 38 ปี หัวหน้าฝ่ายสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรคูคตรับราชการตำรวจมา 14 ปี เริ่มต้นรับราชการในตำแหน่งสอบสวนเป็นเวลา 7 ปี ก่อนย้ายมาอยู่ส่วนงานป้องกันและปราบปราม มีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำซึ่งเกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมาแล้วประมาณ 30 ครั้ง โดยมีการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้น 3 ครั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ

1) กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่าเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่ให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐาน

2) วัตถุประสงค์ของการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่าการนำซีซีที่เกิดเหตุฯเป็นหนึ่งในกรรวบรวบพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน ซึ่งถ้าผู้ต้องหาได้รับสารภาพแล้วมีภาพถ่ายประกอบคำรับสารภาพจะทำให้พยานหลักฐานในคดีนั้นแน่นหนาขึ้น

3) ขั้นตอนในการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า ไม่มีการกำหนดขั้นตอนเอาไว้อย่างตายตัว เป็นเรื่องของพนักงานสอบสวนที่จะเป็นคนกำหนดว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างนำซีซีที่เกิดเหตุฯด้วย แต่หลักที่ปฏิบัติกันก็คือ นำผู้ต้องหาไปยังที่เกิดเหตุแล้วให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพเป็นขั้นเป็นตอนไป โดยพนักงานสอบสวนจะบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐาน

4) การให้ข่าวในการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่าทางเจ้าหน้าที่ไม่ได้แจ้งว่าจะมีการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ เพราะต้องการทำเรื่องให้เงียบที่สุดเพื่อจะได้ง่ายต่อการควบคุม แต่ข่าวอาจหลุดออกไปได้เนื่องจากเวลาที่เจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานหรือเกิดเหตุอะไรขึ้นจะมีการขึ้นว.แจ้งประสานกัน นักข่าวและเจ้าหน้าที่มูลนิธิก็มีวิทยุเหมือนกันทำให้ทราบข่าวแล้วเผยแพร่ออกไป

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประจักษ์ผู้ต้องหา

1) การคุมตัวผู้ต้องหาไปนำซีซีที่เกิดเหตุฯ พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า วันนั้นได้ทำหน้าที่ควบคุมผู้ต้องหาไปนำซีซีที่เกิดเหตุฯ โดยคดีที่ประชาชนให้ความสนใจถ้าคำนวณดูแล้วเหตุการณืจะเลวร้าย ส่วนใหญ่ทางตำรวจจะยกเลิกหรือหลีกเลี่ยงไป แต่คดีของนางสาวนารีเห็นว่าอยู่ในหมู่บ้านซึ่งมีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยตรวจสอบการเข้าออกอย่างเข้มงวด และได้ส่งเจ้าหน้าที่สายตรวจไปหาข่าวแล้วพบว่าชาวบ้านมากันไม่มาก คิดว่าคงไม่มีเหตุการณ์เลวร้ายเกิดขึ้นจึงตัดสินใจให้มีการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ โดยใช้กำลังเจ้าหน้าที่ประมาณ 50 นาย มาคอยดูแลความเรียบร้อย เมื่อนำผู้ต้องหาไปถึงบ้านที่เกิดเหตุก็เริ่มทำการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นขั้นเป็นตอนไป เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนก่อนเข้าบ้าน, ขั้นตอนการเข้าไปในตัวบ้านและสืบสวนเบรกเกอร์ในบ้านเพื่อให้ไฟดับ, ขั้นตอนการพยายามข่มขืนและลงมือฆ่า, ขั้นตอนการรื้อค้นทรัพย์สิน และขั้นตอนการหลบหนี หลังจากทำการนำซีซีที่เกิดเหตุฯเสร็จเรียบร้อยแล้วก็นำผู้ต้องหาออกมานอกบ้านเพื่อจะเอาขึ้นรถกลับโรงพัก โดยมีชาวบ้านประมาณ 100 คน

มารอดูผู้ต้องหา และเมื่อเห็นผู้ต้องหาเสียงโห่ร้องสาปแช่งก็ดังไปทั่วบริเวณ จากนั้นญาติของนางสาวนารีก็ตรงเข้ามาจะใช้ไม้ตีผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่จึงช่วยกันเข้าไปห้ามปราม จังหวะนั้นชาวบ้านที่มาดูการนำซึ่งที่เกิดเหตุฯส่วนหนึ่งก็ได้วิ่งเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาทันที

2) รายละเอียดของเหตุการณ์การประชាทัณฑ์ พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า คนที่เข้ามาประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา มีทั้งญาติของนางสาวนารี และชาวบ้านที่มาดูการนำซึ่งที่เกิดเหตุฯ อายุประมาณ 25 ปีขึ้นไป ลักษณะเป็นมือบ่ที่ซูลมุนวุ่นวายอยู่ประมาณ 5 นาที มีทั้งกระโดดถีบ ใช้มือทุบตี เอนิ้วดิ่งผมผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ก็พยายามห้ามปรามแต่ชาวบ้านไม่ฟังจึงได้แต่เอาตัวกันไว้โดยให้ผู้ต้องหาหมอบลงไป สุดท้ายเจ้าหน้าที่ก็ช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไปได้ เมื่อผู้ต้องหาไปแล้วเหตุการณ์ก็สงบลง ตัวผู้ต้องหาได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น ไม่มีเลือดหรือรอยฟกช้ำที่เห็นได้อย่างชัดเจนแต่อย่างใด หน้าตาก็ไม่ได้เป็นอะไร

3) การเตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า ไม่มีการเตรียมการล่วงหน้า เป็นเรื่องของอารมณ์พาไป คือพอสาปแช่งจนถึงจุดที่ควบคุมอารมณ์ไม่ได้แล้วก็เข้ามาประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา

4) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า สาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“เกิดจากความโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหาที่ทำรุนแรงโหดร้าย ช่มชืดฆ่าผู้หญิงซึ่งไม่มีทางสู้ ประชาชนทั่วไปหรือวิญญาณชนทั่วไปย่อมรู้สึกว่ารุนแรงรับไม่ได้จึงต้องการจะลงโทษผู้ต้องหา ยิ่งถ้าคนตายเป็นคนในพื้นที่เหตุการณ์ก็จะยิ่งรุนแรง”

(พ.ต.ท.ธรรมจักร, สัมภาษณ์, 9 พฤศจิกายน 2552)

5) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า ผิดกฎหมายข้อหาทำร้ายร่างกาย แต่ส่วนใหญ่ตำรวจมองว่าเป็นเรื่องเล็ก เพราะมีภารกิจที่ต้องมุ่งมั่น มีงานอย่างอื่นที่จะต้องทำอีกมาก

6) ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะเข้าใจว่าสังคมต้องการลงโทษในเบื้องต้น

“หลังเหตุการณ์ก็ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะเข้าใจว่าสังคมต้องการลงโทษในเบื้องต้น เป็นธรรมชาติของมนุษย์ ยิ่งทำให้คนอื่นเจ็บมึงก็ต้องเจ็บ”

(พ.ต.ท.ธรรมจักร, สัมภาษณ์, 9 พฤศจิกายน 2552)

4. อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า อุปสรรคขึ้นอยู่กับสถานที่ เวลา และจำนวนคน

“ตัวแปรอย่างแรกคือสถานที่ ถ้าเป็นสถานที่ปิด เช่น ในโรงงานหรือ บริษัทที่มีรั้วรอบขอบชิดก็จะมีปัญหาเจ้าหน้าที่ที่สามารถควบคุมการ นำชี้ที่เกิดเหตุได้ง่าย ตัวแปรต่อมาคือเงื่อนไขเวลา ถ้าเป็นคดีที่ต้องรีบ ปิดเราก็จำเป็นต้องรีบให้มีการนำชี้ที่เกิดเหตุโดยที่ในความเป็นจริง แล้วควรจะหลีกเลี่ยงไปก่อน สุดท้ายคือจำนวนคนของเจ้าหน้าที่ ตำรวจและของชาวบ้าน”

(พ.ต.ท.ธรรมจักร, สัมภาษณ์, 9 พฤศจิกายน 2552)

5. ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า การ นำชี้ที่เกิดเหตุในคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนควรมีวิธีที่รัดกุมให้คนรู้่น้อยที่สุด และ ใช้เวลาน้อยที่สุดถึงจะหลีกเลี่ยงการประธาทัศน์ได้ ทั้งนี้การนำชี้ที่เกิดเหตุยังจำเป็นต้องทำ เพราะมีส่วนสำคัญในการรวบรวมพยานหลักฐาน

“การนำชี้ที่เกิดเหตุในคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนควรมีวิธี ที่รัดกุมให้คนรู้่น้อยที่สุดคือข่าวสารต้องออกไปน้อยที่สุด และให้ กระชับที่สุดคือใช้เวลาน้อยที่สุดถึงจะหลีกเลี่ยงการประธาทัศน์ได้ ซึ่ง จริงๆแล้วสามารถบริหารจัดการได้ แต่ส่วนใหญ่ในปัจจุบันถ้าเห็นว่า สถานการณ์ไม่ดีก็จะใช้วิธีหลีกเลี่ยงเอาอยู่แล้ว สรุปคือเจ้าหน้าที่ต้อง วางแผนกันดีๆ ตรวจสอบข้อมูลหลายๆด้าน ทั้งสถานที่ จำนวน ชาวบ้าน กำลังตำรวจ และเวลา ทั้งนี้การนำชี้ที่เกิดเหตุยังจำเป็นต้อง ทำเพราะมีส่วนสำคัญในการรวบรวมพยานหลักฐาน ไม่ใช่ควบคุม ไม่ได้ เราควบคุมได้ ถ้าเอาไม่อยู่ก็หลีกเลี่ยงไป”

(พ.ต.ท.ธรรมจักร, สัมภาษณ์, 9 พฤศจิกายน 2552)

2.1.3 ผู้ต้องหาที่ถูกประธาทัศน์ในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุ

1. ข้อมูลส่วนบุคคล นายสมชาย (นามสมมติ) อายุ 25 ปี ผู้ต้องหาคดี ฆ่าชิงทรัพย์นางสาวนารี (นามสมมติ) ปัจจุบันถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดีที่เรือนจำกลาง คลองเปรม

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ

1) **ความสมัครใจในการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ** นายสมชาย ให้ข้อมูลว่าสมัครใจไปนำซีซีที่เกิดเหตุฯเอง โดยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้บอกเอาไว้ก่อน และทนายความก็ไม่ทราบเรื่องดังกล่าว

“ตอนที่ตำรวจเค้าจับผมได้เค้าเอาผมไปข้อมให้รับสารภาพ ผมทนไม่ไหวก็เลยรับสารภาพไป จากนั้นวันรุ่งขึ้นประมาณ 10.00 น. ก็เอาผมไปทำแผนฯโดยไม่ได้บอกผมก่อน แต่ผมก็ยอมไปกับเค้า ทนายผมไม่รู้ด้วยว่าตำรวจจะพาผมไปทำแผนฯในวันนั้น”

(สมชาย, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

2) **ขั้นตอนการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ** นายสมชาย ให้ข้อมูลว่า ตำรวจพาไปยังบ้านที่เกิดเหตุ โดยครั้งแรกมีคนมารอดูอยู่ประมาณ 20 คน ตำรวจก็ยังไม่ให้ทำการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ โดยขับรถวนออกจากหมู่บ้านไปจุดที่โลดสประมาณ 30 นาที พอเข้าไปครั้งที่สองมีทั้งนักข่าวและคนที่มารอดูประมาณ 200-300 คน พอเห็นคนเยอะก็กังวลว่าจะโดนประท้วงแต่ก็ไม่กล้าบอกกับตำรวจ จากนั้นตำรวจก็สั่งให้ลงจากรถแล้วเอาตัวเข้าไปในบ้านโดยมีตำรวจ 5 คนคอยประกบไว้ตลอด แต่ก็ยังรู้สึกว่าจะไม่ปลอดภัย พอเข้าไปในบ้านตำรวจก็สั่งให้ทำตามตามที่เค้าบอกแล้วก็ถ่ายรูปเอาไว้ โดยเริ่มตั้งแต่ตรงห้องน้ำชั้นล่างจนไปถึงห้องนอนชั้นบนใช้เวลาประมาณ 30 นาที เสร็จแล้วก็ให้ไปขอขมาแม่ของคนตาย จากนั้นก็พาออกมาจากบ้านเพื่อจะกลับไปยังโรงพัก

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประท้วง

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประท้วง** นายสมชาย ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจพาเดินออกมายังไม่พ้นประตูรั้ว การประท้วงก็เกิดขึ้นประมาณ 2-3 นาที โดยคนที่เข้ามาประท้วงส่วนมากเป็นคนนอกมากกว่าญาติของผู้ตาย

“พอดำรวจพาผมเดินออกมายังไม่พ้นประตูรั้วก็มีผู้ชายถือไม้เข้ามาจะตีผมแต่ตำรวจเค้าห้ามทัน จังหวะที่ตำรวจหันไปห้ามผู้ชายคนนั้นก็มีคนประมาณ 20 คนวิ่งเข้ามาจะทำร้ายผม ตำรวจ 5 คนที่ประกบผมอยู่ก็พยายามยกมือห้ามปรามแต่คนก็ไม่สนใจแล้วก็เข้ามาทำร้ายผม ทั้งมือเท้า หมวกกันน็อค ผมโดนไปประมาณ 10 ครั้งจนจุกและรู้สึกเจ็บที่หน้าอก คนที่เข้ามาทำร้ายส่วนมากเป็นคนนอก ไม่ใช่ญาติของผู้ตาย เป็นพวกแท็กซี่บ้างวินมอเตอร์ไซด์บ้าง ผมโดนประท้วงอยู่ประมาณ

2-3 นาที ตำรวจคนอื่นถึงเข้ามาช่วย โดยกดหัวผมลงแล้วก็รีบดึงผมขึ้นรถ จากนั้นก็ขับออกไปจากหมู่บ้านทันที”

(สมชาย, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

2) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประท้วง นายสมชาย ให้ข้อมูลว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีจำนวนน้อยและไม่ได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเต็มที่ โดยยืนห่างจากคนที่มาดูการนำขี้ที่เกิดเหตุมากและก็ไม่มีการกั้นหรือแวกกันเอาไว้

“ตำรวจยืนห่างจากคนที่มาดูการทำแผนขี้มาก และก็ไม่มีการกั้นหรือแวกกันเอาไว้เลย ทำให้คนเข้ามาประท้วงผมได้ง่ายๆ ตำรวจมากันน้อยเกินไปด้วย มาประมาณ 20 คนเท่านั้น แล้วก็ไม่ได้เข้มงวด ไม่ระมัดระวังอย่างเต็มที่”

(สมชาย, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

3) ผลกระทบจากการประท้วง นายสมชาย ให้ข้อมูลว่าได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจคือ เสียความรู้สึกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

“เสียความรู้สึก ตอนจับผมมาก็ข่มผมให้รับสารภาพ พอรับสารภาพเอาผมมาทำแผนขี้ ก็ทำให้ผมโดนข่มอีก”

(สมชาย, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

4) ความรู้สึกหลังเกิดการประท้วง นายสมชาย ให้ข้อมูลว่า รู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำไมต้องรอคนให้มาเยอะก่อนถึงจะทำการนำขี้ที่เกิดเหตุ แล้วก็ไม่ช่วยกันคนที่เข้ามาประท้วง ปล่อยให้โดนประท้วงก่อนถึงจะเข้ามาช่วยกันคนออกไป

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ นายสมชาย ให้ข้อมูลว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ความระมัดระวังจริงๆ คือ มีเจ้าหน้าที่จำนวนมากพอที่คอยคุ้มกันผู้ต้องหา และใช้เชือกกันคนภายนอกเอาไว้ ก็คงไม่เกิดการประท้วงผู้ต้องหาขึ้น

“ผมคิดว่าหลีกเลี่ยงได้ มันอยู่ที่ตำรวจ ถ้าใช้ความระมัดระวังจริงๆ ก็คงไม่เกิดการประท้วงที่ขึ้นหรอก คือตำรวจมากันหลายคนแต่ก็ไม่ได้มายืนคุ้มกันให้ทั้งหมด ไปยืนดักตรงหน้าหมู่บ้านบ้าง ตรงปากซอยบ้าง ทำให้เหลือตำรวจที่ยืนคุ้มกันแค่ไม่กี่คน พอคนพุ่งเข้ามาจะประท้วงผม

ตำรวจก็เลยเอาไม่อยู่ และก็ไม่มีซึ่งเชือกกันหรือหาอะไรมากันเอาไว้ด้วย
เค้าก็เลยเข้ามาทำร้ายผมได้ง่ายๆ”

(สมชาย, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

2.1.4 ผู้ประชาทัศน์ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุฯ

2.1.4.1 ผู้ประชาทัศน์คนที่ 1

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นางดลฤดี (นามสมมติ) อายุ 53 ปี ประกอบ
ธุรกิจส่วนตัว อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่เกิดเหตุพยายามข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์นางสาวนารีมาเป็น
เวลา 7 ปี รู้จักกับนางสาวนารีมาประมาณ 4-5 ปี เนื่องจากบ้านอยู่ใกล้กันและชอบไปทำบุญ
เหมือนกัน ไม่เคยเห็นการนำขึ้นที่เกิดเหตุและไม่มีประสบการณ์ในการประชาทัศน์ผู้ต้องหามาก่อน

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำขึ้นที่เกิดเหตุฯ** นางดลฤดี ให้ข้อมูลว่า วันนั้นรู้
จากแฟนของนางสาวนารีว่าตำรวจจะพาผู้ต้องหามาที่บ้านของนางสาวนารี จึงตั้งใจจะไปดูหน้า
ผู้ต้องหา โดยครั้งแรกมีตำรวจ 4 ขั้บรรดพาผู้ต้องหามาจอดตรงหน้าบ้านของนางสาวนารีตอน
ประมาณ 10.30 น. มีคนในหมู่บ้านเดินมาดูประมาณ 4-5 คนเท่านั้น ตัวแม่และแฟนของนางสาว
นารีก็ยังไม่มา จากนั้นประมาณ 5 นาที ตำรวจก็ขับรถออกไปโดยไม่มีอะไรเกิดขึ้น พอเวลา
ประมาณ 15.00 น. ตำรวจก็กลับมาอีกครั้งแต่ครั้งนี้มีคนมารอดูเต็มไปหมดทั้งคนที่อาศัยใน
หมู่บ้านและคนข้างนอกรวมกันประมาณ 200 คน พอเห็นตำรวจนำตัวผู้ต้องหาลงมาจากรถพา
เดินเข้าไปในบ้านก็ตะโกนส่งเสียงดังไปหมด บางคนถือก้อนหินเอาไว้ในมือเตรียมขว้างใส่
ผู้ต้องหา บางคนก็ถือไม้ไว้ในมือด้วย ตำรวจต้องขอร้องให้ทุกคนอยู่นิ่งๆ โดยในรอบที่ 2 ตำรวจมา
กันประมาณ 40-50 คน จากนั้นตำรวจก็ปิดประตูปิดหน้าต่างทั้งหมดแล้วยืนเฝ้าไม่ให้ใครเข้าไปได้
ประมาณครึ่งชั่วโมงตำรวจก็เอาตัวผู้ต้องหาออกมาจากบ้านแล้วพาเดินออกมาทางหน้าบ้าน โดยมี
ตำรวจ 4-5 คนล้อมหน้าล้อมหลังไว้ พอเดินมาถึงบริเวณประตูรั้วพี่สาวของนางสาวนารีก็ถือไม้
กวาดตรงเข้ามาจะตีผู้ต้องหา ตำรวจจึงเข้าไปห้ามไว้ จังหวะนั้นคนที่มาดูการนำขึ้นที่เกิดเหตุส่วน
หนึ่งก็แหวกวงล้อมของตำรวจเข้าไปประชาทัศน์ผู้ต้องหาทันที ตำรวจก็รีบเข้าไปล้อมผู้ต้องหา
เอาไว้ ก่อนจะช่วยกันลากผู้ต้องหาขึ้นรถแล้วก็ขับออกไปอย่างรวดเร็ว

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประชาทัศน์

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัศน์** นางดลฤดี ให้ข้อมูล
ว่า เหตุการณ์เป็นเหมือนมือบที่วุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที ต่างคนต่างเข้าไปประชาทัศน์
ผู้ต้องหาพร้อมกันหมด โดยนางดลฤดีเข้าไปตบหน้าผู้ต้องหาได้หนึ่งครั้งก่อนที่ตำรวจจะเอาตัว
ผู้ต้องหาขึ้นรถออกไป ซึ่งทำให้เหตุการณ์ยุติลง

“ตอนนั้นเสียงตะโกนจากผู้ต้องหาดังก้องไปหมด หลังจากนั้นก็วุ่นวายมากเหมือนม็อบเลย ต่างคนต่างเข้าไปคนละมือคนละไม้แต่ไม่มีคนนำนะเข้าไปพร้อมกันหมด ตำรวจเค้าก็ร้องห้ามแต่ตอนนั้นไม่มีใครฟังแล้ว ป้าก็เข้าไปตบหน้ามันได้ครั้งนึงแต่หลังจากนั้นก็ทำอะไรไม่ได้แล้วเพราะมันซูลมุนมาก บางคนก็ใช้มือบางคนก็ใช้เท้าโดนผู้ต้องหาบ้างโดนตำรวจบ้างวุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที จากนั้นตำรวจก็ให้มันหมอบลงกับพื้นแล้วเค้าก็ล้อมมันไว้ ตำรวจอีกส่วนหนึ่งก็ช่วยกันลากตัวมันขึ้นรถแต่ก็ยังมีคนพยายามตามไปดึงมันอีก พอตำรวจเอาตัวมันขึ้นรถได้เสร็จเค้าก็รีบขับออกไปเลยเหตุการณ์ถึงสงบลงได้ ป้าเห็นคนที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาส่วนมากเป็นคนอื่นมากกว่าญาติของน้องพลอยนะ อายุก็ประมาณ 25 ปีขึ้นไป ส่วนตัวผู้ต้องหาป้าว่าน่าจะเจ็บเยอะอยู่เหมือนกันนะ ถึงไม่เห็นเลือดแต่ก็ต้องมีซ้ำในกันบ้าง”

(ดลฤดี, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2552)

2) การเตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นางดลฤดี ให้ข้อมูลว่า คิดเอาไว้และหาโอกาสที่จะเข้าไปประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาอยู่แล้ว

3) เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นางดลฤดี ให้ข้อมูลว่า เหตุผลมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“มาจากความโกรธแค้นในการกระทำของมัน คือตอนนั้นป้าคิดแค่ขอเอาเลือดหัวมันออกหน่อยเถอะ อยากให้มันเจ็บบ้างให้สมกับการกระทำของมัน ลองคิดดูน้องพลอยเป็นคนน่ารัก นิสัยดี ธรรมะธัมโม ไม่เคยมีปัญหา กับใคร ก่อนตายก็เพิ่งไปทอดกฐินกับแม่เค้ามา ต้องมาตายอย่างทรมาณ โดนแทงแผลเต็มไปหมดเลย ใครเห็นก็ต้องโกรธแค้นคนร้าย ไม่รู้จิตใจมันทำด้วยอะไรถึงทำกันได้ขนาดนี้”

(ดลฤดี, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2552)

4) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นางดลฤดี ให้ข้อมูลว่า ไม่ทราบว่าการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา มีความผิดตามกฎหมาย และไม่เห็นตำรวจเอาผิดกับใคร

5) การเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา นางดลฤดี ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้เข้าไปประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาเพราะเห็นตัวอย่างจากข่าว แต่ทำไปเพราะอารมณ์โกรธแค้นจนทนไม่ไหว

6) ความรู้สึกหลังเหตุการณ์ประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา นางดลฤดี ให้ข้อมูลว่า หลังเหตุการณ์คิดว่าผู้ต้องหาควรจะได้โทษประจําที่หนักกว่านี้ และก็ไม่ได้ยอมให้ผู้ต้องหาโดนประหาร แต่อยากให้หยุดใช้กรรมไปตลอดชีวิต

4. **ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ** นางดลฤดี ให้ข้อมูลว่า ที่การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้นส่วนหนึ่งมาจากตำรวจปล่อยให้เกิดขึ้นเอง

“ป้าว่าจริงๆแล้วที่ทำร้ายผู้ต้องหาได้ส่วนหนึ่งมาจากตำรวจเค้บปล่อยนั้นแหละ เค้บคงเห็นแล้วว่ามันเลวจริงๆก็เลยปล่อยให้มันโดนบ้างจะได้สำนึกผิด”

(ดลฤดี, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2552)

2.1.4.2 ผู้ประชาสัมพันธ์คนที่ 2

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นางสาวสดศรี (นามสมมติ) อายุ 30 ปี เจ้าหน้าที่ธุรการประจำโครงการหมู่บ้านที่เกิดเหตุพยายามข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์นางสาวนารีทำงานในหมู่บ้านดังกล่าวมาเป็นเวลา 4 ปี ไม่รู้จักกับนางสาวนารีเป็นการส่วนตัวแต่รู้ว่านางสาวนารีอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ไม่เคยเห็นการนำขี้นี้ที่เกิดเหตุและไม่มีประสบการณ์ในการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาก่อน

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำขี้นี้ที่เกิดเหตุ** นางสาวสดศรี ให้ข้อมูลว่า วันนั้นมาทำงานที่หมู่บ้านตามปกติ ประมาณ 10.00 น. ตำรวจก็เข้ามาที่โครงการแจ้งว่าตอนบ่ายจะเอาตัวผู้ต้องหามา นำขี้นี้ที่เกิดเหตุที่บ้านของนางสาวนารี พอทราบก็คอยเวลาเพราะอยากเห็นหน้าผู้ต้องหามาก แต่ทางโครงการไม่ได้ไปแจ้งให้คนในหมู่บ้านทราบ จากนั้นเวลาประมาณ 13.30 น. ตำรวจก็เข้ามาในหมู่บ้านอีกครั้งแต่คราวนี้มากันประมาณ 40-50 คน พอเห็นรถตำรวจผ่านหน้าโครงการก็รีบตามไปที่บ้านของนางสาวนารีทันที พอไปถึงก็เห็นคนยืนมุงดูเต็มบริเวณถนนหน้าบ้านของนางสาวนารี มีทั้งคนที่อยู่ในหมู่บ้านและคนข้างนอกรวมกันแล้วประมาณ 200 คน โดยมีตำรวจยืนคุมไว้ทั้ง 2 ด้านไม่ให้ใครเข้าไปได้ จนถึงเวลาประมาณ 14.30 น. ตำรวจก็นำตัวผู้ต้องหาลงมาจากรถพาเดินเข้าไปในบ้านของนางสาวนารี ตอนนั้นเสียงตะโกนด่าผู้ต้องหาดังไปหมดจนตำรวจที่ยืนคุมอยู่ต้องขอร้องให้คนที่มาดูอยู่เฉยๆ บางคนถือก้อนหินเอาไว้ในมือด้วยแต่ก็ไม่ได้

ขว้างออกไป ตัวผู้ต้องหาดูนิ่งมาก ตามองตรงเหมือนไม่ได้สำนึกผิด พอผู้ต้องหาเข้าไปในตัวบ้าน แล้วตำรวจก็ปิดประตูปิดหน้าต่างทั้งหมด จากนั้นประมาณ 40 นาทีตำรวจก็เอาตัวผู้ต้องหา ออกมาจากตัวบ้านแล้วพาเดินออกมาตรงหน้าบ้าน พอคนเห็นผู้ต้องหาเสียงด่าก็กลับมาดั่งก้องไปหมด แล้วพอผู้ต้องหาเดินออกมานอกประตูรั้ว คนที่มาดูก็ทนไม่ไหวต่างคนต่างวิ่งเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา จากนั้นตำรวจก็เข้าไปล้อมผู้ต้องหาไว้แล้วก็เอาตัวขึ้นรถออกไปทันที

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประจําชนั้

1) รายละเอียดของเหตุการณ์การประจําชนั้ นางสาวสดศรี ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 5 นาที เป็นเหมือนมีอบที่วุ่นวายมากไม่มีใครฟังการห้ามปรามของตำรวจ ต่างคนต่างเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา โคนผู้ต้องหาบ้างโดนตำรวจบ้างซุลมุนไปหมด โดยนางสาวสดศรีเข้าไปใช้มือทุบหลังผู้ต้องหาได้หนึ่งครั้ง แล้วตำรวจก็ให้ผู้ต้องหาก้มหมอบลงกับพื้น จากนั้นตำรวจก็ช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไป

“เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 5 นาที ไม่มีแกนนำหรือคนนำแต่อย่างใด พี่จำได้ว่าก่อนที่จะมีการประจําชนั้ผู้ต้องหาเสียงตะโกนขว่ำมันๆ ดังอื้ออึงไปหมด จากนั้นก็มีคนส่วนหนึ่งวิ่งฝ่ำตำรวจที่ยืนกันไว้เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา ทีนี้ก็เป็นเหมือนมีอบเลยวุ่นวายมากไม่มีใครฟังตำรวจแล้ว ต่างคนต่างเข้าไปให้ถึงตัวผู้ต้องหาก่อนจะทุบตี ดิงผม กระโดดถีบ โคนผู้ต้องหาบ้างโดนตำรวจบ้างซุลมุนไปหมด ตำรวจเค้ำก็ยืนกันแล้วนะปากก็ตะโกนห้ามด้วยแต่ก็เอาไม่อยู่เพราะคนเยอะมาก พี่เข้าไปถึงตัวผู้ต้องหาได้ก็เอามือทุบหลังไปทีหนึ่ง คือตอนนั้นตำรวจเค้ำให้ผู้ต้องหาก้มหมอบลงกับพื้นแล้วทำให้ทำอะไรไม่ได้มาก จากนั้นตำรวจเค้ำก็ช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไปแต่ขนาดเอาขึ้นรถแล้วก็ยังมีคนวิ่งตามจะไปทำร้ายอยู่เลย เท่าที่พี่จำได้คนที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาเป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง อายุก็ประมาณ 25 ปีขึ้นไป ตัวผู้ต้องหาพี่คิดว่าน่าจะเจ็บเยอะอยู่เหมือนกันถึงจะไม่เห็นว่ามีเลือดออกก็เถอะ”

(สดศรี, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2552)

2) การเตรียมการที่จะประจําชนั้ผู้ต้องหา นางสาวสดศรี ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้เตรียมการไว้ล่วงหน้าและก็ได้มีการโน้มน้าวกันแต่อย่างใด เป็นเรื่องของอารมณ์โกรธแค้นที่เกิดขึ้นในตอนนั้นทำให้อดกลั้นไว้ไม่ได้ต้องระบายด้วยการลงโทษผู้ต้องหา

3) เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประท้วงที่ผู้ต้องหา นางสาวสดศรี

ให้ข้อมูลว่า เหตุผลมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“สำหรับพี่แล้วมันมาจากความโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา นอกจากข่มขืนแล้วยังเอาไม้ดแทงอีกไม่รู้กี่แผล ทั้งที่นางสาวนารีเป็นผู้หญิงตัวเล็กนิดเดียวไม่มีทางสู้อยู่แล้วและเค้าก็เป็นคนดีด้วย พี่ว่ามันไม่ใช่วิถีของมนุษย์ที่จะทำแบบนั้น ดังนั้นก็สมควรจะโดนบ้าง ให้มันรู้สึกถึงความเจ็บปวดของคนอื่นบ้าง”

(สดศรี, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2552)

4) ความผิดตามกฎหมายของการประท้วงที่ผู้ต้องหา นางสาวสดศรี

ให้ข้อมูลว่า ทราบว่าผิดกฎหมายเพราะเป็นการทำร้ายร่างกาย แต่น่าจะยกเว้นโทษให้เพราะเป็นการทำร้ายคนที่กระทำผิด

“ทราบว่าผิดกฎหมายเพราะมันเป็นการทำร้ายร่างกาย แต่ก็น่าจะยกเว้นให้นะ คือถ้าเค้าเป็นคนดีแล้วเราไปทำร้ายเค้าแบบนี้มันผิดอยู่แล้ว แต่ที่เค้าเป็นคนไม่ดีก็สมควรโดนบ้างแหละ”

(สดศรี, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2552)

5) การเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการประท้วงที่ผู้ต้องหา

นางสาวสดศรี ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้นึกถึงเรื่องพวกนี้เลย ที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาเพราะอารมณ์โกรธแค้นเพียงอย่างเดียว

6) ความรู้สึกหลังเหตุการณ์ประท้วงที่ผู้ต้องหา นางสาวสดศรี ให้

ข้อมูลว่ารู้สึกสมน้ำหน้าและคิดว่าควรที่จะโดนประท้วงมากกว่านี้

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ นางสาวสดศรี ให้ข้อมูลว่า

คดีที่มีการกระทำผิดอย่างรุนแรงควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงโทษ เพราะบางครั้งโทษตามกฎหมายก็ยังไม่สามารถรองรับอารมณ์ของคนในสังคมได้

“คดีที่รุนแรงแบบนี้พี่ว่ามันน่าจะมีการทำโพลหรือให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงโทษมากกว่านี้ ให้สังคมได้ตัดสิน เพราะบางทีกฎหมายก็ไม่สามารถรองรับอารมณ์ของคนในสังคมได้”

(สดศรี, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2552)

2.1.4.3 ผู้ประชาทัศน์คนที่ 3

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นายอำพล (นามสมมติ) อายุ 34 ปี อาชีพขับรถแท็กซี่รับจ้าง จอดรอรับผู้โดยสารที่หน้าหมู่บ้านที่เกิดเหตุพยายามข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์นางสาวนารีมาเป็นเวลา 2 ปี ไม่รู้จักกับนางสาวนารีเป็นการส่วนตัว แต่ทราบข่าวว่ามีผู้หญิงโดนฆ่าข่มขืนในหมู่บ้าน ไม่เคยเห็นการนำซีซีที่เกิดเหตุและไม่มีประสบการณ์ในการประชาทัศน์ผู้ต้องหามาก่อน

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีซีที่เกิดเหตุ** นายอำพล ให้ข้อมูลว่า วันนั้นขับรถเข้ามาจอดรอผู้โดยสารที่หน้าหมู่บ้านตอนประมาณ 14.00 น. พอจอดรอเสร็จแล้วมองเข้าไปในหมู่บ้านก็เห็นทั้งคนทั้งรถอยู่เต็มไปหมด จึงเดินเข้าไปคุยกับรปภ.ของหมู่บ้านทำให้รู้ว่าตำรวจเอาตัวคนร้ายที่ฆ่าข่มขืนผู้หญิงมานำซีซีที่เกิดเหตุอยู่ในหมู่บ้าน จากนั้นก็รีบตามเข้าไปดูทันที เพราะอยากเห็นหน้าคนร้าย เมื่อไปถึงบริเวณหน้าบ้านของนางสาวนารีก็เห็นคนมุงดูอยู่ประมาณ 200 คน แต่เข้าไปในบ้านไม่ได้เพราะตำรวจยืนกันไว้ จึงรอดูผู้ต้องหาอยู่ตรงนั้นร่วมกับคนอื่นๆ จากนั้นประมาณ 30 นาที ตำรวจก็เอาผู้ต้องหาเดินออกมาตรงหน้าบ้านโดยให้ผู้ต้องหาเดินตรงกลางแล้วตำรวจประกบหน้าหลังไว้ เมื่อเห็นผู้ต้องหาคนที่รอดูอยู่ด้านนอกก็ตะโกนด่าจนเสียงดังอื้ออึงไปหมด ส่วนผู้ต้องหาไม่มองใครเลยตามองไปข้างหน้าตลอดและดูไม่สำนึกผิดด้วย พอตำรวจพาผู้ต้องหาเดินออกมาพ้นประตูรั้วได้ไม่กี่ไกล คนที่มาดูก็ทนกันไม่ไหวแล้วต่างคนต่างวิ่งฝาดำรวจที่ยืนกันอยู่เข้าไปประชาทัศน์ผู้ต้องหา จากนั้นตำรวจก็เข้ามาห้ามและรีบเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไปทันที

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประชาทัศน์

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัศน์** นายอำพล ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นเป็นเวลาประมาณ 2-3 นาที ตอนนั้นมีเสียงตะโกนด่าผู้ต้องหาดังอื้ออึงไปหมดแล้วคนที่มาดูประมาณ 5-6 คนรวมทั้งนายอำพลได้วิ่งฝาดำรวจเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา จากนั้นคนอื่นๆก็ตามเข้ามาจนกลายเป็นม็อบ ตำรวจก็เข้ามาช่วยกันห้ามแต่ไม่มีใครฟัง สุดท้ายตำรวจจึงเข้าไปเอาตัวบังให้แล้วก็ล้อมผู้ต้องหาเอาไว้ก่อนจะช่วยกันเอาผู้ต้องหาขึ้นรถออกไปได้

“ผมก็จำรายละเอียดไม่ได้มากเพราะตอนนั้นตั้งใจอย่างเดียวว่าจะเข้าไปอัดคนร้ายให้ได้ซักครั้ง เท่าที่จำได้คือเสียงด่ามันอื้ออึงไปหมดแล้วคนที่มาดูประมาณ 5-6 คนรวมทั้งผมด้วยก็วิ่งฝาดำรวจแวงกันกันเข้าไปต่อยคนร้าย บางคนก็กระโดดถีบเข้าไปเลย ทีนี้คนอื่นๆก็ตามเข้ามาจนกลายเป็นม็อบเลย มีทั้งผู้ชายผู้หญิง อายุน่าจะ 30 ปีขึ้นไป ตำรวจก็เข้ามาช่วยกันห้ามนะแต่ไม่มีใครฟัง สุดท้ายตำรวจเค้าต้องเข้าไปบังให้แล้วก็ล้อม

คนร้ายเอาไว้โดยให้คนร้ายหมอบลงกับพื้น เสร็จแล้วก็ช่วยกันเอาคนร้าย ขึ้นรถออกไปทันที จากนั้นคนก็สงบลงแล้วก็แยกย้ายกันไป ช่วง ประชาทัณฑ์คนร้ายเป็นเวลาประมาณ 2-3 นาทีเท่านั้น คนร้ายก็คงเจ็บ พอสมควรแต่ไม่เห็นว่ามีเลือดนะ ผมว่าตำรวจเจ็บเยอะกว่าคนร้ายอีก เพราะเข้าไปบ้งให้ ไม่เข้าใจเหมือนกันว่าทำไมต้องไปบ้งให้มัน มันฆ่า ผู้หญิงไม่มีทางสู้เท่าๆสมควรจะโดนอยู่แล้ว แค่นี้มันน้อยไปนะ”

(อำพล, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2552)

2) การเตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอำพล ให้ข้อมูลว่า คิดเอาไว้แล้วว่าถ้ามีโอกาสก็จะเข้าไปประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา

3) เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอำพล ให้ ข้อมูลว่า เหตุผลมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“เพราะความโกรธแค้น คุณคิดดูสิห่วยอกคนเป็นพ่อเป็นแม่กว่าจะเลี้ยงลูก มากกว่าจะโตมาแล้วมันมาทำขนาดนี้ ถ้าเป็นญาติผมถ้าผมมีปืนคงยิงทิ้ง เลยไม่แค่ทำร้ายร่างกายอย่างเดียวหรอก”

(อำพล, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2552)

4) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอำพล ให้ข้อมูลว่า ไม่คิดว่าการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา มีความผิดตามกฎหมาย ไม่เห็นตำรวจเอาความผิดกับ ผู้ประชาทัณฑ์และคิดว่าตำรวจปล่อยให้เกิดการประชาทัณฑ์ขึ้น

“ไม่คิดว่าการประชาทัณฑ์ผิดกฎหมาย คิดว่าบางครั้งกฎหมายอาจจะต้อง ปิดตาข้างหนึ่งก็ได้ เพราะว่ามันสมควรโดนแล้ว ซึ่งบางที่ตำรวจอาจจะมี ความรู้สึกว่ามันก็สมควรจะโดนบ้างเหมือนกัน ไม่เห็นตำรวจจะเอาผิดกับ ใครเลย จริงๆผมคิดว่าตำรวจปล่อยให้ทำร้ายด้วยซ้ำ”

(อำพล, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2552)

5) การเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นาย อำพล ให้ข้อมูลว่า การเสนอข่าวของสื่อไม่มีผล ไม่ได้เอามาเป็นตัวอย่างแต่ทำไปเพราะอารมณ์โกรธ แค้นจริงๆ

6) **ความรู้สึกหลังเหตุการณ์ประท้วงที่ผู้ต้องหา นายอำพล** ให้ข้อมูลว่า รู้สึกว่าน่าจะมีช่วงเวลาในการประท้วงที่นานกว่านี้ ให้ผู้ต้องหาเจ็บมากกว่านี้ และไม่เข้าใจว่าทำไมตำรวจต้องไปปกป้องผู้ต้องหา

“ตอนนั้นรู้สึกที่น่าจะมีช่วงเวลาในการประท้วงที่นานกว่านี้ อยากให้มันโดนหนักๆ ไปเลย มันข่มขืนไม่พอยังเอาเม็ดแทงเค้าจนตายอีก ได้ยินว่าแทงเป็น 10 แผลเลยด้วย แบบนี้มันไม่ใช่คนแล้ว จำได้ว่าวันนั้นตำรวจมากันเยอะมากประมาณ 50 คนได้ ไม่เข้าใจว่าทำไมต้องไปปกป้องมันเพื่ออะไร”

(อำพล, สัมภาษณ์, 23 ธันวาคม 2552)

4. **ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ** นายอำพล ให้ข้อมูลว่า การประท้วงที่เป็นการลงโทษของสังคม เป็นเรื่องธรรมดาใครก็ต้องทำให้คนร้ายได้รับการลงโทษอย่างสาสม และเป็นการประณามไม่ให้คนอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่างด้วย

2.2 กรณีศึกษาที่ 2 รุมประท้วงที่คนขับแท็กซี่ก่อเหตุข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์ผู้โดยสาร

2.2.1 พฤติการณ์แห่งคดี

นายวิทยา (นามสมมติ) อายุ 28 ปี ประกอบอาชีพขับรถแท็กซี่รับจ้างได้ก่อเหตุข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์นางสาวดวงใจ (นามสมมติ) อายุ 22 ปี ผู้โดยสารซึ่งว่าจ้างให้นายวิทยารถแท็กซี่ไปส่งที่ร้านอาหารแห่งหนึ่ง โดยนายวิทยาเห็นว่านางสาวดวงใจมีรูปร่างหน้าตาดีและเดินทางเพียงลำพังในเวลากลางคืนจึงก่อคดีนี้ขึ้น

เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2552 เวลาประมาณ 20.00 น. นางสาวดวงใจได้ออกเดินทางไปร่วมงานเลี้ยงกับเพื่อนๆ ที่ร้านอาหารแห่งหนึ่งบริเวณหน้ามหาวิทยาลัยรังสิต อ.เมือง จ.ปทุมธานี กระทั่งเวลาประมาณ 01.30 น. นางสาวดวงใจได้ขับรถยนต์กลับมาจอดไว้ที่บ้านพักใน อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี จากนั้นเดินออกมาเรียกรถแท็กซี่บริเวณหน้าหมู่บ้านซึ่งนายวิทยาได้ขับรถแท็กซี่มีเตอร์สีเหลือง-ส้ม หมายเลขทะเบียน ทว 332 กรุงเทพมหานคร รับนางสาวดวงใจเพื่อไปส่งที่ร้านอาหารบริเวณถนนพระราม 2 โดยนางสาวดวงใจนั่งอยู่ทางด้านหลังของรถแท็กซี่เพียงคนเดียว ระหว่างเดินทางนายวิทยาเห็นว่านางสาวดวงใจมีรูปร่างหน้าตาดีและแต่งตัวสวยงามทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศ จึงขับรถแท็กซี่ออกนอกเส้นทางเข้าไปในซอยเปลี่ยวริมถนนรังสิต-นครนายก จากนั้นได้ใช้กำลังข่มขืนแต่นางสาวดวงใจไม่ยินยอมพร้อมทั้งต่อสู้ขัดขืน นายวิทยาจึงใช้มือบีบที่ลำคอของนางสาวดวงใจจนแน่นิ่งไป เมื่อเห็นว่านางสาวดวงใจเสียชีวิตแล้วนายวิทยาก็อุ้มศพไป

ทิ้งไว้ในป่าหญ้าข้างทางแล้วขับรถหนีออกมาโดยขโมยเอากระเป๋าใส่ตังค์และโทรศัพท์มือถือของนางสาวดวงใจไปด้วย

ต่อมาวันที่ 8 กันยายน 2552 เวลาประมาณ 10.00 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ ได้รับแจ้งจากชาวบ้านว่ามีผู้เสียชีวิตอยู่ในซอยแห่งหนึ่งห่างจากถนนรังสิต-นครนายก ประมาณ 200 เมตร เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจสอบที่เกิดเหตุก็พบศพผู้หญิงอายุประมาณ 20-25 ปีนอนตายอยู่ในป่าหญ้า สภาพลึ้นจุกปาก กระโปรงโดนถลอกขึ้นเหนือเอว อวัยวะเพศมีร่องรอยถูกข่มขืน โดยไม่พบเอกสารว่าผู้ตายเป็นใคร จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ส่งศพไปทำการชันสูตรหาสาเหตุการตายที่สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ และจัดชุดสืบสวนออกหาข่าวในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่ใกล้เคียง กระทั่งเวลาประมาณ 14.00 น. นายวิชา (นามสมมติ) อายุ 47 ปี ได้เดินทางเข้าพบผู้กำกับสถานีตำรวจภูธรประตูน้ำจุฬาลงกรณ์เพื่อขอศพ และเมื่อได้เห็นศพก็พบว่า เป็นนางสาวดวงใจ บุตรสาวที่หายออกไปจากบ้านและไม่สามารถติดต่อได้ตั้งแต่คืนวันที่ 5 กันยายน 2552 จากนั้นชุดสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ได้ลงพื้นที่ทำการสืบสวนหาตัวผู้กระทำความผิด และได้ข้อมูลเบื้องต้นจากชาวบ้านว่านางสาวดวงใจได้ขึ้นรถแท็กซี่มิเตอร์สีเหลือง-ส้มจากหน้าหมู่บ้านไปเพียงคนเดียว เจ้าหน้าที่จึงตรวจสอบจากกล้องวงจรปิดของหมู่บ้านพบว่านางสาวดวงใจได้ขึ้นรถแท็กซี่มิเตอร์สีเหลือง-ส้ม หมายเลขทะเบียน ทว 332 กรุงเทพมหานคร จากนั้นได้สืบหาคนขับรถแท็กซี่ดังกล่าวจนทราบว่าผู้ต้องสงสัยคือนายวิชา และจากการตรวจสอบพบว่านายวิชาได้นี้ออกจากบ้านพักใน อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี ไปอาศัยอยู่กับญาติที่ต่างจังหวัด เจ้าหน้าที่จึงได้ติดตามเพื่อจับกุมตัวและสามารถตามจับกุมนายวิชาได้ในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2552 เวลาประมาณ 10.30 น. ขณะที่นายวิชากลับมายังบ้านพักของตนเอง จากนั้นนำตัวมาสอบสวนที่สถานีตำรวจภูธรประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ซึ่งนายวิชาได้รับสารภาพว่าเป็นผู้ลงมือกระทำความผิดจริง

วันที่ 6 พฤศจิกายน 2552 เวลาประมาณ 08.00 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจประมาณ 50 นาย ได้คุมตัวนายวิชาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในซอยที่เกิดเหตุ ท่ามกลางเสียงตะโกนด่าสาปแช่งของญาติผู้ตายและชาวบ้านที่เฝ้าดูประมาณ 200 คน ต่อมาเจ้าหน้าที่ได้นำตัวนายวิชาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพที่หน้าหมู่บ้านซึ่งเป็นจุดที่รับนางสาวดวงใจขึ้นรถแท็กซี่ไป จากนั้นนายวิชาได้กราบขอขมานายวิชาต่อหน้ารูปภาพของนางสาวดวงใจที่นายวิชาถือไว้ ปรากฏว่านายวิชาได้ใช้กรอกรูปที่ถือไว้ตีไปที่หน้าของนายวิชา และชาวบ้านส่วนหนึ่งได้แหวกวงล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามารุมประหัตประหารนายวิชา เจ้าหน้าที่ต้องช่วยกันห้ามปรามและรับนำตัวนายวิชาขึ้นรถกลับไปยังสถานีตำรวจภูธรประตูน้ำจุฬาลงกรณ์

2.2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

2.2.2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่ 1

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** จ.ส.ต.สราวุธ (นามสมมติ) อายุ 36 ปี ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในฝ่ายสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ รับราชการตำรวจมา 14 ปี อยู่ส่วนงานป้องกันและปราบปรามมาโดยตลอด มีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุ ประกอบคำรับสารภาพมาแล้วประมาณ 30 ครั้ง โดยมีการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้น 2 ครั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

1) **กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

2) **วัตถุประสงค์ของการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาคดี และช่วยทำให้พยานหลักฐานแน่นหนาขึ้น

3) **ขั้นตอนในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า ขั้นตอนปฏิบัติกันก็คือ นำตัวผู้ต้องหาไปยังที่เกิดเหตุ จากนั้นให้ผู้ต้องหาชี้จุดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด พร้อมทั้งแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามที่ผู้ต้องหาได้ให้การรับสารภาพเอาไว้ ซึ่งพนักงานสอบสวนจะบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐาน

4) **การให้ข่าวในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า ทางตำรวจไม่ได้แจ้งว่าจะมีการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ เพราะไม่อยากให้ชาวบ้านรู้อยู่แล้ว แต่เวลาที่เจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานก็ต้องใช้วิทยุแจ้งประสานกัน ทำให้ข่าวหลุดออกไปบ้างเป็นธรรมดา เพราะนักข่าวก็มีวิทยุเหมือนกัน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา

1) **การคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า คดีนี้พนักงานสอบสวนได้นำผู้ต้องหาไปชี้ที่เกิดเหตุในวันที่ 6 พฤศจิกายน 2552 เวลาประมาณ 08.00 น. โดยมีกำลังตำรวจร่วมไปด้วยประมาณ 40-50 คน เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุก็มีทั้งชาวบ้านและนักข่าวมารออยู่แล้วประมาณ 100 คน ซึ่งทางตำรวจได้นำรถแท็กซี่มาไว้ในที่เกิดเหตุเพื่อใช้ประกอบการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ และให้ผู้ต้องหาสวมเสื้อเกราะพร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ 2 คนที่สวมเสื้อเกราะคอยประกบตัวผู้ต้องหาไว้ตลอดเวลา ระหว่างทำการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ มีเสียงตะโกนต่อว่าสาปแช่งผู้ต้องหาดังเข้ามาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่มีเหตุการณ์รุนแรงแต่อย่างใด ต่อมาก็นำผู้ต้องหาไปชี้จุดที่จอดรับนางสาวดวงใจขึ้นรถ ซึ่งในจุดนี้มีญาติของนางสาวดวงใจและชาวบ้านใกล้เคียงมาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ประมาณ 200 คน โดยการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ เป็นไปอย่างรวดเร็วท่ามกลางเสียง

ตะโกนสาปแช่งผู้ต้องหาที่ตั้งใจไปทั่วบริเวณ จากนั้นเจ้าหน้าที่ก็นำผู้ต้องหาไปกราบขอขมาบิดาของนางสาวดวงใจ โดยบิดาของนางสาวดวงใจได้ยื่นถือกรอรูปภาพของลูกสาวเอาไว้ และขณะที่ผู้ต้องหากำลังขอขมาอยู่นั้นบิดาของนางสาวดวงใจได้ใช้กรอรูปที่ถือไว้ตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา หลังจากนั้นญาติและเพื่อนของนางสาวดวงใจรวมทั้งชาวบ้านอีกส่วนหนึ่งก็แหวกวงล้อมของเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามารุมประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาจนชุลมุนวุ่นวาย เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้าไปช่วยผู้ต้องหาโดยเอาตัวเข้าป้องกันและตะโกนห้ามปรามชาวบ้าน จากนั้นก็รีบเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถกลับไปยังโรงพัก

2) รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัณฑ์ จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์เป็นเหมือนมีอบที่ชุลมุนวุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที โดยเริ่มจากการที่บิดาของนางสาวดวงใจเอากรอรูปตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา จากนั้นก็มีคนประมาณ 20 คนวิ่งฝ่าแนวกันของเจ้าหน้าที่เข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาอย่างรวดเร็ว

“เหตุการณ์เกิดขึ้นห่างจากจุดที่ผมยืนอยู่ประมาณ 5 เมตร เป็นเหมือนมีอบที่ชุลมุนวุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที โดยเริ่มจากการที่บิดาของนางสาวดวงใจเอากรอรูปตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา จากนั้นก็มีคนประมาณ 20 คนวิ่งฝ่าแนวกันของเจ้าหน้าที่เข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาอย่างรวดเร็ว มีทั้งทุบตีด้วยมือ กระโดดถีบ ดึงผม ซึ่งมีทั้งผู้ชายและผู้หญิงที่เข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาแต่ผมเห็นผู้ชายมากกว่า อายุก็ประมาณ 20 ปีขึ้นไป ตอนนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจรีบเข้ามาช่วยกันห้ามปรามแต่ชาวบ้านก็ไม่ฟังจึงต้องช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไปเหตุการณ์ถึงสงบลง โดยผู้ต้องหาได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย มีแผลแตกที่ปากเท่านั้น หน้าตาก็ดูสำนึกผิดกับการกระทำของตนเอง”

(จ.ส.ต.สราวุธ, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2553)

3) การเตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า ไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เป็นเรื่องของการควบคุมอารมณ์ไว้ไม่ได้จึงเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา

4) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า สาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“เกิดจากความโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา แล้วนิสัยคนไทย จะเอาให้ได้ตั้งใจ โพอโกรธแค้นมาก ๆ ก็ไม่สนใจอะไรแล้ว ขอให้ญาติ ระบายอารมณ์เท่านั้น”

(จ.ส.ต.สราวุธ, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2553)

5) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า ผิดกฎหมายฐานทำร้ายร่างกาย แต่ตำรวจก็ไม่อยากจับกุมเพราะมองว่าเป็นเรื่อง เล็กน้อยและก็เข้าใจความรู้สึกของญาติผู้ตายรวมทั้งชาวบ้านที่เข้าไปประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา

6) ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า รู้สึกเฉยๆ โดยมองว่าเป็นการลงโทษของสังคม ในเมื่อทำผิดร้ายแรงเกินกว่าที่คนทั่วไป จะรับได้ก็ต้องโดนลงโทษจากสังคมบ้างเป็นธรรมดา

4. อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า อุปสรรคคือ กำลังคนของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีน้อย และเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อยากจับกุมหรือใช้ ความรุนแรงในการห้ามปรามชาวบ้าน

“ข้อแรกคือ กำลังคนของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีน้อยแล้วต้องมารับมือกับ คนที่มาดูการทำแผนฯซึ่งส่วนใหญ่ก็อยากจะเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาทั้ง นั้น ข้อสองคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อยากจับกุมหรือใช้ความรุนแรง ในการห้ามปรามชาวบ้าน เพราะชาวบ้านไม่ใช่ผู้ร้ายและถ้าทำแบบนั้น ก็ต้องมีปัญหาตามมาอีกกว่าจะ”

(จ.ส.ต.สราวุธ, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2553)

5. ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข จ.ส.ต.สราวุธ ให้ข้อมูลว่า ทุกวันนี้ ตำรวจพยายามหลีกเลี่ยงกันอยู่แล้ว คือถ้าเห็นคนมากันเยอะก็จะเลื่อนการนำขี้ที่เกิดเหตุออกไป ก่อน แต่บางครั้งก็อาจคาดการณ์พลาดไปบ้างซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความรอบคอบและระมัดระวัง เพิ่มมากขึ้น

2.2.2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่ 2

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ด.ต.ดีเลิศ (นามสมมติ) อายุ 53 ปี ปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในฝ่ายสืบสวนตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี รับราชการตำรวจมา 33 ปี อยู่ส่วนงานป้องกันและปราบปรามมาโดยตลอด มีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ มาแล้วประมาณ 100 ครั้ง โดยมีการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้น 10 ครั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

1) กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า พนักงานสอบสวนมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐาน

2) วัตถุประสงค์ของการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานให้แน่นหนา ก่อนเข้าสู่การพิจารณาคดี และเป็นการตรวจสอบด้วยว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำผิดจริงไม่ได้จับมาผิดคน

3) ขั้นตอนในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า ไม่มีขั้นตอนแบบตายตัว พนักงานสอบสวนจะเป็นคนกำหนดขั้นตอนเอง แต่หลักๆที่ปฏิบัติกันคือ นำตัวผู้ต้องหาไปยังที่เกิดเหตุ จากนั้นให้ผู้ต้องหาชี้จุดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามที่ผู้ต้องหาได้ให้การรับสารภาพเอาไว้ แล้วพนักงานสอบสวนก็จะบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐาน

4) การให้ข่าวในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ไม่ได้แจ้งว่าจะมีการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ แต่ข่าวออกมาทางวิทยุ เช่น เจ้าหน้าที่ว.ประสานกันว่าพรุ่งนี้จะพาผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ นักข่าวก็รู้แล้วเพราะนักข่าวก็มีวิทยุเหมือนกัน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประจักษ์ผู้ต้องหา

1) การคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า หลังจากให้ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพ วันรุ่งขึ้นเวลาประมาณ 09.00 น.ทางตำรวจก็ได้นำตัวไปชี้ที่เกิดเหตุฯ โดยตำรวจไปกันประมาณ 40 คน พร้อมกับรถแท็กซี่ที่เตรียมมาเพื่อใช้ประกอบการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุมีชาวบ้านและนักข่าวมารออยู่แล้วประมาณ 100 คน จากนั้นพนักงานสอบสวนก็ให้ผู้ต้องหาชี้จุดที่จอดรถแท็กซี่และแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามขั้นตอนต่างๆจนถึงขั้นตอนที่นำศพของนางสาวดวงใจไปทิ้งในพงหญ้าข้างทาง ซึ่งระหว่างการนำชี้ที่เกิดเหตุฯก็มีเสียงชาวบ้านตะโกนสาปแช่งผู้ต้องหาเป็นระยะ แต่ก็ไม่มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นแต่อย่างใด ต่อมาเจ้าหน้าที่ได้นำผู้ต้องหาไปชี้จุดที่รับนางสาวดวงใจขึ้นรถ ซึ่งในจุดนี้มีญาติของนางสาวดวงใจและชาวบ้านที่อยู่บริเวณนั้นมาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุฯประมาณ 200-300 คน จากนั้นเจ้าหน้าที่ก็นำผู้ต้องหาไปกราบขอขมาบิดาของนางสาวดวงใจ และตอนที่ผู้ต้องหาขอขมาอยู่นั้นบิดาของนางสาวดวงใจก็เอากรอบรูปที่ถือไว้ซึ่งเป็นภาพถ่ายของนางสาวดวงใจตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา หลังจากนั้นญาติและชาวบ้านส่วนหนึ่งก็แหวกวงล้อมของเจ้าหน้าที่เข้ามาล้อม

ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ที่อยู่บริเวณนั้นต้องรีบช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถกลับไปยังโรงพักทันที

2) รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัณฑ์ ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 3 นาที โดยเริ่มจากการที่บิดาของนางสาวดวงใจเอากรอบรูปตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา จากนั้นญาติและชาวบ้านประมาณ 15-20 คนได้วิ่งฝ่าแนวกันของเจ้าหน้าที่เข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาอย่างรวดเร็ว ตอนนั้นเป็นเหมือนมือบไม่รู้ว่าใครเป็นใคร เจ้าหน้าที่ต้องรีบช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไปเหตุการณ์ถึงสงบลงได้

“เหตุการณ์เริ่มจากการที่บิดาของนางสาวดวงใจเอากรอบรูปตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา จากนั้นญาติและชาวบ้านประมาณ 15-20 คนก็วิ่งฝ่าแนวกันของเจ้าหน้าที่เข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาอย่างรวดเร็ว ส่วนมากใช้มือเปล่าเข้าไปทุบตีไม่มีอาวุธแต่อย่างใด ตอนนั้นเป็นเหมือนมือบเลยไม่รู้ว่าใครเป็นใคร มีทั้งผู้ชายและผู้หญิงที่เข้ามาทำร้ายผู้ต้องหา อายุก็ประมาณ 20 ปีขึ้นไป เจ้าหน้าที่ที่อยู่บริเวณนั้นก็เข้ามาช่วยห้ามปรามแต่ตอนนั้นก็ไม่มีใครฟังแล้ว ผมเข้าไปช่วยเค้ายังถามเลยว่าคุณเป็นใครถึงเข้ามาขวางเพราะไปแบบนอกเครื่องแบบไป พอผมพูดว่าจะจับเพราะเป็นการทำร้ายร่างกายเค้ายก็ไม่สนบอกว่าให้จับได้เลย สุดท้ายเจ้าหน้าที่ก็ต้องรีบช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไปถึงสงบลงได้ เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 3 นาที ผมเห็นผู้ต้องหา มีเลือดออกที่ปากเท่านั้นตามร่างกายไม่ได้เป็นอะไร เจ้าหน้าที่โดนมากกว่าอีก”

(ด.ต.ดีเลิศ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

3) การเตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า ส่วนมากก็เตรียมการคือจ้องจะเข้าไปทำร้ายอยู่แล้ว โดยเฉพาะพวกมือที่สามถ้าสบโอกาสก็จะวิ่งเข้ามาทำร้ายทันที

4) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า สาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“เพราะโกรธแค้นในพฤติกรรมของผู้ต้องหา ความแค้นของคนต้องเข้าใจนะ คิดดูว่าถ้าเป็นญาติเราหรือพี่น้องเราเราจะทนได้รึเปล่า”

(ด.ต.ดีเลิศ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

5) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า ผิดกฎหมายเพราะเป็นการทำร้ายร่างกายผู้อื่น แต่ตำรวจไม่ยอมจับกุมหรือใช้ความรุนแรงในการห้ามปรามผู้ประชาทัณฑ์เพราะกลัวจะกลายเป็นเรื่องใหญ่โตขึ้นมา ตำรวจไม่ยอมมีเรื่องกับชาวบ้านและก็มีภารกิจอย่างอื่นที่จะต้องทำอีกมาก

6) ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า หลังเหตุการณ์ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะเห็นว่าเป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นมาได้ในระหว่างการนำขี้น้ำที่เกิดเหตุอยู่แล้ว

4. อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีไม่เพียงพอ

“กำลังของเจ้าหน้าที่มีไม่พอ ถ้าไปดูที่โรงพักจะเห็นเลยว่า มีชื่อเจ้าหน้าที่ประมาณ 40-50 คน แต่อยู่ในโรงพักจริงประมาณ 20 คนเท่านั้น แล้วการนำขี้น้ำที่เกิดเหตุต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่เพื่อกันประชาชน ยิ่งคดีใหญ่ก็ยิ่งต้องใช้คนเยอะตามไปด้วย”

(ด.ต.ดีเลิศ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

5. ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข ด.ต.ดีเลิศ ให้ข้อมูลว่า การประชาทัณฑ์เป็นการลงโทษของสังคม ทางแก้คือถ้ากำลังเจ้าหน้าที่ไม่พอก็ต้องไม่พาผู้ต้องหาไปนำขี้น้ำที่เกิดเหตุ

“การประชาทัณฑ์เป็นการลงโทษของสังคม แต่ตามหลักจะไปทำเค้าไม่ได้เพราะเค้าเป็นผู้ต้องหาแล้วยังไงเค้าก็ต้องรับกรรม ส่วนทางแก้คือถ้ากำลังเจ้าหน้าที่ไม่พอก็ต้องไม่พาผู้ต้องหาไปนำขี้น้ำที่เกิดเหตุ หลีกเลียงไปทำวันอื่นแทน”

(ด.ต.ดีเลิศ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

2.2.2.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่ 3

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ร.ต.ท.อานนท์ (นามสมมติ) อายุ 29 ปี ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในฝ่ายสืบสวนตำรวจภูธรจังหวัดปทุมธานี รับราชการตำรวจมา 6 ปี อยู่ส่วนงานป้องกันและปราบปรามมาโดยตลอด มีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำขี้น้ำที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมาแล้วประมาณ 20 ครั้ง โดยมีการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้น 2 ครั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ

1) กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่า กฎหมายที่ให้อำนาจคือ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องการสอบสวน

2) วัตถุประสงค์ของการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่า เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาคดี ซึ่งคดีที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพแล้วมีภาพถ่ายประกอบคำรับสารภาพด้วยนั้นจะทำให้พยานหลักฐานแน่นหนาขึ้น

3) ขั้นตอนในการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่า การนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ไม่มีการกำหนดขั้นตอนเอาไว้อย่างตายตัว โดยทั่วไปพนักงานสอบสวนจะเป็นคนกำหนดว่าต้องทำอะไรบ้าง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ด้วย แต่ขั้นตอนหลักๆ ที่ปฏิบัติกันคือ นำตัวผู้ต้องหาไปยังสถานที่เกิดเหตุ จากนั้นให้ผู้ต้องหาชี้จุดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามที่ผู้ต้องหาได้ให้การรับสารภาพเอาไว้ โดยพนักงานสอบสวนจะบันทึกเอาไว้เป็นพยานหลักฐาน

4) การให้ข่าวในการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้เป็นคนแจ้งว่าจะมีการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ แต่ข่าวอาจหลุดไปได้เพราะเวลาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไปปฏิบัติงานจะมีการแจ้งวิทยุประสานกัน นักข่าวหรือเจ้าหน้าที่กู้ภัยที่มีวิทยุก็จะทราบข่าวทันที

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประจักษ์ผู้ต้องหา

1) การคุมตัวผู้ต้องหาไปนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่า วันนั้นได้รับวิทยุแจ้งประสานให้ร่วมคุมตัวผู้ต้องหาไปนำซีซีที่เกิดเหตุฯ เนื่องจากคดีนี้เป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนจึงมีเจ้าหน้าที่ตำรวจไปกันประมาณ 50 คน เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุซึ่งเป็นซอยห่างจากถนนรังสิต-นครนายก ประมาณ 100 เมตรก็มีชาวบ้านและนักข่าวมายืนรออยู่แล้วประมาณ 100 คน ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ให้ผู้ต้องหาสวมเสื้อเกราะแล้วทำการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ โดยใช้รถแท็กซี่ที่เจ้าหน้าที่เตรียมไว้ ระหว่างนั้นมีเสียงตะโกนสาปแช่งผู้ต้องหาดังเข้ามาตลอด แต่ก็ไม่มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้นแต่อย่างใด จากนั้นก็นำผู้ต้องหาไปชี้จุดที่จอดรถรับนางสาวดวงใจซึ่งในจุดนี้มีญาติของนางสาวดวงใจและชาวบ้านในบริเวณนั้นมาดูการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ ประมาณ 200 คน โดยระหว่างการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ มีเสียงตะโกนสาปแช่งผู้หาดังไปทั่วบริเวณ เสร็จแล้วเจ้าหน้าที่ก็นำผู้ต้องหาไปกราบขอขมาบิดาของนางสาวดวงใจและขณะที่กำลังขอขมาอยู่นั้นบิดาของนางสาวดวงใจได้ใช้กรอบรูปซึ่งเป็นภาพถ่ายของนางสาวดวงใจตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา

จากนั้นญาติกับชาวบ้านส่วนหนึ่งก็แหวกวงล้อมของเจ้าหน้าที่เข้ามาล้อมประชิดตัวผู้ต้องหาทันที เจ้าหน้าที่ที่อยู่บริเวณนั้นต้องรีบช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไป

2) รายละเอียดของเหตุการณ์การประชิดตัว ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่า การประชิดตัวเกิดขึ้นหลังจากบิดาของนางสาวดวงใจเอากรอบรูปตีหน้าของผู้ต้องหาที่กำลังขอขมา โดยญาติและชาวบ้านประมาณ 20 คนได้ฝ่าแนวกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาอย่างรวดเร็ว ลักษณะเป็นมือบที่ชุลมุนวุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที เจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่บริเวณนั้นถึงจะช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไปได้

“การประชิดตัวเกิดขึ้นหลังจากบิดาของนางสาวดวงใจเอากรอบรูปตีหน้าของผู้ต้องหาที่กำลังขอขมา โดยญาติและชาวบ้านประมาณ 20 คนได้ฝ่าแนวกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาอย่างรวดเร็ว ลักษณะเป็นมือบที่ชุลมุนวุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที มีทั้งผู้ชายและผู้หญิงอายุประมาณ 25 ปีขึ้นไป ใช้มือทุบตีบ้าง กระโดดถีบบ้าง แต่ก็ไม่ถึงตัวผู้ต้องหาเท่าไรเพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจที่อยู่บริเวณนั้นเข้าไปล้อมตัวผู้ต้องหาเอาไว้ก่อนที่จะช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไปเหตุการณ์จึงยุติลง ผมจำได้ว่าผู้ต้องหาได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยแค่ปากแตกเท่านั้น”

(ร.ต.ท.อานนท์, สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2553)

3) การเตรียมการที่จะประชิดตัวผู้ต้องหา ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่ามีทั้งคนที่เตรียมการไว้แล้ว คือรอโอกาสที่จะเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาอยู่แล้ว และคนที่ไม่ได้เตรียมการไว้ก่อน คือเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาเพราะอารมณ์พาไปหรือเห็นคนอื่นเข้าไปตัวเองจึงตามเข้าไปบ้าง

4) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประชิดตัวผู้ต้องหา ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่า สาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมการกระทำผิดของผู้ต้องหา

“สาเหตุมาจากอารมณ์โกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา คือรับการกระทำของผู้ต้องหาไม่ได้จึงระบายความโกรธแค้นออกมาด้วยการประชิดตัวผู้ต้องหา”

(ร.ต.ท.อานนท์, สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2553)

5) **ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัศน์ผู้ต้องหา** ร.ต.ท.

อานนท์ ให้ข้อมูลว่า ผิดข้อหาทำร้ายร่างกาย แต่เจ้าหน้าที่ไม่อยากจับกุมเพราะไม่อยากให้เป็นปัญหาขึ้นมา และก็มีภาระหน้าที่ มีงานที่ต้องทำอีกมาก

6) **ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์การประชาทัศน์ผู้ต้องหา** ร.ต.ท.

อานนท์ ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะเข้าใจว่าสังคมต้องการลงโทษผู้ต้องหา

4. **อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา** ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่า

ชาวบ้านไม่เข้าใจการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจและก็ไม่รู้เรื่องสิทธิของผู้ต้องหา นอกจากนี้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็มีไม่เพียงพอด้วย

5. **ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข** ร.ต.ท.อานนท์ ให้ข้อมูลว่า ทางแก้

คือ ต้องวางแผนให้รอบคอบมากยิ่งขึ้น พยายามทำการนำชี้ที่เกิดเหตุให้เร็วที่สุดและถ้าเห็นว่าสถานการณ์เริ่มไม่ดีก็ต้องเลื่อนออกไปทันที

2.2.3 **ผู้ต้องหาที่ถูกประชาทัศน์ในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุ**

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นายวิทยา (นามสมมติ) อายุ 28 ปี ผู้ต้องหาคดี

ข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์นางสาวดวงใจ (นามสมมติ) ปัจจุบันถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดีที่เรือนจำอำเภออัญบุรี

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุ**

1) **ความสมัครใจในการนำชี้ที่เกิดเหตุ** นายวิทยา ให้ข้อมูลว่า

ยอมไปทำการนำชี้ที่เกิดเหตุ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจรับปากว่าจะไปอย่างเงียบๆและไม่ให้ใครมาทำร้าย

“พอตำรวจจับตัวผมได้เค้าก็ข่มผมและเกลี้ยกล่อมให้รับสารภาพ ผมทนไม่ไหวก็เลยรับสารภาพไป จากนั้นเค้าบอกว่าจะพาไปทำแผนฯ ตอน 17.00 น. โดยสารวัตรเค้ารับปากผมว่าจะไปอย่างเงียบๆ เพื่อไม่ให้ใครมาทำร้าย แต่เอาเข้าจริงๆแล้วเค้าพาไปตั้งแต่ 08.00 น. พอไปถึงผมก็เห็นทั้งนักข่าวทั้งชาวบ้านเต็มไปหมดประมาณ 100 คนได้ ผมก็ไม่อยากลงจากรถแล้วเพราะรู้ว่าลงไปต้องโดนประชาทัศน์แน่นอน ตำรวจเค้าก็บอกว่าไม่เป็นไร ลงไปมีเจ้าหน้าที่คุ้มกันให้ คือเหมือนเค้าบังคับแล้วว่ายังไงก็ต้องลงจากรถไปทำแผนฯ ผมก็เลยต้องยอมเค้า”

(วิทยา, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2553)

2) **ขั้นตอนการนำชี้ที่เกิดเหตุ** นายวิทยา ให้ข้อมูลว่า เมื่อลงจากรถ ก็มีตำรวจ 2 คนประกบด้านหน้ากับด้านหลังเอาไว้ แต่คิดว่ายังไม่ปลอดภัย จากนั้นตำรวจก็บังคับให้บอกว่าจะวันนั้นทำยังไงตรงไหนให้ทำให้อุ๊ แล้วก็ถ่ายรูปและจดบันทึกเอาไว้ เสร็จแล้วตำรวจก็เอาตัวขึ้นรถบอกจะพาไปนำชี้ที่เกิดเหตุที่หน้าหมู่บ้านต่อ พอไปถึงมีคนยืนอยู่ 5 คน แต่ตำรวจก็ยังไม่ให้ทำ บอกให้รอก่อนๆ จนนักข่าวและชาวบ้านมากันเยอะถึงจะให้ทำการนำชี้ที่เกิดเหตุ โดยให้ไปชี้จุดที่จอดรถรับผู้หญิง เสร็จแล้วแทนที่จะให้รีบขึ้นรถ ตำรวจก็บังคับให้ไปขอขมาอีกทั้งที่ไม่ได้ออกไป

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประจําทัศน์

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประจําทัศน์** นายวิทยา ให้ข้อมูลว่า ขณะที่กำลังกราบขอขมา พ่อของผู้ตายก็เอากรอบรูปตีใส่หน้าทำให้เศษแก้วเข้าไปในปากเต็มไปหมด แล้วคนก็เข้ามาล้อมประจําทัศน์ทันที

“ตอนที่ผมกำลังกราบขอขมา พ่อเคื่อก็เอากรอบรูปตีใส่หน้าผม เศษแก้วเข้าไปในปากผมเต็มไปหมด แล้วที่นี้คนก็เข้ามาล้อมประจําทัศน์ผมทันที ทั้งมือทั้งเท้าเข้ามาหมดไม่รู้แล้วว่าใครเป็นใคร หลังจากนั้นประมาณ 5 นาที ตำรวจเคื่อก็ดึงตัวผมขึ้นรถตู้ออกไปจากหน้าหมู่บ้าน พออยู่บนรถ ตำรวจเคื่อก็เอากล้องวิดีโอที่บันทึกภาพไว้มาดูต่อหน้าผมแล้วก็หัวเราะกันสนุกสนาน ตอนนั้นผมร้องไห้เลย ลูกก็ลูกไม่ขึ้นร่างกายมันระบมไปหมด ปากก็แตกเพราะโดนเศษกระจกบาดเลือดออกเต็มปากผมเลย พอกลับไปถึงโรงพักประมาณ 15 นาที ญาติของผู้ตาย 2 คนก็เข้ามา ตำรวจเคื่อก็บอกว่าเป็นคนประจําทัศน์ผม เคื่อก็เลยปรับไปคนละ 200 บาทแล้วบังคับให้ผมลงชื่อยินยอมด้วย ทั้งที่ความจริงมีคนประจําทัศน์ผมมากกว่านั้นเยอะ”

(วิทยา, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2553)

2) **สาเหตุที่ทำให้เกิดการประจําทัศน์** นายวิทยา ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจปล่อยให้เกิดการประจําทัศน์ขึ้น

“ตำรวจปล่อยให้เกิด ถ้าหลีกเลี่ยงไปยังไงก็ไม่เกิดเหตุการณ์ขึ้น คือถ้าเคื่อบีบทำตอนคนน้อยๆ หรือเห็นว่าคนมาเยอะแล้วก็รีบเอาผมกลับโรงพัก ผมก็ไม่โดนประจําทัศน์หรอก แต่เคื่อเหมือนรอนักข่าวรอ

ชาวบ้านมาก่อนค่อยทำ เหมือนเอาผลงานออกสื่อและเอาผมไป
ประจานโดยไม่คำนึงถึงตัวผมเลย”

(วิทยา, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2553)

3) ผลกระทบจากการประท้วง นายวิทยา ให้ข้อมูลว่า ตัวเอง
ได้รับบาดเจ็บปากแตกและร่างกายระบมไปทั้งตัว ต้องใช้เวลาประมาณ 1 สัปดาห์ถึงจะหาย
ส่วนครอบครัวต้องย้ายออกไปอยู่ที่อื่น และลูกก็ต้องย้ายโรงเรียน

“ตัวผมปากแตกเป็นแผลทั้งปากและปวดตามร่างกายทั้งตัว ประมาณ
หนึ่งอาทิตย์ถึงหาย ส่วนครอบครัวผมอยู่ไม่ได้ต้องย้ายออกไปที่อื่น
เพราะมีคนมาตะโกนด่าหน้าบ้านและได้รับจดหมายด่าทั้งจากเพื่อน
ผู้ตายและคนทั่วไปเต็มไปหมด ลูกผมก็ต้องย้ายโรงเรียนเพราะหลังเกิด
เรื่องผู้อำนวยการก็เรียกไปพบแล้วถามว่าเป็นลูกผมใช้หรือไม่ พอรู้ว่า
เป็นลูกผมก็ขอให้ลาออกไป และในคุกที่ผมอยู่ก็มีญาติผู้ตายด้วย ทุก
วันนี้ผมก็ต้องระวังตัวตลอดเวลา”

(วิทยา, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2553)

4) ความรู้สึกหลังเกิดการประท้วง นายวิทยา ให้ข้อมูลว่า รู้สึก
แค้น ตำรวจโกหกบอกว่าจะคุ้มครองและจะไม่ให้นักข่าวรู้ แต่ที่เกิดขึ้นจริงกับตรงกันข้าม เหมือน
ตำรวจเอาไปประจานมากกว่า

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ นายวิทยา ให้ข้อมูลว่า ตำรวจและ
สื่อมวลชนทำให้รู้สึกแค้นกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

“กระบวนการยุติธรรมที่ผมได้รับมันห่วย ตอนจับผมก็อุ้มไปซ้อมให้รับ
สารภาพ เสร็จแล้วก็เอาผมไปประจานจนถูกประท้วง พวก
สื่อมวลชนก็ต้องการแต่จะขายข่าวและไม่สนว่าจะมีผลกระทบกับผม
ยังไงบ้าง ผมก็เข้าใจว่ากระแสดังคึมเรื่องนี้มันแรงแต่เค้าก็ไปเขียนเกิน
จริงบ้างแต่งขึ้นมาเองบ้าง คนอ่านเค้าอ่านเสร็จก็พิพากษาผมแล้วโดยไม่
รู้ว่าเรื่องจริงมันเป็นอย่างไง ทุกวันนี้ผมไม่มีอะไรจะเสียแล้ว”

(วิทยา, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2553)

2.2.4 ผู้ประชาทัศน์ผู้ต้องหาในขณะนำซีที่เกิดเหตุฯ

2.2.4.1 ผู้ประชาทัศน์คนที่ 1

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นายเมธัส (นามสมมติ) อายุ 29 ปี ประกอบธุรกิจส่วนตัว เป็นญาติของนางสาวดวงใจ และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันกับนางสาวดวงใจมาเป็นเวลา 6 ปี ไม่เคยเห็นการนำซีที่เกิดเหตุฯ และไม่มีประสบการณ์ในการประชาทัศน์ผู้ต้องหามาก่อน

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีที่เกิดเหตุฯ** นายเมธัส ให้ข้อมูลว่า วันนั้นเวลาประมาณ 16.00 น. ตำรวจเอาตัวผู้ต้องหามาซีจุดที่จอดรถแท็กซี่รับนางสาวดวงใจตรงบริเวณหน้าหมู่บ้าน ญาติพี่น้องจึงตามไปดูโดยพ่อของนางสาวดวงใจคือรูปของนางสาวดวงใจติดมือไปด้วย ตอนนั้นมีชาวบ้านบริเวณนั้นเริ่มเข้ามามุงดูรวมแล้วประมาณ 100 คน พอตำรวจเอาตัวผู้ต้องหาลงมาจากรถชาวบ้านก็ตะโกนสาปแช่งเสียงดังไปหมด ตำรวจที่ยืนคุมอยู่ก็บอกว่าให้อยู่เฉยๆ ตัวผู้ต้องหาไม่สบตากับใครเลย พอซีจุดที่จอดรถเสร็จตำรวจก็เอาตัวผู้ต้องหาไปขอขมากับพ่อของนางสาวดวงใจ และตอนที่กำลังกราบขอขมาอยู่นั้นพ่อของนางสาวดวงใจก็สะบัดกรอบรูปที่ถือไว้ตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา จากนั้นทั้งญาติ เพื่อน และชาวบ้านอีกส่วนหนึ่งก็วิ่งฝ่าตำรวจเข้าไปประชาทัศน์ผู้ต้องหา แล้วตำรวจจึงเข้าไปช่วยกันเอาตัวผู้ต้องหาขึ้นรถออกไป

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประชาทัศน์

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัศน์** นายเมธัส ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์เป็นมือบที่ซูลมุนวุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที เริ่มจากพ่อของนางสาวดวงใจเอากรอบรูปตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา แล้วทั้งญาติ เพื่อน และชาวบ้านก็วิ่งฝ่าตำรวจเข้ามาประชาทัศน์ผู้ต้องหาอย่างรวดเร็ว โดยนายเมธัสเข้าไปถีบที่หลังผู้ต้องหาได้หนึ่งครั้ง

“ตอนนั้นเป็นมือบที่ซูลมุนวุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที คือพ่อกับของน้องเค้าเอากรอบรูปตีไปที่หน้าของผู้ต้องหาเท่านั้น ทั้งญาติ เพื่อน และชาวบ้านอีกส่วนหนึ่งรวมกันประมาณ 20 คนก็วิ่งฝ่าตำรวจเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาอย่างรวดเร็ว บางคนก็ใช้มือบางคนก็ใช้เท้า ผมเองก็เข้าไปถีบที่หลังมันได้ครั้งหนึ่ง ที่ผมจำได้มีแต่ผู้ชายนะที่วิ่งเข้ามาทำร้าย อายุก็ประมาณ 20 ปีขึ้นไป ตำรวจเค้าก็ช่วยกันห้ามปรามแต่ตอนนั้นไม่มีใครฟังแล้ว สุดท้ายเค้าเลยเข้าไปล้อมตัวมันไว้ก่อนจะรีบเอาตัวมันขึ้นรถออกไปทันที พอตัวผู้ต้องหาไม่อยู่เหตุการณ์ก็สงบลง คนที่มาดูการทำ

แผนฯก็แยกย้ายกันออกไป ส่วนผู้ต้องหาผมว่าน่าจะเจ็บเยอะอยู่เหมือนกันเพราะเห็นโดนจ้งๆไปหลายที ที่ปากก็มีเลือดออกมาด้วย”

(เมธัส, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553)

2) การเตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายเมธัส ให้ข้อมูลว่า ตั้งใจเอาไว้อยู่แล้วว่าจะหาโอกาสเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา

“ผมว่าคนส่วนใหญ่ที่มาดูก็เตรียมจะเข้าไปประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาอยู่แล้ว ใครๆก็โกรธแค้นกันทั้งนั้น ตัวผมเองก็ตั้งใจเอาไว้อยู่แล้วเหมือนกันว่าจะหาโอกาสเข้าไปอัดมันให้ได้ซักที”

(เมธัส, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553)

3) เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายเมธัส ให้ข้อมูลว่า เหตุผลมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมการกระทำผิดของผู้ต้องหา

“เพราะความโกรธแค้นในการกระทำของมัน คิดดูสิผมเห็นน้องเค้ามาตั้งแต่เด็กๆ เค้าเป็นคนเรียบร้อย ตั้งใจเรียน ไม่เคยมีปัญหากับใคร แล้วดูสิ่งที่น้องเค้าโดนกระทำสิ ซ้ำข่มขืนแล้วยังเอาศพหมกพงหญ้าอีก มันโหดร้ายเกินไป ถ้ามองว่าถ้าเกิดกับญาติคุณคุณจะทนได้ไหมล่ะ ผมว่าโดนแค่นี้ยังน้อยไปมากเทียบไม่ได้หรือกับสิ่งที่มันทำไว้”

(เมธัส, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553)

4) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายเมธัส ให้ข้อมูลว่า ทราบว่าผิดกฎหมายเพราะเป็นการทำร้ายร่างกายผู้อื่น แต่ตอนนั้นไม่สนใจแล้วถ้าตำรวจอยากจับก็จับไปได้เลย ขอแค่ทำร้ายผู้ต้องหาได้เท่านั้นพอ

5) การเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายเมธัส ให้ข้อมูลว่า ที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาเพราะความโกรธแค้นจนทนไม่ไหว ไม่ได้เห็นข่าวแล้วคิดจะทำตาม

6) ความรู้สึกหลังเหตุการณ์ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายเมธัส ให้ข้อมูลว่า รู้สึกว่าโดนน้อยไปอยากให้ผู้ต้องหาโดนทำร้ายหนักกว่านี้จะได้เข้าใจความเจ็บปวดของคนอื่น และก็อยากให้ลงโทษประหารชีวิตไปเลย ไม่ต้องไปเสียเวลาเข้าคุก

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ นายเมธัส ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการลงโทษจากสังคมที่ผู้ต้องหาสมควรจะได้รับบ้าง

“ผมคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการลงโทษจากสังคมที่ผู้ต้องหาสมควรจะได้รับบ้าง เพื่อให้เค้าสำนึกผิดในการกระทำของตน และให้คนที่คิดจะทำเรื่องแบบนี้เห็นเป็นตัวอย่างจะได้ไม่กล้าทำ”

(เมธัส, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553)

2.2.4.2 ผู้ประชาทัศน์คนที่ 2

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นายขจรเดช (นามสมมติ) อายุ 23 ปี พนักงานบริษัทเอกชน เป็นเพื่อนของนางสาวดวงใจมาตั้งแต่มัธยมต้น ไม่เคยเห็นการนำซีดีที่เกิดเหตุและไม่มีความประสาทณในการประชาทัศน์ผู้ต้องหามาก่อน

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีดีที่เกิดเหตุ** นายขจรเดช ให้ข้อมูลว่า วันนั้นเวลาประมาณ 15.30 น. เพื่อนโทรศัพท์มาบอกว่าตำรวจกำลังเอาตัวผู้ต้องหาที่นางสาวดวงใจไปนำซีดีที่เกิดเหตุ จึงรีบตามมาดูเพราะอยากจะได้เห็นหน้าผู้ต้องหา พอมาถึงริมถนนหน้าหมู่บ้านก็เห็นคนมุงดูอยู่ประมาณ 100 คน เมื่อเดินเบียดเข้าไปจนถึงด้านหน้าก็เห็นเพื่อนอยู่ตรงนั้น โดยที่พ่อและญาติของนางสาวดวงใจก็อยู่ในบริเวณนั้นด้วย และพ่อของนางสาวดวงใจถือกรอบรูปซึ่งเป็นภาพถ่ายของลูกสาวเอาไว้ตลอดเวลา เมื่อยืนอยู่ตรงนั้นได้ประมาณ 5 นาทีตำรวจก็เอาตัวผู้ต้องหาลงมาจากรถก่อนที่จะพาเดินไปที่จุดที่จอดรถรับนางสาวดวงใจ ช่วงนั้นคนที่มาดูก็ตะโกนด่าผู้ต้องหาเสียงดังไปทั่วบริเวณ ตำรวจที่ยืนเฝ้าอยู่ก็ขอร้องให้อยู่นิ่งๆ เสร็จแล้วตำรวจก็เอาผู้ต้องหามาขอขมาพ่อของนางสาวดวงใจ และตอนที่ผู้ต้องหากำลังกราบขอขมาอยู่นั้น พ่อของนางสาวดวงใจก็สะบัดมือที่ถือกรอบรูปไว้ตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา จากนั้นคนที่อยู่แถวนั้นต่างก็วิ่งฝ่าตำรวจที่ยืนคุมอยู่เข้าไปประชาทัศน์ผู้ต้องหา แล้วตำรวจก็เข้ามาช่วยกันห้ามปราม ก่อนที่จะเข้าไปล้อมผู้ต้องหาไว้และเอาตัวขึ้นรถออกไปได้ในที่สุด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประชาทัศน์

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัศน์** นายขจรเดช ให้ข้อมูลว่า เมื่อเห็นพ่อของนางสาวดวงใจเอากรอบรูปตีหน้าผู้ต้องหาเท่านั้น คนบริเวณนั้นก็ควบคุมอารมณ์ไว้ไม่ไหวต่างคนต่างวิ่งแหวกแหวกกันของตำรวจเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาทันที โดยนายขจรเดชวิ่งเข้าไปต่อผู้ต้องหาได้หนึ่งครั้งบริเวณท้ายทอย

“ตอนที่ผู้ต้องหากกราบขอขมาพ่อของนางสาวดวงใจ คนที่ยืนดูอยู่ส่วนมากก็มีอารมณ์โกรธแค้นกันทั้งนั้น เสียงตะโกนด่าผู้ต้องหาก็ดังอื้ออึงไปหมด ผมว่าใครก็อยากจะเข้าไปอัดผู้ต้องหา แล้วพอเห็นพ่อของนางสาวดวงใจเอากรอบรูปตีหน้าผู้ต้องหาเท่านั้น เหมือนต่างคนต่าง

ควบคุมอารมณ์ไม่ไหวแล้วก็วิ่งแหวกแนวกันของตำรวจเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาทันที คนที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาที่มีทั้งญาติ เพื่อนและคนนอก รวมกันประมาณ 20 คน อายุก็ประมาณ 20 ปีขึ้นไป เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง ส่วนมากวิ่งเข้าไปใช้มือทุบตีผู้ต้องหา ตำรวจเค้ก็เข้ามาช่วยกันห้ามปรามแต่ก็ไม่มีใครฟัง ตอนนั้นชุลมุนวุ่นวายเหมือนมีอบเลย ผมก็วิ่งเข้าไปต๋อยผู้ต้องหาได้ครั้งหนึ่งบริเวณท้ายทอย หลังจากนั้นตำรวจประมาณ 6-7 คนก็เข้ามาล้อมผู้ต้องหาเอาไว้เลยก่อนจะพาขึ้นรถตำรวจออกไปทันที เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 2-3 นาที พอผู้ต้องหาไปแล้วคนที่มาดูก็ค่อยๆทยอยแยกย้ายกันออกไป ผมว่าผู้ต้องหาน่าจะเจ็บเยอะอยู่เหมือนกันนะ เห็นมีเลือดออกที่ปากด้วย”

(ขจรเดช, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

2) การเตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายขจรเดช ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้คิดหรือเตรียมการเอาไว้ก่อน ตอนแรกแค่อยากให้เห็นผู้ต้องหาเท่านั้น แต่พอมาอยู่ในเหตุการณ์จริงๆก็ควบคุมอารมณ์ไว้ไม่ได้

3) เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายขจรเดช ให้ข้อมูลว่า เหตุผลมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมการกระทำผิดของผู้ต้องหา

“เพราะความโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา ผมว่าเพื่อนใครใครก็รัก ถ้ามาทำขนาดนี้กับเพื่อนของคุณคุณจะได้รับได้ไหม โดนแค่นี้ยังน้อยไปนะ ยังไม่สาสมกับความเจ็บปวดที่ทำไว้กับเพื่อนผมเลย”

(ขจรเดช, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

4) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายขจรเดช ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้คิดว่ามีความผิด แต่ถึงรู้ว่ามีความผิดก็คงเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาอยู่ดี เพราะความโกรธแค้นในตอนนั้นทำให้ไม่สนใจเรื่องอื่นแล้ว

5) การเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายขจรเดช ให้ข้อมูลว่า ที่เข้าไปประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเพราะความโกรธแค้นจริงๆ ไม่ได้เห็นจากข่าวที่สื่อมวลชนเสนอแล้วเอามาทำตาม

6) **ความรู้สึกหลังเหตุการณ์ประจักษ์ผู้ต้องหา** นายชจรเดช ให้ข้อมูลว่า รู้สึกโล่งใจที่ตำรวจจับตัวคนร้ายได้ และอยากให้คนร้ายถูกประหารชีวิตจะได้สาสมกับความผิดที่ทำไว้กับนางสาวดวงใจ

4. **ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ** นายชจรเดช ให้ข้อมูลว่า ใครก็ตามที่ทำความผิดอย่างรุนแรงเกินกว่าที่คนทั่วไปในสังคมจะรับได้ ก็ต้องได้รับการลงโทษจากสังคมกลับคืนไปบ้างเป็นธรรมดา

“เมื่อใครก็ตามทำความผิดที่รุนแรงเกินกว่าคนทั่วไปในสังคมจะรับได้ เขาก็ต้องได้รับการลงโทษจากสังคมกลับคืนไปบ้างเป็นธรรมดา ซึ่งกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นผมว่ายังโดนน้อยไปด้วยซ้ำ ถ้าตำรวจไม่เข้าไปช่วยคงโดนหนักกว่านี้เยอะ”

(ชจรเดช, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

2.2.4.3 ผู้ประจักษ์คนที่ 3

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นายอาทิตย์ (นามสมมติ) อายุ 26 ปี อาชีพขับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง ไม่รู้จักนางสาวดวงใจเป็นการส่วนตัว แต่ทราบข่าวเรื่องนางสาวดวงใจถูกฆ่าข่มขืน ไม่เคยเห็นการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ และไม่มีประสบการณ์ในการประจักษ์ผู้ต้องหามาก่อน

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีซีที่เกิดเหตุฯ** นายอาทิตย์ ให้ข้อมูลว่า วันนั้นออกจากบ้านมาขับรถมอเตอร์ไซด์รับจ้างตามปกติ เวลาประมาณ 15.30 น. ก็เห็นตำรวจขับรถมาจอดบริเวณริมถนนหน้าหมู่บ้าน มีทั้งนอกเครื่องแบบและในเครื่องแบบประมาณ 20-30 คน จากนั้นก็มีรถนำซีซีตามมา เมื่อเดินเข้าไปดูใกล้ๆ จึงทราบว่าตำรวจเอาตัวผู้ต้องหาที่ฆ่าข่มขืนมานำซีซีที่เกิดเหตุฯ จึงยืนเฝ้าดูอยู่ตรงนั้นเพราะอยากเห็นหน้าผู้ต้องหา ชาวบ้านบริเวณนั้นก็เริ่มเข้ามามุงดูมากขึ้นเรื่อยๆรวมทั้งพ่อและญาติของนางสาวดวงใจด้วย แล้วตำรวจก็นำตัวผู้ต้องหาลงมาจากรถพาเดินไปชี้จุดที่จอดรถรับนางสาวดวงใจ ตอนนั้นคนตะโกนด่าผู้ต้องหาดังไปหมด ผู้ต้องหาดูท่าทางจะกลัวอยู่เหมือนกัน เสร็จแล้วตำรวจก็เอาตัวมาขอขมาพ่อของนางสาวดวงใจ และขณะที่ผู้ต้องหากำลังกราบขอขมาอยู่นั้นพ่อของนางสาวดวงใจได้ใช้กรอบรูปของนางสาวดวงใจตีไปที่หน้าของผู้ต้องหา แล้วคนที่มุงดูอยู่บริเวณนั้นต่างคนต่างวิ่งฝ่าตำรวจเข้าไปประจักษ์ผู้ต้องหาอย่างรวดเร็ว หลังจากนั้นตำรวจก็เข้าไปล้อมผู้ต้องหาไว้ก่อนจะช่วยกันเอาตัวขึ้นรถออกไป

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประชาทัณฑ์

1) รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัณฑ์ นายอาทิตย์ ให้ข้อมูลว่า ก่อนที่จะเกิดการประชาทัณฑ์มีเสียงตะโกนด่าผู้ต้องหาดังอื้ออึงไปหมด แล้วพ่อของนางสาวดวงใจก็ใช้กรอบรูปตีหน้าผู้ต้องหา จากนั้นคนที่มุงดูอยู่ที่วงฝาดำรวจที่ยืนกันไว้เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา โดยนายอาทิตย์เข้าไปชกผู้ต้องหาได้ 2 ครั้งที่บริเวณหัวไหล่ซ้าย

“ผมจำได้ว่าก่อนที่จะเกิดการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาที่มีเสียงตะโกนด่าดังอื้ออึงไปหมดเลย แล้วพ่อของนางสาวดวงใจใช้กรอบรูปตีหน้าผู้ต้องหาก็มีคนส่วนหนึ่งวงฝาดำรวจที่ยืนกันไว้เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาทั้งเตะทั้งต่อยุ่นวายไปหมด ตอนนั้นไม่มีใครฟังตำรวจแล้ว ผมก็เข้าไปชกผู้ต้องหาได้ 2 ครั้ง โดนบริเวณหัวไหล่ซ้าย หลังจากนั้นตำรวจก็เข้ามาล้อมผู้ต้องหาไว้ก่อนจะพาขึ้นรถออกไปทันที เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 5 นาที คนที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหามีทั้งผู้ชายและผู้หญิงรวมกันประมาณ 20-30 คน น่าจะเป็นคนนอกมากกว่าญาตินะ อายุก็ประมาณ 25 ปีขึ้นไป ผู้ต้องหาก็คงจะเจ็บเยอะอยู่เหมือนกันเพราะผมเห็นว่าโดนจ้งๆไปหลายทีอยู่ รู้สึกว่าจะมีเลือดออกที่ปากด้วยนะ”

(อาทิตย์, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553)

2) การเตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอาทิตย์ ให้ข้อมูลว่า รอโอกาสที่จะเข้าไปประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาอยู่แล้ว

3) เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอาทิตย์ ให้ข้อมูลว่า เหตุผลมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“ตอนนั้นทำไปเพราะความโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา คิดดูข่มขืนแล้วยังฆ่าผู้หญิงหมกพงหญ้าอีก ควรแล้วที่จะต้องโดนบ้างให้เข้าใจความเจ็บปวดของคนอื่นบ้าง”

(อาทิตย์, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553)

4) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอาทิตย์ ให้ข้อมูลว่า คิดว่าไม่ผิดกฎหมาย เพราะคนที่ถูกประชาทัณฑ์เป็นคนร้ายไม่ใช่คนดี

5) การเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา นายอาทิตย์ ให้ข้อมูลว่า ที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาเพราะอารมณ์โกรธแค้นที่เกิดขึ้นในตอนนั้น ไม่ได้ดูข่าวแล้วคิดจะทำตามเพราะความคึกคะนองแต่อย่างใด

6) ความรู้สึกหลังเหตุการณ์ประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา นายอาทิตย์ ให้ข้อมูลว่า รู้สึกสมน้ำหน้า และคิดว่าควรจะได้โทษมากกว่านี้ แต่นี้ยังไม่สาสมกับสิ่งที่ทำเอาไว้

4. **ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ** นายอาทิตย์ ให้ข้อมูลว่า ถ้าเรื่องดังกล่าวเกิดกับญาติพี่น้องของตน คงทำร้ายผู้ต้องหามากกว่านี้

“ถ้าเค้ามาทำกับญาติพี่น้องของผม ผมคงทำร้ายเค้านักกว่านี้อีก”

(อาทิตย์, สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553)

2.3 กรณีศึกษาที่ 3 รุมประชาสัมพันธ์ 2 คนงานก่อสร้างฆ่าชิงทรัพย์คนขับแท็กซี่

2.3.1 พฤติการณ์แห่งคดี

นายอุดม (นามสมมติ) อายุ 32 ปี และนายอิทธิ (นามสมมติ) อายุ 25 ปี อาชีพคนงานก่อสร้าง ได้ก่อเหตุฆ่าชิงทรัพย์นายวันชัย (นามสมมติ) อายุ 55 ปี คนขับแท็กซี่ที่ได้ว่าจ้างให้ไปส่งในซอยแห่งหนึ่งใน อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี โดยนายอุดมและนายอิทธิเคยทำงานก่อสร้างในบริเวณที่เกิดเหตุมาก่อน ทำให้รู้เส้นทางหลบหนีเป็นอย่างดี จึงเลือกเป็นสถานที่ในการก่อคดีนี้ขึ้น

เมื่อวันที่ 21 กันยายน 2552 เวลาประมาณ 03.30 น. นายอุดมและนายอิทธิ ได้เรียกแท็กซี่จากบริเวณที่พักใน อ.เมือง จ.นนทบุรี ซึ่งมีนายวันชัยเป็นคนขับให้ไปส่งที่ซอยแห่งหนึ่งริมถนนพระองค์เจ้าสาย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี เมื่อไปถึงซอยดังกล่าวซึ่งมีสภาพเป็นซอยเปลี่ยว นายอุดมที่นั่งอยู่ด้านหน้าได้ใช้มือล็อกคอนายวันชัยเอาไว้ ส่วนนายอิทธิที่นั่งอยู่ด้านหลังได้ใช้มีดจี้ที่เอวของนายวันชัยพร้อมข่มขู่ให้นายวันชัยส่งมอบทรัพย์สินให้ แต่นายวันชัยได้ต่อสู้ขัดขืนและพยายามลงจากรถเพื่อหลบหนี นายอิทธิจึงใช้มีดแทงไปที่ลำตัวนายวันชัย 2 ครั้งแล้วลงจากรถเพื่อหลบหนี แต่นายวันชัยได้วิ่งตามและร้องตะโกนให้คนช่วย นายอิทธิจึงหันกลับมาแล้วใช้มีดแทงตามร่างกายนายวันชัยจนนายวันชัยเสียชีวิต จากนั้นนายอิทธิและนายอุดมได้ขึ้นรถประจำทางกลับมาอยู่ที่พักใน อ.เมือง จ.นนทบุรี

ต่อมาเวลาประมาณ 04.15 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรคูต ได้รับแจ้งจากชาวบ้านว่ามีคนถูกฆ่าตายภายในซอยริมถนนพระองค์เจ้าสาย เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไป

ตรวจสอบที่เกิดเหตุก็พบศพของนายวันชัยนอนหงายอยู่บนถนน สภาพศพถูกแทงด้วยมีดที่บริเวณ ลำคอ 2 แผล หัวไหล่ซ้าย 1 แผล และลำตัว 6 แผล มีเลือดไหลออกมาเต็มตัว และพบรถแท็กซี่ มิเตอร์สีเขียว-เหลืองของนายวันชัยจอดอยู่ไม่ห่างจากจุดที่พบศพ ใกล้กับรถแท็กซี่ของนายวันชัย พบกระเป๋าเงินซึ่งภายในมีบัตรประจำตัวประชาชนของนายอุดมตกอยู่ จากนั้นเจ้าหน้าที่ชุดสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรคูคตได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ชุดสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรเมืองนนทบุรี ทำการสืบสวนเพื่อจับกุมตัวผู้กระทำผิด และสามารถตามจับกุมนายอุดมและนายอิทธิได้ในวันที่ 24 กันยายน 2552 เวลาประมาณ 19.00 น. ขณะที่ทั้งสองเดินอยู่บริเวณที่พักใน อ.เมือง จ.นนทบุรี จากนั้นนำตัวมาสอบสวนเพิ่มเติมที่สถานีตำรวจภูธรคูคต ซึ่งนายอุดมและนายอิทธิก็ได้รับสารภาพว่าร่วมมือกันลงมือกระทำความผิดจริง

วันที่ 25 กันยายน 2552 เวลาประมาณ 10.00 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจประมาณ 20 นาย ได้คุมตัวนายอุดมและนายอิทธิไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพที่สถานที่เกิดเหตุ ท่ามกลางเสียงตะโกนด่าสาปแช่งของญาตินายวันชัย เพื่อนแท็กซี่ และชาวบ้านที่เฝ้าดูประมาณ 100 คน หลังจากการนำชี้ที่เกิดเหตุเสร็จสิ้น ขณะที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำตัวนายอุดมและนายอิทธิ ขึ้นรถกลับโรงพัก ปรากฏว่าญาติของนายวันชัยและเพื่อนแท็กซี่ส่วนหนึ่งได้วิ่งเข้ามาล้อม ประชาชนที่ผู้ต้องหาทั้งสอง เจ้าหน้าที่ต้องช่วยกันห้ามปรามและรีบขับรถออกจากซอยที่เกิดเหตุทันที

2.3.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

2.3.2.1 เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่ 1

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ด.ต.วัชระ (นามสมมติ) อายุ 39 ปี ปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในฝ่ายสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรคูคต รับราชการตำรวจมา 19 ปี อยู่ส่วนงานป้องกันและปราบปรามมาโดยตลอด มีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมาแล้วประมาณ 30 ครั้ง โดยมีการประท้วงที่ผู้ต้องหาเกิดขึ้น 3 ครั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

1) กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในเรื่องการรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวน

2) วัตถุประสงค์ของการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า การนำชี้ที่เกิดเหตุฯช่วยค้นหาความจริงในขั้นตอนการสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน และทำให้พยานหลักฐานในคดีแน่นหนาขึ้นด้วย

3) **ขั้นตอนในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า การนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ไม่มีระเบียบปฏิบัติที่ตายตัว แต่ขั้นตอนที่ยึดถือและปฏิบัติกันก็คือ นำตัวผู้ต้องหาไปยังที่เกิดเหตุแล้วให้ผู้ต้องหาพาไปชี้จุดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามที่ผู้ต้องหาได้ให้การเอาไว้ โดยพนักงานสอบสวนจะบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี

4) **การให้ข่าวในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า ตำรวจไม่ได้แจ้งว่าจะมีการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ แต่ข่าวคงหลุดไปทางวิทยุเพราะต้องแจ้งประสานงานกัน นักข่าวก็คอยดักรออยู่แล้ว และที่เกิดเหตุเป็นชุมชนเล็กๆ ด้วย เมื่อตำรวจเข้าไปคนแถวนั้นก็เห็นกันหมด

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประจักษ์ผู้ต้องหา

1) **การคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า หลังจากจับกุมตัวได้และผู้ต้องหาทั้งสองให้การรับสารภาพ วันต่อมาก็ได้ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจประมาณ 20 คนคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุมีชาวบ้านประมาณ 10 คนมาเฝ้ารออยู่ เจ้าหน้าที่ก็ได้กระจายกำลังกันยืนคุมพื้นที่ไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาได้ จากนั้นก็นำตัวผู้ต้องหาทั้งสองไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ยังจุดต่างๆ ตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเป็นขั้นเป็นตอนไป เริ่มตั้งแต่จุดที่ให้ผู้ตายจอตกรถแท็กซี่, ขั้นตอนการพยายามชิงทรัพย์, ขั้นตอนการลงมือฆ่า และขั้นตอนการหลบหนี ซึ่งระหว่างนั้นชาวบ้านก็เริ่มทยอยกันเข้ามาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ มากขึ้นเรื่อยๆ รวมกันประมาณ 50 คน และมีเสียงโห่ร้องสาปแช่งผู้ต้องหาดังเข้ามาเป็นระยะๆ หลังจากนำชี้ที่เกิดเหตุฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ขณะที่เจ้าหน้าที่เอาผู้ต้องหาทั้งสองขึ้นรถกลับโรงพักและรถกำลังเคลื่อนออกไปอย่างช้าๆ เพราะที่เกิดเหตุเป็นซอยแคบรถวิ่งได้ช่องทางเดียว ญาติของผู้ตายและเพื่อนแท็กซี่ส่วนหนึ่งได้วิ่งเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาซึ่งนั่งอยู่ตรงท้ายรถ เจ้าหน้าที่ต้องช่วยกันห้ามปรามและรีบขับรถออกไปจากที่เกิดเหตุทันที

2) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประจักษ์** ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นขณะที่รถกระบะที่ผู้ต้องหานั่งอยู่ด้านท้ายกำลังเคลื่อนออกไปจากที่เกิดเหตุญาติของผู้ตายและเพื่อนแท็กซี่ก็ได้วิ่งเข้ามาเพื่อจะทำร้ายผู้ต้องหา

“เหตุการณ์มันเกิดขึ้นเร็วมาก ตอนนั้นผู้ต้องหานั่งอยู่ตรงท้ายรถกระบะซึ่งผมกับเพื่อนเจ้าหน้าที่อีก 5 คนนั่งอยู่ด้วย ขณะที่รถกำลังเคลื่อนออกไปอยู่นั้น ญาติและเพื่อนแท็กซี่ซึ่งเป็นผู้ชายทั้งหมดประมาณ 10 คนก็วิ่งเข้ามาเพื่อจะทำร้ายผู้ต้องหา โดยมีประมาณ 3-4 คนที่วิ่งเข้ามาถึงตัวผู้ต้องหาแล้วใช้มือทุบตี แต่มีคนหนึ่งใช้ท่อนไม้ตีผู้ต้องหาด้วย ผมกับ

เพื่อนเจ้าหน้าที่ก็เข้าไปห้ามปรามพร้อมทั้งร้องตะโกนให้คนขับรีบขับรถออกไป ทีนี้คนที่จะเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหา ก็เลยวิ่งตามมาไม่ทัน เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 1-2 นาที ตัวผู้ต้องหาทั้งสองได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น เลือดก็ไม่มีหน้าตาก็ปกติดี”

(ด.ต.วัชระ, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2552)

3) การเตรียมการที่จะประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้มีเตรียมการไว้ล่วงหน้า เป็นเรื่องของอารมณ์ พอโกรธแค้นจนถึงจุดที่คุมอารมณ์ไม่อยู่ก็เข้ามาทำร้ายผู้ต้องหา

4) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า สาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“เพราะความโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา ผู้ตายเป็นแค่คนขับแท็กซี่หาเช้ากินค่ำยังไปฆ่าชิงทรัพย์เค้าได้อีก ได้เงินไปแค่นี้ก็บาทแต่กลับทำลายชีวิตคนอื่น ใครรู้ก็ต้องโกรธแค้น รับไม่ได้อยู่แล้ว”

(ด.ต.วัชระ, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2552)

5) ความผิดตามกฎหมายของการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า ผิดกฎหมายฐานทำร้ายร่างกาย แต่ตำรวจก็ไม่อยากจับกุมเพราะเข้าใจความรู้สึกแล้วก็ไม่อยากให้เป็นเรื่องเป็นราวด้วย

6) ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้รู้สึกอะไร เพราะมองว่าเป็นการลงโทษเบื้องต้นของสังคม

“รู้สึกเฉยๆ ผมเข้าใจว่าคนที่สูญเสียหรือรับไม่ได้กับเรื่องที่เกิดขึ้นก็ต้องอยากลงโทษผู้ต้องหาเป็นธรรมดา คือเหมือนเป็นการลงโทษเบื้องต้นของสังคม”

(ด.ต.วัชระ, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2552)

4. อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีไม่เพียงพอ และชาวบ้านส่วนใหญ่ก็ไม่เข้าใจการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย

5. ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข ด.ต.วัชระ ให้ข้อมูลว่า ทุกวันนี้ตำรวจก็พยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาอยู่แล้ว แต่ถ้าทำให้ชาวบ้านเข้าใจการทำงานของตำรวจและยอมรับในกระบวนการยุติธรรมก็จะช่วยแก้ไขเรื่องดังกล่าวได้

“ผมว่าทุกวันนี้ทางตำรวจก็พยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเรื่องแบบนี้ ขึ้นอยู่แล้ว เช่น ถ้าเห็นคนมารอดูกันเยอะก็จะยกเลิกการทำแผนฯ แล้วแอบไปทำวันอื่น แต่สิ่งที่จะช่วยได้คือต้องทำให้ชาวบ้านเข้าใจการทำงาน ของตำรวจและยอมรับในกระบวนการยุติธรรมด้วย”

(ด.ต.วัชร, สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2552)

2.3.2.2 เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่ 2

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** จ.ส.ต.อำนาจ (นามสมมติ) อายุ 36 ปี ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในฝ่ายสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรคูคต รับราชการตำรวจมา 14 ปี อยู่ส่วนงานป้องกันและปราบปรามมาโดยตลอด มีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมาแล้วประมาณ 20 ครั้ง โดยมีการประท้วงที่ผู้ต้องหาเกิดขึ้น 2 ครั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซึ่งที่เกิดเหตุฯ

1) **กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำซึ่งที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.อำนาจ ให้ข้อมูลว่า เป็นไปตามระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับการสอบสวน เมื่อผู้ต้องหารับสารภาพพนักงานสอบสวนก็มีอำนาจที่จะนำตัวผู้ต้องหาไปซึ่งที่เกิดเหตุเพื่อรวบรวมพยานหลักฐาน แต่ไม่ได้ทำในทุกคนดีจะทำเฉพาะคดีอุกฉกรรจ์ที่เป็นการกระทำความผิดที่ร้ายแรงเท่านั้น ส่วนคดีที่มีความผิดเล็กน้อยก็ไม่ต้องทำ

2) **วัตถุประสงค์ของการนำซึ่งที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.อำนาจ ให้ข้อมูลว่า เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดี และเป็นการตรวจสอบว่าผู้ต้องหาที่จับมาได้นั้นเป็นผู้กระทำความผิดจริง

3) **ขั้นตอนในการนำซึ่งที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.อำนาจ ให้ข้อมูลว่า ไม่มีระเบียบกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องทำอย่างไร แต่ที่ยึดถือปฏิบัติกันมากที่สุดก็นำตัวผู้ต้องหาไปยังที่เกิดเหตุแล้วให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิดตามขั้นตอนต่างๆ ดังที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพเอาไว้ พนักงานสอบสวนก็จะคอยบันทึกไว้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี

4) **การให้ข่าวในการนำซึ่งที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.อำนาจ ให้ข้อมูลว่า ตำรวจไม่ได้แจ้งว่าจะมีการนำซึ่งที่เกิดเหตุฯ เพราะอยากให้เรื่องเงียบ แต่คดีใหญ่แบบนี้คนก็สนใจกันมากทั้งนักข่าวและชาวบ้านทั่วไป ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะปิดข่าวได้

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประท้วงที่ผู้ต้องหา

1) **การคุมตัวผู้ต้องหาไปนำซึ่งที่เกิดเหตุฯ** จ.ส.ต.อำนาจ ให้ข้อมูลว่า วันนั้นได้รับคำสั่งให้ร่วมคุมตัวผู้ต้องหาไปนำซึ่งที่เกิดเหตุฯ โดยมีเจ้าหน้าที่ไปด้วยกันประมาณ

20-30 คน เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุก็มีญาติของผู้ตายและชาวบ้านยืนอยู่ประมาณ 10-15 คน เจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งก็แยกไปยืนคุมไม่ให้ใครเข้ามา ก่อนจะนำตัวผู้ต้องหาทั้งสองลงจากรถไปนำซีซีทีที่เกิดเหตุตามขั้นตอนที่ได้ลงมือกระทำผิด ซึ่งระหว่างทำการนำซีซีทีที่เกิดเหตุชาวบ้านก็เข้ามาดูมากขึ้นเรื่อยๆรวมแล้วประมาณ 50-60 คน หลังจากนำซีซีทีที่เกิดเหตุเสร็จเรียบร้อยแล้วและเจ้าหน้าที่กำลังเอาตัวผู้ต้องหากลับโรงพักโดยผู้ต้องหานั่งอยู่ตรงท้ายรถกระบะ ปรากฏว่าญาติของผู้ตายได้วิ่งเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ที่อยู่ตรงท้ายรถต้องช่วยกันห้ามปราม จากนั้นเจ้าหน้าที่ที่เป็นคนขับก็รีบขับรถออกไป

2) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประจักษ์** จ.ส.ต.อำนาจ ให้ข้อมูลว่า การประจักษ์เกิดขึ้นระหว่างที่รถกระบะที่ผู้ต้องหานั่งอยู่ตอนท้ายกำลังเคลื่อนออกจากซอยที่เกิดเหตุเพื่อกลับสถานีตำรวจ โดยญาติของผู้ตายและคนขับแท็กซี่ที่มาดูการนำซีซีทีที่เกิดเหตุได้วิ่งเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 1-2 นาทีเท่านั้นรถกระบะที่ผู้ต้องหานั่งอยู่ก็สามารถขับออกไปจากซอยที่เกิดเหตุได้

“เหตุการณ์มันเกิดขึ้นตอนที่เจ้าหน้าที่เอาผู้ต้องหาทั้งสองขึ้นรถกลับโรงพัก โดยรถกระบะที่ผู้ต้องหานั่งอยู่ตอนท้ายกำลังเคลื่อนออกจากซอยที่เกิดเหตุอย่างช้าๆ เพราะรถติดเนื่องจากซอยดังกล่าวแคบมากและเป็นซอยตัน จากนั้นญาติของผู้ตายและคนขับแท็กซี่ที่มาดูการนำซีซีทีที่เกิดเหตุประมาณ 10 คนได้วิ่งเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา โดยมีประมาณ 2-3 คนที่เข้าไปทันแล้วพยายามชกต่อยผู้ต้องหา ผมยืนอยู่บริเวณนั้นพอดีจึงรีบวิ่งเข้าไปห้าม ก่อนจะตะโกนบอกให้คนขับรีบขับรถออกไป เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 1-2 นาทีเท่านั้น ผู้ต้องหาซึ่งผมไปเห็นที่โรงพักก็บาดเจ็บแค่เล็กน้อย ไม่มีเลือดออกหรือรอยฟกช้ำแต่อย่างใด”

(จ.ส.ต.อำนาจ, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2552)

3) **การเตรียมการที่จะประจักษ์ผู้ต้องหา** จ.ส.ต.อำนาจ ให้ข้อมูลว่า เป็นเรื่องของอารมณ์โกรธแค้นที่เกิดขึ้นในตอนนั้น ไม่ได้มีการเตรียมการเอาไว้ก่อน

4) **สาเหตุที่ทำให้เกิดการประจักษ์ผู้ต้องหา** จ.ส.ต.อำนาจ ให้ข้อมูลว่า สาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

5) **ความผิดตามกฎหมายของการประจักษ์ผู้ต้องหา** จ.ส.ต.อำนาจ ให้ข้อมูลว่า ผู้ที่เข้าไปประจักษ์ผู้ต้องหา มีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นต้องนำตัว

มาเสียค่าปรับที่โรงพัก แต่ในทางปฏิบัติตำรวจก็ไม่อยากจับเพราะเข้าใจความรู้สึกและไม่อยากมี
ปัญหา

6) **ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหา จ.ส.ต.**
อำนาจ ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้รู้สึกอะไร เข้าใจว่าเป็นอารมณ์โกรธแค้นของคนที่ได้รับไม่ได้กับการ
กระทำของผู้ต้องหา

4. **อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา จ.ส.ต.อำนาจ** ให้ข้อมูลว่า
กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีไม่เพียงพอ และไม่ยากใช้ความรุนแรงในการห้ามปรามชาวบ้าน

5. **ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข จ.ส.ต.อำนาจ** ให้ข้อมูลว่า
กฎหมายลงโทษเบาไปไม่สามารถรองรับอารมณ์คนในสังคมได้ ถ้าคนทั่วไปในสังคมรู้สึกว่า
ผู้ต้องหาจะได้รับการลงโทษอย่างสาสม การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาก็คงจะลดน้อยลงหรืออาจจะไม่
เกิดขึ้นอีก

“กฎหมายบ้านเราเบาไปทำให้เป็นช่องโหว่ เรื่องแบบนี้ถ้าเป็น
ต่างประเทศเค้าประหารไปแล้ว บ้านเราไม่เด็ดขาด ใจบุญไง คุณไปดูสิ
ผู้ต้องหาแน่นคุกไม่มีที่อยู่เลย บางทีกว่าจะประหารเป็นสิบๆปีก็เลย
รองรับอารมณ์คนในสังคมไม่ได้ คือถ้าคนทั่วไปในสังคมรู้สึกว่าผู้ต้องหา
จะได้รับการลงโทษอย่างสาสมอยู่แล้ว ผมคิดว่าการประชาสัมพันธ์ก็ควรจะ
ลดน้อยลงไปกว่านี้หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นอีกก็ได้”

(จ.ส.ต.อำนาจ, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2552)

2.3.2.3 เจ้าหน้าที่ตำรวจคนที่ 3

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** พ.ต.ต.ประพันธ์ (นามสมมติ) อายุ 58 ปี ปฏิบัติ
หน้าที่อยู่ในฝ่ายสืบสวนของสถานีตำรวจภูธรคูคต รับราชการตำรวจมา 36 ปี อยู่ส่วนงานป้องกัน
และปราบปรามมาโดยตลอด มีประสบการณ์ควบคุมผู้ต้องหาไปนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับ
สารภาพมาแล้วประมาณ 60-70 ครั้ง โดยมีการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้น 5 ครั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำขึ้นที่เกิดเหตุ

1) **กฎหมายที่ให้อำนาจในการนำขึ้นที่เกิดเหตุ** พ.ต.ต.ประพันธ์
ให้ข้อมูลว่า พนักงานสอบสวนมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนด
ไว้ในเรื่องการสอบสวน

2) **วัตถุประสงค์ของการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ พ.ต.ต.ประพันธ์** ให้ข้อมูลว่า เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานในคดีซึ่งจะช่วยให้พยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนในคดีนั้น แน่นหนาขึ้น

3) **ขั้นตอนในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ พ.ต.ต.ประพันธ์** ให้ข้อมูลว่า การนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ไม่มีระเบียบกำหนดขั้นตอนไว้อย่างชัดเจน แต่ที่ยึดถือและปฏิบัติตามกันมา คือ พนักงานสอบสวนจะนำตัวผู้ต้องหาไปยังที่เกิดเหตุแล้วให้ผู้ต้องหาชี้จุดรวมทั้งแสดงท่าทาง ต่างๆ ในการกระทำความผิดตามที่ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพเอาไว้ โดยพนักงานสอบสวนจะ บันทึกไว้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้ต้องหา

4) **การให้ข่าวในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ พ.ต.ต.ประพันธ์** ให้ข้อมูลว่า ทางตำรวจไม่ได้แจ้งว่าจะมีการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ แต่เนื่องจากเวลาที่ตำรวจไปปฏิบัติหน้าที่จะมีการ ขึ้นว.แจ้งประสานกัน ทำให้นักข่าวหรือเจ้าหน้าที่มูลนิธิที่มีวิทยุสามารถทราบข่าวได้

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประจักษ์ผู้ต้องหา

1) **การคุมตัวผู้ต้องหาไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ พ.ต.ต.ประพันธ์** ให้ข้อมูลว่า หลังจากจับกุมผู้ต้องหาได้ วันต่อมาเวลาประมาณ 10.00 น. เจ้าหน้าที่ตำรวจจากสถานี ตำรวจภูธรคูคต ประมาณ 20 คนได้คุมตัวผู้ต้องหาทั้งสองไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ โดยพ.ต.ต.ประพันธ์ นั่งรถไปคันเดียวกันกับผู้ต้องหา เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุ พ.ต.ต.ประพันธ์ สั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ กระจายกำลังกันยืนคุมพื้นที่ไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาได้ จากนั้นพนักงานสอบสวนก็เอาตัว ผู้ต้องหาทั้งสองลงจากรถไปชี้ที่เกิดเหตุฯ ตามคำให้การที่ได้รับสารภาพไว้ เริ่มตั้งแต่จุดที่ให้คนขับ จอดรถแท็กซี่, ขั้นตอนการพยายามชิงทรัพย์, ขั้นตอนที่ใช้มีดแทงคนขับรถแท็กซี่จนถึงแก่ความ ตาย และขั้นตอนการหลบหนีจากที่เกิดเหตุ ระหว่างการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ มีชาวบ้านเข้ามาดูกัน ประมาณ 50 คน และมีเสียงตะโกนด่าผู้ต้องหาดังเข้ามาอย่างต่อเนื่อง หลังจากทำการนำชี้ที่เกิด เหตุฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่ก็นำผู้ต้องหาทั้งสองขึ้นรถกลับโรงพัก แต่ขณะที่รถกำลังเคลื่อน ออกไปอย่างช้าๆ ญาติและเพื่อนแท็กซี่ที่มาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ก็ได้วิ่งเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาจน ่วนวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงสามารถขับรถพาผู้ต้องหาออกจากที่เกิดเหตุ กลับไปยังโรงพักได้

2) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประจักษ์ผู้ต้องหา พ.ต.ต.ประพันธ์** ให้ ข้อมูลว่า การประจักษ์เกิดขึ้นขณะที่ผู้ต้องหาอยู่บนท้ายรถกระบะที่กำลังจะกลับโรงพัก โดย ญาติและเพื่อนแท็กซี่ที่มาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ ได้พยายามวิ่งเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาทั้งสองจน เหตุการณ์ลุกลาม่วนวาย

“การประท้วงที่เกิดขึ้นขณะที่ผู้ต้องหาอยู่บนท้ายรถกระบะที่กำลังจะกลับโรงพัก โดยญาติและกลุ่มคนขับแท็กซี่ที่มาดูการนำขี้ที่เกิดเหตุฯ ประมาณ 20 คนได้พยายามวิ่งเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาทั้งสองจนเหตุการณ์ลุกลามจนวายนวายนอยู่ประมาณ 2-3 นาที ในช่วงนั้นก็ยังมีญาติและเพื่อนแท็กซี่ซึ่งเป็นผู้ชายประมาณ 3-4 คนที่เข้าไปทูปตีผู้ต้องหาได้ ซึ่งลูกน้องผมประมาณ 4-5 คนที่อยู่บนท้ายรถก็ช่วยกันห้ามปรามและเข้าไปล้อมผู้ต้องหาเอาไว้ จากนั้นผมก็สั่งให้ลูกน้องที่เป็นคนขับรับขีรถออกไปจากที่เกิดเหตุทันทีเหตุการณ์ก็สงบลง ผู้ต้องหาได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น ไม่มีเลือดออก หน้าตาก็ไม่ได้เป็นอะไร”

(พ.ต.ต.ประพันธ์, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2552)

3) การเตรียมการที่จะประท้วงผู้ต้องหา พ.ต.ต.ประพันธ์ ให้ข้อมูลว่า ไม่ได้มีเตรียมการเอาไว้ เป็นอารมณ์โกรธแค้นที่เกิดขึ้นเมื่อเห็นผู้ต้องหา และเมื่อทนไม่ไหวก็เข้าไปประท้วงผู้ต้องหา

4) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประท้วงผู้ต้องหา พ.ต.ต.ประพันธ์ ให้ข้อมูลว่า สาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

“เพราะความโกรธแค้นในการกระทำที่โหดร้ายของผู้ต้องหา ซ้ำชิงทรัพย์ แท็กซี่ทั้งที่เค้าก็เป็นแค่คนหาเช้ากินค่ำไม่ได้มีเงินทองมากมายอะไร คนทั่วไปในสังคมยอมรับไม่ได้และอยากจะลงโทษผู้ต้องหาเป็นธรรมดา ยิ่งเป็นญาติหรือเพื่อนแท็กซี่ด้วยกันก็ยิ่งโกรธแค้นมากขึ้นไปอีก แล้วพอระงับอารมณ์ไม่ได้ก็เข้าไปประท้วงผู้ต้องหา”

(พ.ต.ต.ประพันธ์, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2552)

5) ความผิดตามกฎหมายของการประท้วงผู้ต้องหา พ.ต.ต.ประพันธ์ ให้ข้อมูลว่า ผิดกฎหมายข้อหาทำร้ายร่างกาย แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่มองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เพราะเข้าใจความรู้สึกและก็มีภารกิจอื่นอีกมากมายที่จะต้องทำ

6) ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์การประท้วงผู้ต้องหา พ.ต.ต.ประพันธ์ ให้ข้อมูลว่า รู้สึกปกติธรรมดา เพราะเข้าใจว่าอารมณ์โกรธแค้นเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์อยู่แล้ว

“รู้สึกปกติธรรมดา คือเข้าใจว่าอารมณ์โกรธแค้นเป็นเรื่องธรรมชาติของคนอยู่แล้ว อยู่ที่วุฒิภาวะของคนแต่ละคนว่าจะอดทนได้หรือไม่ ถ้าทนไม่ได้ก็ต้องมีการระบายออกมาบ้าง”

(พ.ต.ต.ประพันธ์, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2552)

4. **อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา** พ.ต.ต.ประพันธ์ ให้ข้อมูลว่า อุปสรรคข้อแรกคือ กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีไม่เพียงพอ ข้อที่สองคือ ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ข้อสุดท้ายคือ คนทั่วไปยังขาดความรู้เรื่องสิทธิของผู้ต้องหาและไม่สนใจกระบวนการยุติธรรม

5. **ข้อเสนอแนะหรือแนวทางแก้ไข** พ.ต.ต.ประพันธ์ ให้ข้อมูลว่าการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำ แต่หากเป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนต้องทำด้วยความรอบคอบ รัดกุม ใช้เวลาให้น้อยที่สุด และถ้าเห็นว่าสถานการณ์ไม่ดีก็ต้องยกเลิกไปก่อน

“จากประสบการณ์การทำงานของผม ผมคิดว่าการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำ เพราะมีส่วนช่วยในการรวบรวมพยานหลักฐานและทำให้พยานหลักฐานแน่นหนาขึ้น แต่หากเป็นคดีที่อยู่ในความสนใจของประชาชนก็ต้องทำด้วยความรอบคอบ รัดกุม และใช้เวลาให้น้อยที่สุด และถ้าเห็นว่าสถานการณ์ไม่ดี เช่น คนมามุงดูกันเยอะจนมากกว่ากำลังของเจ้าหน้าที่ก็ต้องยกเลิกทันทีแล้วค่อยมาทำวันอื่น ซึ่งหากปฏิบัติกันอย่างจริงจังก็คงจะช่วยหลีกเลี่ยงการประท้วงที่ไม่ให้เกิดขึ้นได้”

(พ.ต.ต.ประพันธ์, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2552)

2.3.3 ผู้ต้องหาที่ถูกประชาทัณฑ์ในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

2.3.3.1 ผู้ต้องหาคนที่ 1

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นายอุดม (นามสมมติ) อายุ 32 ปี ผู้ต้องหาคดีฆ่าชิงทรัพย์นายวันชัย (นามสมมติ) ปัจจุบันศาลชั้นต้นตัดสินให้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตและถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางคลองเปรม

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

1) **ความสมัครใจในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** นายอุดม ให้ข้อมูลว่ายอมไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯ โดยไม่ได้ขัดขืนแต่อย่างใด แต่เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุเห็นคนมารอดูกันมากก็รู้สึกกลัวว่าจะโดนประชาทัณฑ์ จึงบอกกับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ช่วยคุ้มกันด้วย

“ตำรวจเค้าจับผมกับเพื่อนได้ที่ จ.นนทบุรี แล้วก็เอาตัวมาสอบสวนที่ สถานีตำรวจภูธรคูคต ซึ่งผมกับเพื่อนก็ให้การรับสารภาพ หลังจากนั้นวัน ต่อมาประมาณ 09.00 น. ตำรวจก็มาเรียกผมกับเพื่อนบอกว่าจะพาไป ทำแผนฯ โดยไม่ได้บอกเอาไว้ก่อน ผมกับเพื่อนก็ยอมไปกับเค้าโดยไม่ได้ ชัดขึ้นแต่อย่างใด พอไปถึงที่เกิดเหตุผมเห็นคนมารอดูอยู่ไม่ต่ำกว่า 30 คน และเห็นนักข่าวอยู่ประมาณ 4-5 คน ผมรู้สึกกดดันและก็กลัวว่าจะ โดนประชาทัณฑ์ ผมบอกกับตำรวจเลยว่าช่วยคุ้มกันผมให้ด้วย เค้าก็ ตอบกลับมาว่าไม่ต้องกลัว แล้วตำรวจก็กันคนให้ไปอยู่ด้านนอกไม่ถึง 10 นาทีก็เอาผมกับเพื่อนลงจากรถไปทำแผนฯ”

(อุดม, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

2) **ขั้นตอนการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ** นายอุดม ให้ข้อมูลว่า เมื่อตำรวจพา นายอุดมกับเพื่อนผู้ต้องหาเดินไปถึงรถแท็กซี่ก็บอกให้แสดงท่าทางว่าวันเกิดเหตุทำอย่างไร เริ่มต้น ยังไงแล้วไปแทงคนขับรถตรงไหน นายอุดมกับเพื่อนผู้ต้องหาจึงเข้าไปในรถแล้วแสดงท่าทางให้ดูโดย มีตำรวจคนหนึ่งมาช่วยแสดงเป็นคนขับแท็กซี่ ระหว่างนั้นทั้งตำรวจและนักข่าวก็คอยถ่ายรูปเอาไว้ ตลอด เสร็จแล้วก็ให้ลงจากรถไปชี้จุดที่เอาผิดไปทิ้งและชี้มีดที่เป็นหลักฐาน จากนั้นตำรวจก็พาเดิน มาขึ้นท้ายรถกระบะเพื่อจะกลับโรงพัก

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประชาทัณฑ์

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัณฑ์** นายอุดม ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นตอนที่รถกำลังเคลื่อนออกไปจากที่เกิดเหตุ โดยนายอุดมนั่งก้มหน้าอยู่ตรงท้ายรถ แล้วก็รู้สึกตัวว่าโดนคนเข้ามาทำร้าย

“ตอนนั้นรถที่ผมนั่งกำลังเคลื่อนออกไปช้าๆ เนื่องจากที่เกิดเหตุเป็นซอย แคบๆและมีรถติดอยู่ข้างหน้า ผมก็นั่งก้มหน้าอยู่ตรงท้ายรถกระบะโดย ไม่ได้สนใจอะไร แล้วก็รู้สึกตัวว่ามีคนเข้ามาชกที่หัวผมหนึ่งครั้ง ผมก็เลย เงยหน้าขึ้นไปมองก็เห็นผู้ชายประมาณ 5-6 คนอยู่ด้านข้างรถและ พยายามจะทำร้ายผมกับเพื่อน โดยมีอีกประมาณ 10 คนที่กำลังวิ่งตาม เข้ามา จากนั้นผมก็รีบยกมือขึ้นบังหัวผมไว้แต่ก็ยังโดนชกเข้าที่หลังอีก 2 ครั้ง ตอนนั้นผมเห็นเพื่อนผมโดนไม้ไผ่ตีเข้าที่หลังด้วย หลังจากนั้น ตำรวจ 5 คนที่อยู่ท้ายรถกระบะก็เข้ามาช่วยห้ามปรามและก็มีสักคนที่ เข้ามาทำร้ายพวกผมออกไป แล้วตำรวจที่เป็นคนขับก็รีบขับรถออกไปทำ

ให้คนวิ่งตามมาไม่ทัน จากนั้นก็จับพาพวกผมกลับมาที่โรงพัก เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 1-2 นาทีเท่านั้น ผมจำได้ว่าคนที่เข้ามาทำร้ายพวกผม เป็นญาติของคนตายและพวกคนขับรถแท็กซี่”

(อุดม, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

2) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประจําชน นายอุดม ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมากันน้อยเวลายืนขวางคนภายนอกจึงยืนกันห่าง นอกจากนี้ก็ไม่ใช้อะไรกันพื้นที่เอาไว้ด้วย ทำให้คนเข้ามาประจําชนผู้ต้องหาได้

“ตำรวจมากันน้อยแต่คนที่มาดูมีจำนวนมาก แล้วก็ไม่มีเชือกหรืออะไรกันพื้นที่เอาไว้ ตำรวจแค่ยืนขวางธรรมดาและเพราะคนน้อยเค้าก็เลยยืนไม่ติดกัน ทำให้คนเข้ามาประจําชนพวกผมได้”

(อุดม, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

3) ผลกระทบจากการประจําชน นายอุดม ให้ข้อมูลว่า ไม่มีผลกระทบแต่อย่างใด ร่างกายก็ไม่ได้เจ็บอะไรมาก

4) ความรู้สึกหลังเกิดการประจําชน นายอุดม ให้ข้อมูลว่า รู้สึกโล่งใจที่ปลอดภัยกลับมาได้

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ นายอุดม ให้ข้อมูลว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจมากันจำนวนมาก มีความเข้มงวดและมีมาตรการป้องกันที่ดี การประจําชนผู้ต้องหาจะไม่เกิดขึ้น

“ตำรวจน่าจะคุ้มกันได้ดีกว่านี้เพราะผู้ต้องหาที่ยอมรับสารภาพแล้ว ถ้าตำรวจเข้มงวด มีมาตรการป้องกันที่ดีและมากันเยอะๆ การประจําชนก็จะไม่เกิดขึ้น”

(อุดม, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

2.3.3.2 ผู้ต้องหาคนที่ 2

1. ข้อมูลส่วนบุคคล นายอิทธิ (นามสมมติ) อายุ 25 ปี ผู้ต้องหาคดีฆ่าชิงทรัพย์นายวันชัย (นามสมมติ) ปัจจุบันศาลชั้นต้นตัดสินให้รับโทษจำคุกตลอดชีวิตและถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางคลองเปรม

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ

1) ความสนใจในการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ นายอิทธิ ให้ข้อมูลว่า ยอมไปนำชี้ที่เกิดเหตุฯโดยสมัครใจ เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุเห็นคนมามุงดูกันมากก็รู้สึกกลัวว่าจะโดนประชาทัณฑ์ แต่ก็ไม่กล้าขัดคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

“ตำรวจเค้าจับเพื่อนผมได้ก่อนเสร็จแล้วถึงตามมาจับผมได้ตอนประมาณ 18.00 น. หลังจากนั้นก็เอาพวกผมมาสอบสวนโดยที่ผมกับเพื่อนก็ยอมรับสารภาพ วันต่อมาประมาณ 09.00 น. ตำรวจเค้าเข้ามาบอกว่าจะพาไปทำแผนฯ ผมกับเพื่อนก็ยอมไปกับเค้าโดยสมัครใจ พอไปถึงที่เกิดเหตุมีคนมามุงดูอยู่ประมาณ 50 คนและมีพวกนักข่าวด้วย ผมก็เริ่มรู้สึกกลัวว่าจะโดนประชาทัณฑ์แต่ก็ไม่ได้พูดอะไร ผมได้ยินตำรวจเค้าบอกกันเองว่าให้รีบๆหน่อยกลัวจะมีการประชาทัณฑ์ แล้วตำรวจเค้าก็กันคนให้ออกไปอยู่ด้านนอกโดยที่เค้ายื่นขวางเอาไว้ จากนั้นประมาณ 15 นาทีเค้าก็สั่งให้ผมกับเพื่อนลงจากรถเพื่อไปทำแผนฯ ผมไม่กล้าขัดคำสั่งก็เลยต้องยอมทำ”

(อิทธิ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

2) ขั้นตอนการนำชี้ที่เกิดเหตุฯ นายอิทธิ ให้ข้อมูลว่า ตำรวจเดินจูงนายอิทธิกับเพื่อนผู้ต้องหาไปยังรถแท็กซี่ที่เตรียมไว้ในที่เกิดเหตุ พอเดินไปถึงก็สั่งให้แสดงท่าทางให้ดูว่าวันเกิดเหตุทำยังไง นายอิทธิกับเพื่อนผู้ต้องหาจึงเข้าไปในรถแล้วแสดงท่าทางให้ดูโดยมีตำรวจคนหนึ่งมาทำท่าเป็นคนขับให้ ระหว่างนั้นตำรวจและนักข่าวก็ถ่ายรูปเอาไว้ เสร็จแล้วก็ให้ลงจากรถไปชี้จุดที่แทงคนขับซ้ำจวนตาย, จุดที่เอามีดไปแทง, เส้นทางที่วิ่งหนีไป และขั้นตอนสุดท้ายคือให้ชี้มีดที่เป็นหลักฐานที่ตำรวจเก็บมาได้จากที่เกิดเหตุ จากนั้นก็พาเดินกลับมาขึ้นท้ายรถกระบะเพื่อกลับไปยังโรงพัก

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประชาทัณฑ์

1) รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัณฑ์ นายอิทธิ ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 1-2 นาที โดยตอนนั้นนายอิทธิและเพื่อนผู้ต้องหากำลังนั่งอยู่ท้ายรถกระบะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ พอรถเคลื่อนออกไปได้ไม่กี่นาทีมีคนวิ่งเข้ามาทำร้ายทันที

“เหตุการณ์เกิดขึ้นเร็วมากประมาณ 1-2 นาที ตอนนั้นผมกับเพื่อนกำลังนั่งอยู่ท้ายรถกระบะโดยมีตำรวจอีก 5 คนนั่งอยู่ข้างๆ พอรถเคลื่อน

ออกไปได้ไม่กี่คนประมาณ 20 คน ซึ่งผมจำได้ว่าเป็นญาติของคนตายกับพวกคนขับแท็กซี่วิ่งเข้ามาที่รถจะทำร้ายพวกผม โดยมีประมาณ 4-5 คนที่วิ่งมาทันแล้วก็ทำร้ายผมกับเพื่อน มีผู้ชายคนหนึ่งซึ่งน่าจะเป็นญาติของผู้ตายเพราะหัวโล้นเหมือนคนบวช ใช้ท่อนไม้ตีผม 2 ครั้งโดนที่ต้นคอผมทั้ง 2 ครั้ง แต่ก็โดนไม่แรงมากนัก แล้วก็มีคนชกที่หลังผมอีกหนึ่งครั้ง ที่นี้ผมก็รีบไปนอนหมอบอยู่ตรงกลางกระบะ แล้วก็เห็นตำรวจ 5 คนที่อยู่ทำยรถเข้าไปห้ามและก็มีสักคนที่พยายามปีนขึ้นมายารถออกไป จากนั้นตำรวจที่เป็นคนขับเค้าก็รีบขับรถออกไปอย่างรวดเร็วทำให้ไม่มีใครวิ่งตามมาทัน เสร็จแล้วก็เอาพวกผมกลับมาที่โรงพักได้อย่างปลอดภัย”

(อิทธิ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

2) สาเหตุที่ทำให้เกิดการประท้วง นายอิทธิ ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมากขึ้นน้อยไม่ถึง 20 คน ขณะที่คนมาดูการนำขี้ที่เกิดเหตุไม่ต่ำกว่า 100 คน ทำให้ควบคุมคนไม่ได้ จึงเกิดการประท้วงผู้ต้องหาขึ้น

3) ผลกระทบจากการประท้วง นายอิทธิ ให้ข้อมูลว่า เจ็บที่บริเวณต้นคอประมาณหนึ่งวันจึงหายเป็นปกติ ส่วนผลกระทบอย่างอื่นไม่มี

4) ความรู้สึกหลังเกิดการประท้วง นายอิทธิ ให้ข้อมูลว่า รู้สึกโล่งใจในระดับหนึ่งที่ปลอดภัยออกมาได้ แต่ก็รู้สึกสับสนและกังวลกับการที่จะต้องเข้าไปอยู่ในเรือนจำ

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ นายอิทธิ ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องใช้ความระมัดระวังมากกว่านี้ และควรจะมีเชือกกันพื้นที่เอาไว้ให้ชัดเจน ถ้ามีใครเข้ามาเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ต้องจับกุมทันที ถ้าทำได้อย่างนี้ก็ป้องกันการประท้วงผู้ต้องหาได้

“ตำรวจน่าจะระมัดระวังมากกว่านี้ ผมเห็นในหนังต่างประเทศเค้าจะมีเชือกสีเหลืองๆกันพื้นที่เอาไว้ ประเทศเราก็น่าจะทำแบบนั้นบ้าง แล้วก็เขียนบนเชือกให้ชัดเจนเลยว่าห้ามเข้า ถ้าใครเข้ามาตำรวจก็ต้องจับเค้าเลย ผมว่าถ้าทำอย่างนี้และตำรวจเข้มงวดจริงๆก็ป้องกันการประท้วงผู้ต้องหาได้”

(อิทธิ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

2.3.4 ผู้ประชาทัศน์ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุฯ

2.3.4.1 ผู้ประชาทัศน์คนที่ 1

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นายอาวุธ (นามสมมติ) อายุ 23 ปี นักศึกษาปริญญาตรี เป็นญาติของนายวันชัย ไม่เคยเห็นการนำขึ้นที่เกิดเหตุฯ และไม่มีประสบการณ์ในการประชาทัศน์ผู้ต้องหามาก่อน

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำขึ้นที่เกิดเหตุฯ** นายอาวุธ ให้ข้อมูลว่า วันนั้นเวลาประมาณ 09.00 น. พ่อของนายอาวุธได้มาปลุกบอกว่าตำรวจจะเอาคนร้ายที่ฆ่านายวันชัยไปนำขึ้นที่เกิดเหตุฯ นายอาวุธจึงตามพ่อไปดูด้วยเพราะอยากรู้หน้าผู้ต้องหา เมื่อไปถึงที่เกิดเหตุก็เห็นตำรวจมากันแล้วแต่ยังไม่ได้เอาผู้ต้องหาลงจากรถ นายอาวุธกับพ่อก็เข้าไปรอดูอยู่กับญาติพี่น้องคนอื่น หลังจากนั้นประมาณ 15 นาที ตำรวจก็เอาตัวผู้ต้องหา 2 คนลงจากรถก่อนจะพาเดินไปตรงแท็กซี่ที่จอดเตรียมไว้ โดยมีตำรวจ 5-6 คนคอยประกบตัวไว้ตลอดเวลา จากนั้นก็ให้ผู้ต้องหาทำท่าทางต่างๆในรถ เสร็จแล้วก็เอาตัวออกมาซึ่งที่เกิดเหตุฯ ด้านนอกตรงถนน รวมแล้วใช้เวลาประมาณ 40 นาที ซึ่งระหว่างทำแผนฯ ก็มีคนทยอยเข้ามามุงดูกันมากขึ้นเรื่อยๆ และมีเสียงตะโกนด่าผู้ต้องหาอยู่เป็นระยะ และเมื่อตำรวจเอาผู้ต้องหาขึ้นท้ายรถกระบะเพื่อจะกลับโรงพัก ต้องขับผ่านตรงที่นายอาวุธยืนอยู่ ซึ่งมีญาติคนอื่นและเพื่อนคนขับแท็กซี่ของนายวันชัยยืนอยู่ด้วย โดยที่แต่ละคนต่างอยู่ในอารมณ์โกรธแค้นทั้งนั้น พอรถที่ผู้ต้องหานั่งอยู่ขับมาถึงทั้งญาติทั้งเพื่อนแท็กซี่ก็วิ่งเข้าไปประชาทัศน์ผู้ต้องหา จากนั้นตำรวจประมาณ 5-6 คนที่อยู่ท้ายรถก็เข้ามาแยกก่อนที่คนขับรถจะรีบเร่งเครื่องออกไปทันที

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประชาทัศน์

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประชาทัศน์** นายอาวุธ ให้ข้อมูลว่า เมื่อรถที่ผู้ต้องหานั่งมาถึงบริเวณที่นายอาวุธยืนอยู่ มีเสียงตะโกนด่าสาปแช่งดังอื้ออึงไปหมด หลังจากนั้นทั้งญาติและเพื่อนแท็กซี่ก็วิ่งเข้าไปเพื่อจะทำร้ายผู้ต้องหาที่นั่งอยู่ท้ายรถ โดยนายอาวุธเข้าไปชกผู้ต้องหาที่บริเวณหัวไหล่ได้หนึ่งครั้ง

“พอรถที่ผู้ต้องหานั่งมาถึงบริเวณที่ผมยืนอยู่ เสียงตะโกนด่าสาปแช่งก็ดังอื้ออึงไปหมด หลังจากนั้นทั้งญาติและพวกแท็กซี่รวมกันประมาณ 20 คนก็ฮือกันเข้าไปจะทำร้ายผู้ต้องหาที่นั่งอยู่ท้ายรถ ผมก็เข้าไปชกผู้ต้องหาคนที่ผมยาวๆได้ครั้งหนึ่งโดนบริเวณหัวไหล่ แล้วก็เห็นญาติของผมและแท็กซี่อีก 2-3 คนเข้าไปชกผู้ต้องหาได้เหมือนกัน และมีแท็กซี่คนหนึ่งใช้ไม้ไผ่ยาวประมาณ 1 เมตรตีที่หัวของผู้ต้องหาคนที่ผมลั่นไปหนึ่ง

ครั้ง จากนั้นตำรวจประมาณ 5-6 คนที่อยู่ท้ายรถก็เข้ามาแยกแล้วก็ร้องขอให้หยุด ก่อนจะตะโกนบอกให้คนขับรถรีบขับออกไป คนที่เข้าไปทำร้ายจึงตามไม่ทันแล้วเหตุการณ์ก็ส่งลงต่างคนต่างแยกย้ายกันกลับ เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 1-2 นาทีเท่านั้น โดยคนที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาเป็นผู้ชายอายุประมาณ 20 ปีขึ้นไป ผู้ต้องหามว่าเจ็บเล็กน้อยเท่านั้น เพราะตำรวจเคঁมาขวางแล้วก็รีบออกจากที่เกิดเหตุไป ถ้าไม่รีบออกไปผมว่าโดนหนักแน่ๆ”

(อาวุธ, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2553)

2) การเตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอาวุธ ให้ข้อมูลว่าไม่ได้เตรียมการที่จะประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเอาไว้ก่อน เป็นอารมณ์โกรธแค้นที่เกิดขึ้นเมื่อได้เห็นผู้ต้องหาอยู่ตรงหน้า เมื่อทนไม่ไหวจึงเข้าไปประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา

3) เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอาวุธ ให้ข้อมูลว่า เหตุผลมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมการกระทำผิดของผู้ต้องหา

“ผมทำเพราะความโกรธแค้นในการกระทำของมัน คิดดูสิลุงเพิ่มเป็นแค่คนขับแท็กซี่มันยังไปฆ่าชิงทรัพย์เค้าได้ แล้วลุงผมก็เป็นคนดีไม่เคยมีปัญหากับใครด้วย”

(อาวุธ, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2553)

4) ความผิดตามกฎหมายของการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอาวุธ ให้ข้อมูลว่า ไม่คิดว่าการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหามีความผิดตามกฎหมาย เพราะไม่เห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจเอาผิดกับผู้ประชาทัณฑ์

5) การเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอาวุธ ให้ข้อมูลว่า ไม่มีผล ที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาเพราะโกรธแค้นจนทนไม่ไหว ไม่ได้ทำเพราะเห็นตัวอย่างจากข่าว

6) ความรู้สึกหลังเหตุการณ์ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา นายอาวุธ ให้ข้อมูลว่า รู้สึกอยากให้ผู้ต้องหาโดนประหารโดยเร็วที่สุด จะได้สาสมกับความผิดที่ได้ก่อไว้

4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ นายอาวุธ ให้ข้อมูลว่า ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มองว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องธรรมดา แล้วใช้ความเข้มงวดและความระมัดระวังอย่างเต็มที่ ก็คงเกิดการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาขึ้นได้ยาก

“ผมคิดว่าเรื่องนี้มันอยู่ที่ตำรวจ ถ้าเค้าเข้มงวดและระมัดระวังอย่างเต็มที่ ก็คงเกิดขึ้นได้ยาก แต่จากที่ผมเห็นผมว่าตำรวจเค้าก็ปล่อยๆอยู่นะ คือเค้าคงเห็นเป็นเรื่องธรรมดาที่ญาติพี่น้องหรือคนทั่วไปจะโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหาจึงพยายามเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา แต่เค้าก็ไม่ถึงขนาดปล่อยให้ทำร้ายได้เต็มที่หรอก สุดท้ายเค้าก็ช่วยเอาตัวออกไป ลองไม่ช่วยดูสิผมว่าผู้ต้องหาได้เข้าโรงพยาบาลแน่”

(อาวุธ, สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2553)

2.3.4.2 ผู้ประท้วงคนที่ 2

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นายสุเทพ (นามสมมติ) อายุ 40 ปี อาชีพขับรถแท็กซี่รับจ้าง ไม่รู้จักกับนายวันชัยเป็นการส่วนตัว ไม่เคยเห็นการนำซีที่่เกิดเหตุฯและไม่มีประสบการณ์ในการประท้วงผู้ต้องหามาก่อน

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีที่่เกิดเหตุฯ** นายสุเทพ ให้ข้อมูลว่า วันนั้นนอนหลับอยู่ที่บ้าน ประมาณ 10.00 น. ภรรยาเข้ามาปลุกบอกว่าตำรวจเอาตัวผู้ต้องหาที่ขี่มอเตอร์ไซด์ที่่เกิดเหตุฯ เมื่อเดินออกไปดูก็เห็นคนมุงดูอยู่ประมาณ 100 คน โดยมีเพื่อนแท็กซี่อยู่ด้วยจำนวนมาก เนื่องจากบริเวณที่เกิดเหตุเป็นชุมชนของคนขับแท็กซี่ จึงเดินเข้าไปมุงดูอยู่กับกลุ่มเพื่อนแท็กซี่ เมื่อเข้าไปดูใกล้ๆก็เห็นผู้ต้องหา 2 คนกำลังแสดงท่าทางในการกระทำความผิดอยู่ในรถแท็กซี่ที่มีตำรวจและนักข่าวรวมกันประมาณ 15-20 คนยืนอยู่บริเวณนั้นด้วย จากนั้นประมาณ 15 นาที ตำรวจก็เอาผู้ต้องหามาซีจุดต่างๆข้างนอกรถ เสร็จแล้วจึงนำตัวผู้ต้องหาขึ้นท้ายรถกระบะเพื่อจะออกไปจากที่เกิดเหตุ โดยจะต้องขับรถผ่านตรงที่นายสุเทพและเพื่อนแท็กซี่ยืนอยู่ ซึ่งแต่ละคนต่างก็อยู่ในอารมณ์โกรธแค้น พอรถที่ผู้ต้องหานั่งอยู่เข้ามาถึงนายสุเทพและเพื่อนแท็กซี่ก็วิ่งเข้าไปประท้วงผู้ต้องหา ตำรวจที่อยู่ท้ายรถและที่อยู่ริมถนนก็เข้ามาห้าม จากนั้นคนขับก็รีบขับรถออกไปจนไม่มีใครตามทัน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประท้วง

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประท้วง** นายสุเทพ ให้ข้อมูลว่า เมื่อรถที่ผู้ต้องหานั่งมาถึงบริเวณที่นายอาวุธยืนอยู่ มีเสียงตะโกนด่าสาปแช่งดังอื้ออึงไปหมด หลังจากนั้นทั้งญาติและเพื่อนแท็กซี่ก็วิ่งเข้าไปเพื่อจะทำร้ายผู้ต้องหาที่นั่งอยู่ท้ายรถ โดยนายอาวุธเข้าไปชกผู้ต้องหาที่บริเวณหัวไหล่ได้หนึ่งครั้ง

“เหตุการณ์เกิดขึ้นเร็วมากประมาณ 1-2 นาทีเท่านั้น คือพอตำรวจเอาผู้ต้องหาขึ้นรถแล้วขับออกมาใกล้กับตรงที่ผมยืนอยู่กับเพื่อนแท็กซี่ พวกผมประมาณ 20 คนก็เลยเข้าไปจะทำร้ายผู้ต้องหาทันที ผมเข้าไปถึงก็ชกผู้ต้องหาคนที่แก่กว่าโดนที่บริเวณหัวไหล่ ตอนนั้นเห็นเพื่อนแท็กซี่อีก 3-4 คนที่เข้าไปชกผู้ต้องหาได้เหมือนกัน จากนั้นตำรวจประมาณ 5-6 คนที่อยู่ท้ายรถและที่ยืนอยู่บริเวณนั้นก็รีบเข้ามาห้าม แล้วตำรวจที่เป็นคนขับรถก็เร่งเครื่องออกไปทันที หลังจากนั้นชาวบ้านก็ทยอยกันแยกย้ายออกไป ตัวผู้ต้องหาทั้ง 2 คนผมว่าไม่เป็นอะไรหรอก เพราะตำรวจเข้ามาห้ามและกั๊วเอาตัวออกไป ไม่งั้นคงเห็นเลือดแน่”

(สุเทพ, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2553)

2) การเตรียมการที่จะประหารชีวิตผู้ต้องหา นายสุเทพ ให้ข้อมูลว่า ตอนที่ไปดูการนำขี้ที่เกิดเหตุฯ ไม่ได้ตั้งใจหรือเตรียมการที่จะไปประหารชีวิตผู้ต้องหา แค่อยากไปดูให้เห็นหน้าเท่านั้น

3) เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประหารชีวิตผู้ต้องหา นายสุเทพ ให้ข้อมูลว่า เหตุผลมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำความผิดของผู้ต้องหา

“เพราะโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา ผมก็เป็นคนขับแท็กซี่เหมือนกันยอมโกรธแค้นมากกว่าคนทั่วไปอยู่แล้ว ทุกวันนี้แค่หาเงินมาจ่ายค่าเช่ารถแต่ละวันก็หนักแล้ว บางวันหักค่าเช่าแล้วแทบไม่เหลืออะไรเลย คนร้ายมันยังลงมือได้อีก จริงๆขอกันดีๆก็ได้เงินแค่นี้ไม่เห็นต้องเอาให้ถึงตายเลย สมควรแล้วที่มันจะโดนบ้าง จะได้จำและไม่ไปทำกับใครเค้าอีก”

(สุเทพ, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2553)

4) ความผิดตามกฎหมายของการประหารชีวิตผู้ต้องหา นายสุเทพ ให้ข้อมูลว่า ไม่ทราบว่าการประหารชีวิตผู้ต้องหาผิดกฎหมายหรือไม่ แต่ตอนที่เข้าไปประหารชีวิตผู้ต้องหา ก็ได้ยินตำรวจพูดว่าจะจับอยู่เหมือนกัน

5) การเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการประหารชีวิตผู้ต้องหา นายสุเทพ ให้ข้อมูลว่า ที่เข้าไปประหารชีวิตผู้ต้องหาเพราะโกรธแค้นจริงๆ ไม่เกี่ยวกับข่าวที่สื่อมวลชนเสนอแต่อย่างใด

6) **ความรู้สึกหลังเหตุการณ์ประท้วงผู้ต้องหา** นายสุเทพ ให้ข้อมูลว่า เสียหายที่ตำรวจจับเอาตัวผู้ต้องหาออกไป น่าจะปล่อยให้โดนประท้วงมากกว่านี้ จะได้สาสมกับความผิดที่ได้ทำเอาไว้

4. **ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ** นายสุเทพ ให้ข้อมูลว่า ควรจะปล่อยให้ผู้ต้องหาโดนประท้วงบ้าง จะได้สำนึกและเป็นการประณามไม่ให้คนอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง

“จริงๆก็ควรจะปล่อยให้โดนประท้วงบ้างนะ จะได้สำนึกและเป็นการประณามไม่ให้คนอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง จะได้กลัวๆกันบ้าง”

(สุเทพ, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2553)

2.3.4.3 ผู้ประท้วงคนที่ 3

1. **ข้อมูลส่วนบุคคล** นายการุณ (นามสมมติ) อายุ 34 ปี อาชีพขับรถแท็กซี่รับจ้าง ไม่รู้จักกับนายวันชัยเป็นการส่วนตัว ไม่เคยเห็นการนำซีที่เกิดเหตุและไม่มีประสบการณ์ในการประท้วงผู้ต้องหามาก่อน

2. **ข้อมูลเกี่ยวกับการนำซีที่เกิดเหตุ** นายการุณ ให้ข้อมูลว่า วันนั้นได้ออกจากบ้านไปทำธุระตั้งแต่เช้า ประมาณ 10.30 น. จึงขับรถกลับบ้านที่บ้าน แต่ยังไม่ทันถึงบ้านก็เห็นคนมุงดูอยู่บนถนนและมีรถจอดอยู่ริมถนนเต็มไปหมด เมื่อจอดรถแล้วลงไปดูก็เห็นตำรวจเอาผู้ต้องหา 2 คนมานำซีที่เกิดเหตุ อยู่ในรถแท็กซี่ โดยตำรวจยืนขวางไม่ให้คนภายนอกเข้าไปได้ มีเพียงตำรวจทั้งในและนอกเครื่องแบบกับนักข่าวอยู่ด้านในเท่านั้น หลังจากนั้นประมาณ 10 นาทีก็เห็นผู้ต้องหาลงมาจากรถแล้วเดินไปชี้จุดตรงพวงหัวรัศมีถนนโดยมีตำรวจเดินตามประกบตลอด และมีเสียงชาวบ้านตะโกนด่าผู้ต้องหาอย่างต่อเนื่อง เสร็จแล้วตำรวจก็เอาผู้ต้องหาขึ้นท้ายรถกระบะขับเข้ามาใกล้กับตรงที่นายการุณยืนอยู่ซึ่งมีพวกคนขับแท็กซี่และญาติของนายวันชัยยืนอยู่ด้วย และพอรถเคลื่อนมาถึงแต่ละคนก็วิ่งเข้าไปประท้วงผู้ต้องหาทันที จากนั้นตำรวจประมาณ 5-6 คนที่อยู่ท้ายรถกระบะจึงเข้ามาห้ามแล้วก็รีบขับรถออกไปทันที หลังจากผู้ต้องหาไปแล้วเหตุการณ์ก็สงบลง คนที่มาดูการนำซีที่เกิดเหตุก็ทยอยกันกลับบ้านไป

3. ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์การประท้วง

1) **รายละเอียดของเหตุการณ์การประท้วง** นายการุณ ให้ข้อมูลว่า เหตุการณ์เป็นเหมือนม็อบที่เกิดขึ้นประมาณ 1-2 นาทีเท่านั้น คนที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาทั้งหมดญาติของนายวันชัยและพวกคนขับแท็กซี่ที่มาดูการนำซีที่เกิดเหตุ โดยนายการุณวิ่งเข้าไปต่อผู้ต้องหาบริเวณหลังได้หนึ่งครั้ง

“คนที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาที่มีทั้งญาติของผู้ตายและพวกคนขับแท็กซี่ที่มาดูการทำแผนฯ อายุประมาณ 25 ปีขึ้นไป เป็นผู้ชายทั้งหมดเลย ตอนนั้นเป็นเหมือนมือบประมาณ 20-30 คนที่พยายามจะเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา ผมเองวิ่งเข้าไปถึงตัวผู้ต้องหาได้ก็ต่อผู้ต้องหาคนที่ผมยาวไปหนึ่งครั้ง ตอนนั้นมีอีก 3-4 คนที่วิ่งเข้ามาต่อผู้ต้องหาได้เหมือนกัน และมีคนหนึ่งซึ่งน่าจะเป็นญาติของผู้ตายใช้ไม้ยาวประมาณ 1 เมตรตีโดนหัวผู้ต้องหาด้วย เหตุการณ์เกิดขึ้นประมาณ 1-2 นาทีเท่านั้น ตำรวจก็รีบขับรถออกไปจากกลุ่มคนที่เข้ามาทำร้ายได้สำเร็จ ผมคิดว่าผู้ต้องหาน่าจะเจ็บตัวอยู่เหมือนกัน แต่คงไม่ได้เป็นอะไรมากหรอก”

(การุณ, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2553)

2) การเตรียมการที่จะประหารชีวิตผู้ต้องหา นายการุณ ให้ข้อมูลว่าไม่ได้เตรียมการมาก่อน ถ้าเตรียมการมาคงทำร้ายผู้ต้องหาได้มากกว่านี้

3) เหตุผลหรือแรงจูงใจในการประหารชีวิตผู้ต้องหา นายการุณ ให้ข้อมูลว่า เหตุผลมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมการกระทำผิดของผู้ต้องหา

“ผมทำเพราะโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา ผมก็ขับแท็กซี่เหมือนกันรับเรื่องนี้ไม่ได้อยู่แล้ว คิดดูสิคนขับรถมาทั้งวันได้เงินแค่นี้ก็ร้อยยังไปฆ่าชิงทรัพย์เค้าได้อีก มันเกินไปไม่ใช่วิสัยของคนทั่วไปจะกระทำกัน”

(การุณ, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2553)

4) ความผิดตามกฎหมายของการประหารชีวิตผู้ต้องหา นายการุณ ให้ข้อมูลว่า คิดว่าการประหารชีวิตผู้ต้องหาไม่มีความผิดตามกฎหมาย เพราะไม่เห็นเจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมหรือเอาผิดกับผู้ประหารชีวิต

5) การเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการประหารชีวิตผู้ต้องหา นายการุณ ให้ข้อมูลว่า เข้าไปประหารชีวิตผู้ต้องหาเพราะความโกรธแค้นในฐานะเพื่อนแท็กซี่ด้วยกัน ไม่ได้เห็นจากข่าวแล้วเอามาทำตามแต่อย่างใด

6) ความรู้สึกหลังเหตุการณ์ประหารชีวิตผู้ต้องหา นายการุณ ให้ข้อมูลว่า รู้สึกดีที่ตำรวจจับคนร้ายได้ แต่น่าจะปล่อยให้โดนประหารชีวิตมากกว่านี้ จะได้หลบจำและไม่ไปทำกับใครอีก

4. **ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ** นายการุณ ให้ข้อมูลว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจน่าจะปล่อยให้สังคมลงโทษผู้ต้องหาบ้าง ผู้ต้องหาจะได้รู้ว่าคนในสังคมรู้สึกยังไงกับการกระทำของตัวเอง และคนที่คิดจะทำผิดแบบผู้ต้องหาจะได้ไม่กล้าทำด้วย

“ไม่เข้าใจว่าทำไมตำรวจต้องไปคุ้มกันขนาดนั้น ปล่อยให้สังคมลงโทษบ้างก็ได้ มันจะได้รู้ว่าคนเค้ารู้สึกยังไงกับการกระทำของมัน และคนที่คิดจะทำแบบเดียวกับมันจะได้ไม่กล้าทำด้วย”

(การุณ, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2553)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

อภิปรายผลและตอบโจทย์วิจัย

จากโจทย์การวิจัยที่มุ่งศึกษาปรากฏการณ์ “การประชาทัศน์” ผู้ต้องหาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และเสนอมาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัศน์ เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมทั้งสิ้น 22 คน มาทำการวิเคราะห์เชิงพรรณนา content analysis โดยนำเอาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์ ทำให้สามารถอภิปรายผลการศึกษาและตอบโจทย์การวิจัยได้ทั้งหมด ดังนี้

1) ปรากฏการณ์ “การประชาทัศน์” ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

จากการศึกษาปรากฏการณ์ “การประชาทัศน์” ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การประชาทัศน์ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เกิดขึ้นเมื่อมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ผู้ประชาทัศน์ ผู้ต้องหา และการขาดความสามารถในการปกป้องร่างกายของผู้ต้องหา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า การประชาทัศน์ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เกิดขึ้นเมื่อมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ผู้ประชาทัศน์ ผู้ต้องหา และการขาดความสามารถในการปกป้องร่างกายของผู้ต้องหา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีปกตินิสัย (Routine Activity Theory) ที่พรชัย ชันดี และคณะ (2543) อธิบายว่า หลักการสำคัญของทฤษฎีปกตินิสัยคือ อาชญากรรมเกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่ อาชญากรที่จะกระทำผิดเหยื่อที่เหมาะสม และการขาดความสามารถในการปกป้องทรัพย์สินหรือร่างกายของเหยื่อ โดยผู้ประชาทัศน์เปรียบได้กับอาชญากรที่จะกระทำผิด ผู้ต้องหาเปรียบได้กับเหยื่อที่เหมาะสม และการขาดความสามารถในการปกป้องร่างกายของผู้ต้องหาเปรียบได้กับการขาดความสามารถในการปกป้องทรัพย์สินหรือร่างกายของเหยื่อ

1.1 ผู้ประชาทัศน์

ผู้ประชาทัศน์ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ มีลักษณะและพฤติกรรมดังนี้

1.1.1 เป็นญาติพี่น้องหรือเพื่อนของผู้เสียหาย รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่มาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

จากการศึกษาพบว่า ผู้ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเป็นญาติพี่น้องหรือเพื่อนของผู้เสียหาย รวมทั้งประชาชนทั่วไปที่มาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ โดยจะรวมตัวกันเป็นกลุ่มคนอยู่บริเวณที่มีการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

1.1.2 โกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ผู้ประชาทัณฑ์ให้เหตุผลในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเหมือนกันทั้ง 9 คนคือ เป็นเพราะความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดของผู้ต้องหาที่ทารุณโหดร้ายไร้มนุษยธรรม ดังเช่นข้อมูลจากกรณีศึกษาที่ผู้ประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพให้ข้อมูลว่า

“สำหรับพี่แล้วเหตุผลมาจากความโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา นอกจากข่มขืนแล้วยังเอามีดแทงอีกไม่รู้กี่แผล ทั้งที่นางสาวนารีเป็นผู้หญิงตัวเล็กนิดเดียวไม่มีทางสู้อยู่แล้วและเค้าก็เป็นคนดีด้วย พี่ว่ามันไม่ใช่วิสัยของมนุษย์ที่จะทำแบบนั้น ดังนั้นก็สมควรจะโดนบ้าง ให้มันรู้สึกถึงความเจ็บปวดของคนอื่นบ้าง”

(สดศรี, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2552)

“เพราะความโกรธแค้นในการกระทำของมัน คิดดูสิผมเห็นน้องเค้ามาตั้งแต่เด็กๆ เค้าเป็นคนเรียบร้อย ตั้งใจเรียน ไม่เคยมีปัญหากับใคร แล้วดูสิ่งที่น้องเค้าโดนกระทำสิ ฆ่าข่มขืนแล้วยังเอาศพไปหมกไว้ในพงหญ้าอีกมันโหดร้ายเกินไป ถามว่าถ้าเกิดกับญาติคุณคุณจะทนได้ไหมละ ผมว่าโดนแค่นี้ยังน้อยไปมากเทียบไม่ได้หรอกกับสิ่งที่มันทำไว้”

(เมธัส, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553)

“ผมทำเพราะโกรธแค้นในการกระทำของมัน ผมก็เป็นคนขี้แพ้ก็เหมือนกัน ย่อมโกรธแค้นมากกว่าคนทั่วไปอยู่แล้ว ทุกวันนี้แค่หาเงินมาจ่ายค่าเช่ารถแต่ละวันก็หนักแล้ว บางวันหักค่าเช่าแล้วแทบไม่เหลืออะไรเลย คนร้ายมันยังลงมือได้อีก จริงๆขอกันดีก็ได้เงินแค่นี้ไม่เห็นต้องเอาให้ถึงตายเลย สมควรแล้วที่มันจะโดนบ้าง จะได้จำและไม่ไปทำกับใครเค้าอีก”

(สุเทพ, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2553)

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าความโกรธแค้นเป็นปัจจัยกระตุ้นฝูงชนนำไปสู่พฤติกรรมรุนแรง ซึ่งสอดคล้องกับที่อรรถวรณ ปิลาณนีโอวาท (2549) อธิบายว่า ปัจจัยหนึ่งที่เป็นสาเหตุให้เกิดพฤติกรรมรวมหมู่ คือการสะสมความคับแค้นใจเป็นเวลานานพอควร จนกลายเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมต่างๆ ทั้งรุนแรงและไม่รุนแรง บางครั้งเป็นเพียงการระบายอารมณ์ความคับแค้นใจที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในสังคม จากกรณีศึกษาการประท้วงที่ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุ ประกอบคำรับสารภาพทั้ง 3 กรณีศึกษาพบว่า คนที่มาดูการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จะเกิดความโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหา ความโกรธแค้นนี้จะถูกสะสมไว้เป็นเวลานาน พอสมควรจนกลายเป็นแรงผลักดันให้เกิดพฤติกรรมรุนแรงของฝูงชนเพื่อระบายความโกรธแค้นนั้นออกไป ทั้งนี้สามารถสรุปเป็นแผนผังอธิบายได้ดังนี้

ความโกรธแค้นในการกระทำ → การแพร่ระบาดทางอารมณ์ → พฤติกรรมรวมหมู่ → ฝูงชนประท้วง
ของผู้ต้องหา

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงกระบวนการที่ความโกรธแค้นเป็นปัจจัยกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมรุนแรง

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าความโกรธแค้นในการกระทำของผู้ต้องหาเป็นตัวกระตุ้นในระดับรุนแรง และระดับความรุนแรงนี้แพร่ขยายไปในฝูงชน จนในที่สุดก็มีพฤติกรรมรุนแรงร่วมกันคือ การที่ฝูงชนเข้าไปรุมประหัตประหารผู้ต้องหา

1.1.3 มีพฤติกรรมรุนแรงในรูปแบบของฝูงชนวุ่นวาย (mob)

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า การประท้วงที่ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพที่เกิดขึ้นทั้ง 3 กรณีศึกษา มีลักษณะเป็นการที่ฝูงชนรุมเข้าไปทำร้ายร่างกายผู้ต้องหาเพราะความโกรธแค้น โดยที่ไม่ได้มีการวางแผนหรือนัดหมายกันมาก่อน ต่างคนต่างเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาจนชุลมุนวุ่นวาย ดังเช่นข้อมูลจากกรณีศึกษาที่ผู้ประท้วงที่ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพให้ข้อมูลว่า

“ตอนนั้นเสียงตะโกนด่าผู้ต้องหาดังก้องไปหมด หลังจากนั้นก็วุ่นวายมาก เหมือนมือบเล่ย ต่างคนต่างเข้าไปคนละมือคนละไม้แต่ไม่มีคนนำนะเข้าไปพร้อมกันหมด ตำรวจเค้าก็ร้องห้ามแต่ตอนนั้นไม่มีใครฟังแล้ว ปากก็เข้าไปตบหน้ามันได้ครั้งนึงแต่หลังจากนั้นก็ทำอะไรไม่ได้แล้วเพราะมันชุลมุนมาก บางคนก็ใช้มือบางคนก็ใช้เท้าโดนผู้ต้องหาบ้างโดนตำรวจบ้างวุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที จากนั้นตำรวจก็ให้มันหมอบลงกับพื้นแล้วเค้าก็ล้อมมัน

ไว้ ตำรวจอีกส่วนหนึ่งก็ช่วยกันลากตัวมันขึ้นรถแต่ก็ยังมีคนพยายามตามไป
ดิ่งมันอีก พอตำรวจเอาตัวมันขึ้นรถได้เสร็จเค้าก็รีบขับออกไปเลยเหตุการณ์
ถึงสงบลงได้”

(ดลฤดี, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2552)

“ตอนนั้นเป็นมือบที่ซูลมุนวุ่นวายอยู่ประมาณ 2-3 นาที คือพอพ่อของน้อง
เค้าเอากรอบรูปตีไปที่หน้าของผู้ต้องหาเท่านั้น ทั้งญาติ เพื่อน และชาวบ้าน
อีกส่วนหนึ่งรวมกันประมาณ 20 คนก็วิ่งฝ่าตำรวจเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหา
อย่างรวดเร็ว บางคนก็ใช้มือบางคนก็ใช้เท้า ผมเองก็เข้าไปถีบที่หลังมันได้
ครั้งหนึ่ง ที่ผมจำได้มีแต่ผู้ชายนะที่วิ่งเข้ามาทำร้าย อายุก็ประมาณ 20 ปีขึ้นไป
ตำรวจเค้าก็ช่วยกันห้ามปรามแต่ตอนนั้นไม่มีใครฟังแล้ว สุดท้ายเค้าเลยเข้า
ไปล้อมตัวมันไว้ก่อนจะรีบเอาตัวมันขึ้นรถออกไปทันที พอตัวผู้ต้องหาไม่อยู่
เหตุการณ์ก็สงบลง คนที่มาดูการทำแผนขก็แยกย้ายกันออกไป”

(เมธัส, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553)

“คนที่เข้าไปทำร้ายผู้ต้องหาที่มีทั้งญาติของผู้ตายและพวกคนขับแท็กซี่ที่มาดู
การทำแผนข อายุประมาณ 25 ปีขึ้นไป เป็นผู้ชายทั้งหมดเลย ตอนนั้นเป็น
เหมือนมือบประมาณ 20-30 คนที่พยายามจะเข้าไปทำร้ายผู้ต้องหา ผมเอง
วิ่งเข้าไปถึงตัวผู้ต้องหาได้ก็ต่อผู้ต้องหาคนที่ผมยาวไปหนึ่งครั้ง ตอนนั้นมี
อีก 3-4 คนที่วิ่งเข้ามาต่อผู้ต้องหาได้เหมือนกัน และมีคนหนึ่งซึ่งน่าจะเป็น
ญาติของผู้ตายใช้ไม้ยาวประมาณ 1 เมตรตีโดนหัวผู้ต้องหาด้วย เหตุการณ์
เกิดขึ้นประมาณ 1-2 นาทีเท่านั้น ตำรวจก็รีบขับรถออกไปจากกลุ่มคนที่เข้า
มาทำร้ายได้สำเร็จ”

(การุณ, สัมภาษณ์, 30 มิถุนายน 2553)

จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการประจําชนที่ผู้ต้องหาที่เกิดขึ้นทั้ง 3 กรณีศึกษา
เป็นพฤติกรรมรุนแรงที่ปราศจากกฎเกณฑ์ควบคุม และกลุ่มผู้กระทำไม่ได้มีการนัดหมายกันมา
ก่อน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องพฤติกรรมรวมหมู่ที่บุญลือ วันทายนต์ (2536) อธิบายว่า
พฤติกรรมรวมหมู่ (collective behavior) หมายถึง ปรากฏการณ์ทางสังคมประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้น
จากการกระทำทางสังคม เป็นพฤติกรรมที่ปราศจากโครงสร้าง ปราศจากกฎเกณฑ์บรรทัดฐาน

สังคมควบคุม จะเกิดขึ้นและสลายตัวไปเมื่อใดก็ได้ มักมีการแสดงออกในลักษณะที่ไม่ได้วางแผน หรือนัดหมายกันมาก่อน การแสดงออกมักเป็นไปในลักษณะก้าวร้าวรุนแรง ปราศจากเหตุผล

นอกจากนี้พฤติกรรมประชานิยมที่ผู้ต้องหาที่เกิดขึ้นทั้ง 3 กรณีศึกษาล้วน มีอารมณ์เป็นตัวกระตุ้นให้ฝูงชนกระทำการรุนแรงด้วยการรุมทำร้ายร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมรวมหมู่ที่สูกางค์ จันทวานิช (2551) อธิบายว่า การแพร่ระบาดของอารมณ์ (emotional contagion) เป็นพฤติกรรมรวมหมู่ประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นโดยที่สภาพจิตใจของกลุ่มคน มีอารมณ์เป็นตัวกระตุ้นในระดับรุนแรง มีความตื่นเต็นสูง และระดับความรุนแรงนี้แพร่ขยายไปสู่ แวดวงที่กว้างออกไป รูปแบบหนึ่งของการแพร่ระบาดของอารมณ์คือฝูงชนวุ่นวาย (mob) ซึ่งเป็น กลุ่มคนที่มีการเคลื่อนไหวและมุ่งผลบางอย่างร่วมกันอย่างชัดเจน จะจับกลุ่มกันเมื่อได้รับการช่วยเหลือ หรือกระตุ้นอารมณ์ และจะกระทำการรุนแรงโดยแสดงออกในรูปการทำร้ายร่างกาย การทำลาย สิ่งของหรือสถานที่อย่างใดอย่างหนึ่ง อารมณ์ของฝูงชนวุ่นวายจะถูกครอบงำด้วยความรู้สึกเคียดแค้น โกรธ ไม่พอใจอย่างรุนแรงจนไม่อาจยับยั้งไว้ได้ ต้องกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อระบาย ความรุนแรงนั้น

1.1.4 ต้องการลงโทษผู้ต้องหาให้สาสมกับความผิดที่ผู้ต้องหาได้กระทำเอาไว้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ผู้ประชาทัศน์ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิด เหตุประกอบคำรับสารภาพ ต้องการลงโทษผู้ต้องหาให้สาสมกับความผิดที่ผู้ต้องหาได้กระทำ เอาไว้ ดังเช่นข้อมูลจากกรณีศึกษาที่ผู้ประชาทัศน์ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ สารภาพให้ข้อมูลว่า

“ตอนนั้นบ้าคิดแค่ขอเอาเลือดหัวมันออกหน่อยเถอะ อยากให้มันเจ็บบ้างให้ สมกับการกระทำของมัน”

(ดลฤดี, สัมภาษณ์, 17 ธันวาคม 2552)

“ผมว่าเพื่อนใครใครก็รัก ถ้ามาทำขนาดนี้กับเพื่อนของคุณคุณจะได้รับได้ไหม โดนแค่นี้ยังไม่พอไปนะ ยังไม่สาสมกับความเจ็บปวดที่ทำได้กับเพื่อนผมเลย”

(ขจรเดช, สัมภาษณ์, 16 มีนาคม 2553)

“เสียายที่ตำรวจจับเอาตัวผู้ต้องหาออกไป น่าจะปล่อยให้โดนประชาทัศน์ มากกว่านี้ จะได้สาสมกับความผิดที่มันทำเอาไว้”

(สุเทพ, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2553)

การลงโทษเพื่อแก้แค้นตอบแทนผู้กระทำผิด (retribution) เป็นการลงโทษผู้กระทำผิดที่มีมาตั้งแต่สมัยก่อนที่จะมีกฎหมายมาบังคับใช้ เวลาที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นในสังคม ตัวผู้กระทำผิดจะได้รับการโต้ตอบแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน แม้ต่อมาจะมีการถ่ายโอนอำนาจมาให้รัฐเข้ามาบริหารในส่วนการลงโทษนี้ แต่วัตถุประสงค์ในการแก้แค้นตอบแทนก็ยังคงมีอยู่โดยประโยชน์ของการลงโทษเพื่อแก้แค้นตอบแทนผู้กระทำผิด คือช่วยบรรเทาความรู้สึกของคนที่ไม่อยากแก้แค้น เพราะถ้าไม่มีการลงโทษให้สาสมกับการกระทำความผิด คนในสังคมก็จะไม่อยากรำคาญขึ้นสู่ศาลและจะลงโทษแก้แค้นกันเอง ดังเช่นการประหารชีวิตผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประหารชีวิตผู้ต้องหาเพื่อแก้แค้นตอบแทนให้สาสมกับความผิดด้วยตนเอง เป็นต้น

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การลงโทษผู้กระทำผิดตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยในปัจจุบัน มีวัตถุประสงค์ของการลงโทษเช่นเดียวกับนานาประเทศที่เน้นในด้านการป้องกันอาชญากรรมและการแก้ไขพฤติกรรมของผู้กระทำผิดเป็นหลัก ทำให้ในบางครั้งไม่สามารถบรรเทาความรู้สึกของคนในสังคมไทยได้ จึงเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการประหารชีวิตผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ โดยเห็นได้จากข้อมูลจากกรณีศึกษาที่ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า

“คดีที่รุนแรงแบบนี้พี่ว่าน่าจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงโทษมากกว่านี้ ให้สังคมได้ตัดสิน เพราะบางทีกฎหมายก็ไม่สามารถรองรับอารมณ์ของคนในสังคมได้”

(สดศรี, สัมภาษณ์, 18 ธันวาคม 2552)

“กฎหมายบ้านเราเขาไปทำให้เป็นช่องโหว่ เรื่องแบบนี้ถ้าเป็นต่างประเทศเค้าประหารไปแล้ว บ้านเราไม่เด็ดขาด ใจบุญใจ คุณไปดูสิผู้ต้องหาแน่นๆ คุณไม่มีที่อยู่อะไร บางทีกว่าจะประหารเป็นสิบๆปีก็เลยรองรับอารมณ์คนในสังคมไม่ได้ คือถ้าคนทั่วไปในสังคมรู้สึกที่ผู้ต้องหาจะได้รับการลงโทษอย่างสาสมอยู่แล้ว ผมคิดว่าการประหารชีวิตก็คงจะลดน้อยลงไปกว่านี้หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นอีกก็ได้”

(จ.ส.ต.อำนาจ, สัมภาษณ์, 12 พฤศจิกายน 2552)

1.1.5 ต้องการลงโทษผู้ต้องหาให้สำนึกผิดและไม่ไปกระทำผิดกับคนในสังคมอีก จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ผู้ประหารชีวิตผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ต้องการลงโทษผู้ต้องหาให้สำนึกผิดและไม่ไปกระทำผิดกับคนใน

สังคมอีก และเป็นการประจานเพื่อให้คนที่เห็นการลงโทษดังกล่าวไม่กล้ากระทำผิดเหมือนผู้ต้องหาด้วย โดยเห็นได้จากข้อมูลจากกรณีศึกษาการประหารชีวิตผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุ ประกอบคำรับสารภาพทั้ง 3 กรณีศึกษา ที่ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า

“เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นการลงโทษของสังคม ก็ต้องปล่อยให้โดนบ้างจะได้ผ่อนคลายความโกรธแค้นและผู้ต้องหาจะได้หลาบจำไม่ไปกระทำผิดกับใครอีก”

(ด.ต.สมคิด, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

“ผมคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นการลงโทษจากสังคมที่ผู้ต้องหาสมควรจะได้รับบ้าง เพื่อให้เค้าสำนึกผิดในการกระทำของตน และให้คนที่คิดจะทำเรื่องแบบนี้เห็นเป็นตัวอย่างจะได้ไม่กล้าทำ”

(เมธัส, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553)

“จริงๆก็ควรจะปล่อยให้โดนประหารชีวิตบ้างนะ จะได้สำนึกและเป็นการประณามไม่ให้คนอื่นเอาเป็นเยี่ยงอย่าง จะได้กลัวๆกันบ้าง”

(สุเทพ, สัมภาษณ์, 5 มิถุนายน 2553)

จะเห็นได้ว่า การประหารชีวิตผู้ต้องหาเป็นการควบคุมทางสังคมเชิงลบ ซึ่งสอดคล้องกับที่ จูซาร์ตน์ เอื้ออำนวย (2551) อธิบายว่า วิธีการควบคุมทางสังคมมี 2 วิธี คือ 1. การควบคุมทางสังคมเชิงบวก หรือเชิงปฏิฐาน (positive sanctions) เป็นวิธีการควบคุมทางสังคมโดยให้กำลังใจแก่บรรดาสมาชิกที่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานสังคม สิ่งที่ให้คือรางวัลในระดับต่างๆกัน 2. การควบคุมทางสังคมเชิงลบ หรือเชิงนิเสธ (negative sanctions) เป็นวิธีการควบคุมทางสังคมซึ่งใช้เพื่อยับยั้งพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา สิ่งที่ให้คือ การลงโทษ (punishments) โดยอาจกระทำทั้งการใช้กำลังบังคับอย่างเปิดเผย (overt force) หรือโดยการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ (symbols) รวมถึงการระงับสิทธิขั้นมูลฐานของมนุษย์ตามธรรมชาติ ซึ่งการลงโทษที่รุนแรงที่สุดคือการตัดออกจากสังคมด้วยการประหารชีวิต

ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า การควบคุมทางสังคมเชิงลบ (negative sanctions) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคม เพราะมีส่วนช่วยให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือบรรทัดฐานทางสังคม ทำให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่การควบคุมทางสังคมเชิงลบดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์หรือกฎหมายที่สังคมบังคับใช้ด้วย ถึงจะทำให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบได้อย่างแท้จริง ในทางตรงกันข้ามหากการควบคุมทางสังคมเชิงลบกระทำเกินกว่าขอบเขตที่

กฎหมายกำหนดเอาไว้ จะทำให้สังคมเกิดความเสียหายและไม่เป็นระเบียบ ดังเช่นการประท้วงที่ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่ให้เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งทำให้เกิดความวุ่นวาย และส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรม

1.2 ผู้ต้องหา

ผู้ต้องหาที่ถูกประหารชีวิตในขณะนำขี้ที่ให้เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมีลักษณะและพฤติกรรมดังนี้

1.2.1 ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่อชีวิตและร่างกาย หรือความผิดเกี่ยวกับเพศ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ผู้ต้องหาที่ถูกประหารชีวิตในขณะนำขี้ที่ให้เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดต่อชีวิตและร่างกาย หรือความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยในกรณีศึกษาที่ 1 นายสมชาย ถูกกล่าวหาว่าพยายามข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์ผู้อื่น กรณีศึกษาที่ 2 นายวิทยา ถูกกล่าวหาว่าข่มขืนและฆ่าชิงทรัพย์ผู้อื่น ส่วนกรณีศึกษาที่ 3 นายอุดม และนายอิทธิ ถูกกล่าวหาว่าฆ่าชิงทรัพย์ผู้อื่น

1.2.2 มีพฤติกรรมกระทำความผิดที่ทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ผู้ต้องหาที่ถูกประหารชีวิตในขณะนำขี้ที่ให้เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ มีพฤติกรรมกระทำความผิดที่ทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม โดยในกรณีศึกษาที่ 1 นายสมชาย ก่อเหตุจับนางสาวนารีซึ่งอาศัยอยู่คนเดียวใส่กุญแจมือแล้วพยายามข่มขืน เมื่อนางสาวนารีต่อสู้ขัดขืนจึงใช้มีดแทงที่บริเวณหน้าอกและลำตัวจนนางสาวนารีเสียชีวิต จากนั้นก็ขโมยเอาทรัพย์สินหลบหนีไป ส่วนกรณีศึกษาที่ 2 นายวิทยา ก่อเหตุขับรถแท็กซี่ออกนอกเส้นทางเข้าไปในซอยเปลี่ยว จากนั้นได้ใช้กำลังข่มขืนนางสาวดวงใจ แต่นางสาวดวงใจต่อสู้ขัดขืนจึงใช้มือบีบที่ลำคอของนางสาวดวงใจจนแน่นิ่งไป เมื่อเห็นว่านางสาวดวงใจเสียชีวิตแล้วนายวิทยาก็อุ้มศพไปทิ้งไว้ในป่าหญ้าข้างทางแล้วขับรถหนีออกมาโดยขโมยเอาทรัพย์สินของนางสาวดวงใจไปด้วย และกรณีศึกษาที่ 3 นายอุดมและนายอิทธิ ก่อเหตุหลอกนายวันชัยซึ่งเป็นคนขับแท็กซี่ให้ไปส่งที่ซอยเปลี่ยว จากนั้นนายอุดมได้ใช้มือล็อกคอนายวันชัยเอาไว้ ส่วนนายอิทธิใช้มีดจี้ที่เอวของนายวันชัยพร้อมข่มขู่ให้นายวันชัยส่งมอบทรัพย์สินให้ แต่นายวันชัยต่อสู้ขัดขืนและพยายามลงจากรถเพื่อหลบหนี นายอิทธิจึงใช้มีดแทงไปที่ลำตัวนายวันชัย 2 ครั้งแล้วลงจากรถเพื่อหลบหนี แต่นายวันชัยได้วิ่งตามและร้องตะโกนให้คนช่วย นายอิทธิจึงหันกลับมาแล้วใช้มีดแทงตามร่างกายนายวันชัยจนนายวันชัยเสียชีวิต ทั้งนี้ความรู้สึกว่าพฤติกรรมกระทำความผิดของ

ผู้ต้องหาทารุณโหดร้าย ไร้มนุษยธรรม จะเห็นได้จากข้อมูลจากกรณีศึกษาการประหารชีวิต ผู้ต้องหาในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพทั้ง 3 กรณีศึกษา ที่ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า

“รับไม่ได้ในพฤติกรรมกระทำผิดที่โหดเหี้ยมของผู้ต้องหา ใช้มีดแทงทั้ง ที่ผู้ตายไม่มีทางสู้และร้องขอชีวิต ไม่ใช่วิสัยของมนุษย์ที่จะกระทำ”

(ด.ต.สมคิด, **สัมภาษณ์**, 8 พฤศจิกายน 2552)

“ผมเห็นน้องเค้ามาตั้งแต่เด็กๆ เค้าเป็นคนเรียบร้อย ตั้งใจเรียน ไม่เคยมี ปัญหากับใคร แล้วดูสิ่งที่น้องเค้าโดนกระทำสิ ซ้ำยังมีคนยังเอาศพหมก พงหญ้าอีกมันโหดร้ายเกินไป ถามว่าถ้าเกิดกับญาติคุณคุณจะทนได้ไหมล่ะ”

(เมธัส, **สัมภาษณ์**, 4 มีนาคม 2553)

“ผมก็ซบแท็กซีเหมือนกันรับเรื่องนี้ไม่ได้อยู่แล้ว คิดดูสิคนขับรถมาทั้งวันได้ เงินแค่นี้ก็รื้อยยังไปฆ่าชิงทรัพย์เค้าได้อีก มันโหดร้ายเกินไปไม่ใช่วิสัยของ คนทั่วไปจะกระทำกัน”

(การุณ, **สัมภาษณ์**, 30 มิถุนายน 2553)

1.3 การขาดความสามารถในการปกป้องร่างกายของผู้ต้องหา

ผู้ต้องหาขาดความสามารถในการปกป้องร่างกายของตนเอง เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1.3.1 ถูกใส่กุญแจมือและอยู่ในการควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ในการนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพผู้ต้องหาจะถูกใส่กุญแจมือเอาไว้ ตลอดเวลา และอยู่ภายใต้การควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้ออก คำสั่งให้ผู้ต้องหาปฏิบัติตาม พร้อมทั้งคอยดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้ต้องหา

1.3.2 ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพได้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ผู้ต้องหาที่ถูกประหารชีวิตที่ไม่สามารถ หลีกเลี่ยงการนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพได้ ดังเช่นข้อมูลจากกรณีศึกษาซึ่งผู้ต้องหาที่ถูก ประหารชีวิตในขณะนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพระบุว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจพูดเชิงบังคับให้ ลงจากรถไปทำการนำขึ้นที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จึงไม่กล้าขัดคำสั่งต้องยินยอมปฏิบัติตาม

“พอไปถึงผมก็เห็นทั้งนักข่าวทั้งชาวบ้านเต็มไปหมดประมาณ 100 คนได้ ผม ก็ไม่อยากลงจากรถแล้วเพราะรู้ว่าลงไปต้องโดนประหารชีวิตแน่นอน ตำรวจ

เค้าก็บอกว่าไม่เป็นไร ลงไปมีเจ้าหน้าที่คุ้มกันให้ คือเหมือนเค้าบังคับแล้วว่ายังไงก็ต้องลงจากรถไปทำแผนฯ ผมก็เลยต้องยอมเค้า”

(วิทยา, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2553)

“พอไปถึงที่เกิดเหตุมีคนมาคุมอยู่ประมาณ 50 คนและมีพวกนักข่าวด้วย ผมก็เริ่มรู้สึกกลัวว่าจะโดนประหารชีวิตแต่ก็ไม่ได้พูดอะไร ผมได้ยืนตำรวจเค้าบอกกันเองว่าให้รีบๆ หน่อยกลัวจะมีการประหารชีวิต แล้วตำรวจเค้าก็กันคนให้ออกไปอยู่ด้านนอกโดยที่เค้ายืนขวางเอาไว้ จากนั้นประมาณ 15 นาที เค้าก็สั่งให้ผมกับเพื่อนลงจากรถเพื่อไปทำแผนฯ ผมไม่กล้าขัดคำสั่งก็เลยต้องยอมทำ”

(อิทธิ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

จะเห็นได้ว่าผู้ต้องหาไม่ยอมลงจากรถไปทำการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เนื่องจากคาดการณ์ว่าตนเองจะต้องถูกประหารชีวิต แต่ผู้ต้องหาที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพได้ เพราะไม่กล้าขัดคำสั่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเมื่อผู้ต้องหายอมทำการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพก็เกิดการประหารชีวิตผู้ต้องหาขึ้นตามมา

1.3.3 มาตรการในการคุ้มครองป้องกันผู้ต้องหาไม่เพียงพอ

จากการศึกษาพบว่า มาตรการในการคุ้มครองป้องกันผู้ต้องหาจากการประหารชีวิตในขณะนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพไม่เพียงพอ เช่น การไม่มีแผงเหล็กหรือเชือกกันพื้นที่ทำการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเอาไว้โดยรอบ เพื่อกีดขวางกลุ่มคนที่ จะเข้ามาประหารชีวิตผู้ต้องหา หรือการไม่มีระเบียบหรือข้อกำหนดที่บังคับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ต้องหาเป็นหลัก โดยไม่ทำการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในลักษณะประจานต่อหน้าสาธารณชนจำนวนมาก เป็นต้น ทั้งนี้จะเห็นได้จากข้อมูลจากกรณีศึกษาซึ่งผู้ต้องหาที่ถูกประหารชีวิตในขณะนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพระบุว่า

“ตำรวจยืนห่างจากคนที่มาดูการทำแผนฯ มาก และก็ไม่มีเชือกกันหรือแผงกันเอาไว้เลย ทำให้คนเข้ามาประหารชีวิตผมได้ง่ายๆ ตำรวจมากันน้อยเกินไปด้วย มาประมาณ 20 คนเท่านั้น แล้วก็ไม่มีเข็มงวด ไม่ระมัดระวังอย่างเต็มที่”

(สมชาย, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“ถ้าตำรวจเค้ารีบทำตอนคนน้อยๆ หรือเห็นว่าคนมาเยอะแล้วก็รีบเอาผม กลับโรงพัก ผมก็ไม่โดนประชาทัณฑ์หรอก แต่เค้าเหมือนรอนักข่าวรอ ชาวบ้านมาก่อนค่อยทำ เหมือนเอาผลงานออกสื่อและเอาผมไปประจาน โดยไม่คำนึงถึงตัวผมเลย”

(จิตยา, สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2553)

“ตำรวจมากันน้อยแต่คนที่มาด้อมมีจำนวนมาก แล้วก็ไม่มีเชือกหรืออะไรกั้น พื้นที่เอาไว้ ตำรวจแค่ยืนขวางธรรมดาและเพราะคนน้อยเค้าก็เลยยืนไม่ติดกัน ทำให้คนเข้ามาประชาทัณฑ์พวกผมได้”

(อุดม, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“ผมเห็นในหนังต่างประเทศเค้าจะมีเชือกสีเหลืองๆกั้นพื้นที่เอาไว้ ประเทศเราก็น่าจะทำแบบนั้นบ้าง แล้วก็เขียนบนเชือกให้ชัดเจนเลยว่าห้ามเข้า ถ้าใครเข้ามาตำรวจก็ต้องจับเค้าเลย ผมว่าถ้าทำอย่างนี้และตำรวจเข้มงวดจริงๆก็ คงป้องกันการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาได้”

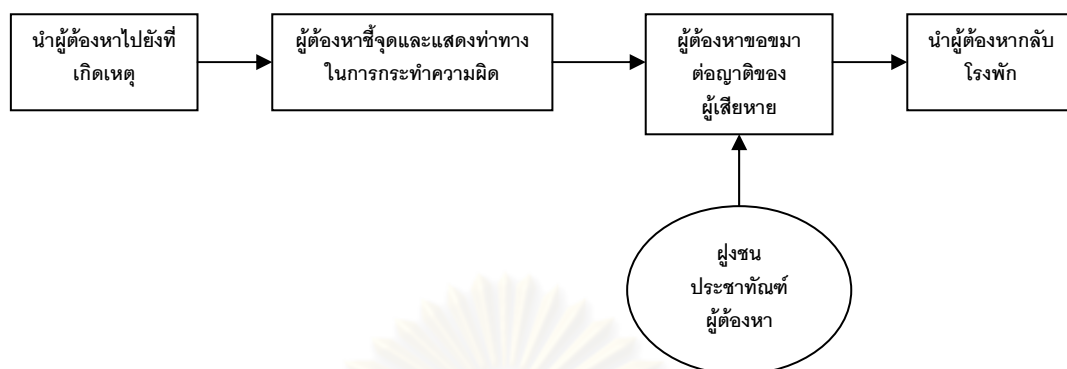
(อิทธิ, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

ผู้วิจัยเห็นว่าการขาดความสามารถในการปกป้องร่างกายของผู้ต้องหาเป็น องค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา เพราะถึงแม้จะมีกลุ่มผู้ประชาทัณฑ์ที่ ต้องการจะลงโทษผู้ต้องหาและตัวของผู้ต้องหาอยู่ในสถานที่ที่ทำการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ สรรภาพ แต่ถ้าผู้ต้องหาความสามารถในการปกป้องร่างกาย เช่น ได้รับการคุ้มครองป้องกันเป็น อย่างดีจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือสามารถที่จะไม่ทำการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ สรรภาพได้ หากเห็นว่ามีความเสี่ยงที่จะถูกประชาทัณฑ์ การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุ ประกอบคำรับ สรรภาพก็จะไม่เกิดขึ้น

2. การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ สรรภาพ เกิดขึ้นภายหลังขั้นตอนที่ผู้ต้องหาชี้จุดและแสดงท่าทางในการกระทำความผิดเสร็จ เรียบร้อยแล้ว

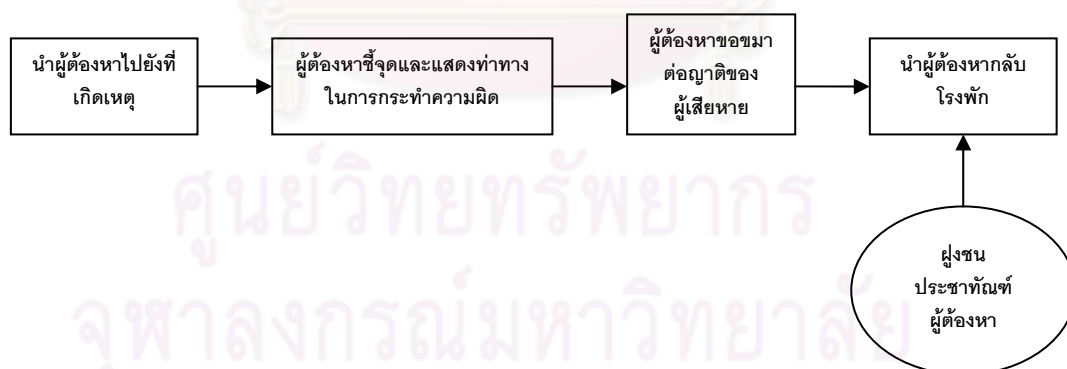
จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ในกรณีศึกษาที่ 2 การประชาทัณฑ์เกิดขึ้นใน ขั้นตอนที่ผู้ต้องหาขอมาต่อญาติของผู้เสียหาย ส่วนกรณีศึกษาที่ 1 และกรณีศึกษาที่ 3 การประชาทัณฑ์เกิดขึ้นในขั้นตอนการนำตัวผู้ต้องหากลับโรงพัก ซึ่งสามารถสรุปเป็นแผนภูมิ อธิบายตามขั้นตอนของการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับ สรรภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 2 แผนภูมิแสดงการประชาทัศน์ผู้ต้องหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนที่ผู้ต้องหาขอขมาต่อญาติของผู้เสียหาย

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบายเหตุการณ์ตามขั้นตอนของการนำผู้ต้องหาที่เกิดเหตุได้ว่า ขั้นตอนแรกเจ้าหน้าที่ตำรวจจะนำผู้ต้องหามายังที่เกิดเหตุ เมื่อมาถึงที่เกิดเหตุแล้วขั้นตอนต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจจะนำผู้ต้องหาลงจากรถพาไปชี้จุดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิด หลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ผู้ต้องหาชี้จุดและแสดงท่าทางในการกระทำความผิดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจจะให้ผู้ต้องหาขอขมาต่อญาติของผู้เสียหาย ซึ่งการประชาทัศน์ผู้ต้องหาเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้ จากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงนำตัวผู้ต้องหาลับโรงพัก

ภาพที่ 3 แผนภูมิแสดงการประชาทัศน์ผู้ต้องหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการนำผู้ต้องหาลับโรงพัก

จากภาพที่ 3 สามารถอธิบายเหตุการณ์ตามขั้นตอนของการนำผู้ต้องหาที่เกิดเหตุได้ว่า ขั้นตอนแรกเจ้าหน้าที่ตำรวจจะนำผู้ต้องหามายังที่เกิดเหตุ เมื่อมาถึงที่เกิดเหตุแล้วขั้นตอนต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจจะนำผู้ต้องหาลงจากรถพาไปชี้จุดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดและให้ผู้ต้องหาแสดงท่าทางในการกระทำความผิด หลังจากเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ผู้ต้องหาชี้จุดและแสดงท่าทางในการ

กระทำคามผิดเสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจจะให้ผู้ต้องหาขอขมาต่อญาติของผู้เสียหาย จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนการนำผู้ต้องหากลับโรงพัก ซึ่งการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาเกิดขึ้นในขั้นตอนนี้

ผลการวิจัยในข้อนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในการนำผู้ต้องหาที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เจ้าหน้าที่ตำรวจคำนึงถึงการรวบรวมพยานหลักฐานมากกว่าคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ต้องหา โดยจะเห็นได้ว่าการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาทั้ง 3 กรณีศึกษาเกิดขึ้นหลังจากเสร็จสิ้นขั้นตอนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจให้ผู้ต้องหาชี้จุดและแสดงท่าทางในการกระทำคามผิด โดยในกรณีที่ 2 การประชาทัณฑ์เกิดขึ้นในขั้นตอนที่ผู้ต้องหาขอขมาต่อญาติของผู้เสียหาย ส่วนกรณีที่ 1 และกรณีที่ 3 การประชาทัณฑ์เกิดขึ้นในขั้นตอนการนำตัวผู้ต้องหากลับโรงพัก ซึ่งเท่ากับว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจได้พยานหลักฐานตามที่ต้องการแล้วถึงเกิดการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาขึ้น

3. การประชาทัณฑ์ผู้ต้องหาในขณะนำผู้ต้องหาที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเกิดขึ้นในสถานที่เปิดโล่ง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า กรณีศึกษาที่ 1 การประชาทัณฑ์เกิดขึ้นบริเวณถนนหน้าบ้านที่เกิดเหตุ ส่วนกรณีที่ 2 การประชาทัณฑ์เกิดขึ้นบริเวณริมถนนหน้าหมู่บ้านของผู้เสียหาย และกรณีที่ 3 การประชาทัณฑ์เกิดขึ้นบนถนนที่เป็นซอยเข้าสู่ชุมชน ทั้งนี้ลักษณะของสถานที่ที่ทำการนำผู้ต้องหาที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการคุ้มครองผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ เพราะหากเป็นสถานที่เปิดโล่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะควบคุมการนำผู้ต้องหาที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพได้ยาก ส่งผลให้การคุ้มครองผู้ต้องหาทำได้ยากตามไปด้วย แต่ในทางกลับกันหากเป็นสถานที่ปิด เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะควบคุมการนำผู้ต้องหาที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพได้ง่าย ส่งผลให้การคุ้มครองผู้ต้องหาทำได้เต็มที่ ดังเช่นข้อมูลจากกรณีที่ 1 พ.ต.ท.ธรรมจักร ให้ข้อมูลว่า

“ตัวแปรอย่างแรกคือสถานที่ ถ้าเป็นสถานที่ปิด เช่น ในโรงงานหรือบริษัทที่มีรั้วรอบขอบชิดก็จะมีปัญหาเจ้าหน้าที่สามารถควบคุมการนำผู้ต้องหาที่เกิดเหตุฯได้ง่าย”

(พ.ต.ท.ธรรมจักร, สัมภาษณ์, 9 พฤศจิกายน 2552)

2) ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

จากการศึกษาวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ดังนี้

1. กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ

การนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพต้องใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติงานจำนวนมาก ทั้งชุดเจ้าหน้าที่สายตรวจที่ต้องเข้าไปตรวจสอบและหาข่าวในพื้นที่ที่จะทำการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ ก่อนที่จะแจ้งประสานให้เจ้าหน้าที่ตำรวจอีกชุดหนึ่งนำตัวผู้ต้องหาเข้ามา หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจจะกระจายกำลังไปยืนคุมพื้นที่เอาไว้ไม่ให้คนภายนอกเข้ามา ขณะที่เจ้าหน้าที่อีกกลุ่มหนึ่งจะทำหน้าที่ควบคุมตัวผู้ต้องหาไปทำการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ในการปฏิบัติงานจริงนั้นกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอ ทำให้เป็นอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ ดังเช่นข้อมูลจากกรณีศึกษาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพให้ข้อมูลว่า

“กำลังของเจ้าหน้าที่ไม่พอ ถ้าไปดูที่โรงพักจะเห็นเลยว่ามีชื่อเจ้าหน้าที่ประมาณ 40-50 คน แต่อยู่ในโรงพักจริงประมาณ 20 คนเท่านั้น แล้วการนำขี้ที่เกิดเหตุต้องใช้กำลังเจ้าหน้าที่เพื่อกันประชาชน ยิ่งคดีใหญ่ก็ยิ่งต้องใช้คนเยอะตามไปด้วย”

(ด.ต.ดีเลิศ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

2. ประชาชนที่มาดูการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

การนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมพยานหลักฐานเข้าสู่การพิจารณาของพนักงานอัยการและของศาล แต่จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงเป็นอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ ดังเช่นข้อมูลจากกรณีศึกษาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพให้ข้อมูลว่า

“คนที่มาดูการทำแผนฯ ส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ละคนอยากจะเข้ามาทำร้ายผู้ต้องหาทั้งหมดนั้น”

(ด.ต.สมคิด, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

3. ลักษณะของสถานที่ที่ทำการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ หากเป็นสถานที่เปิดโล่งการควบคุมสถานการณ์จะทำได้ยาก

การนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ หากทำในสถานที่เปิดโล่ง เช่น ถนน หรือพื้นที่ที่ไม่มีรั้วกัน เจ้าหน้าที่ตำรวจจะควบคุมสถานการณ์ได้ยาก ส่งผลให้การคุ้มครองผู้ต้องหา จากการประจักษ์ที่ทำได้ยากตามไปด้วย แต่ในทางกลับกันหากเป็นสถานที่ปิด เช่น ภายในบ้าน หรือภายในสถานที่ที่มีรั้วรอบขอบชิด เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ง่าย ส่งผลให้การคุ้มครองผู้ต้องหาจากการประจักษ์ที่ทำได้เต็มที่ ดังนั้นลักษณะของสถานที่ที่ทำการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพจึงเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประจักษ์ โดยเห็นได้จากข้อมูลจากกรณีศึกษาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพระบุว่า

“ถ้าเป็นสถานที่ปิด เช่น ในโรงงานหรือบริษัทที่มีรั้วรอบขอบชิดก็จะมีปัญหา เจ้าหน้าที่สามารถควบคุมการนำซีซีที่เกิดเหตุได้ง่าย”

(พ.ต.ท.ธรรมจักร, สัมภาษณ์, 9 พฤศจิกายน 2552)

4. เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ต้องการใช้ความรุนแรงในการห้ามปรามหรือจับกุมผู้ประจักษ์ เพราะไม่อยากให้มีปัญหาตามมาและมีภารกิจอื่นที่จะต้องปฏิบัติอีกมาก

การประจักษ์ผู้ต้องหาในขณะที่นำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เป็นความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 บัญญัติไว้ว่า “ผู้ใดทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ดังนั้นผู้เข้าร่วมประจักษ์ผู้ต้องหาไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้องของผู้เสียหายหรือประชาชนทั่วไป จึงเข้าข่ายมีความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่นตามที่ประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติไว้ ทั้งนี้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพทราบดีว่าการประจักษ์ผู้ต้องหาที่มีความผิดตามกฎหมาย แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ก็ไม่ต้องการใช้ความรุนแรงในการห้ามปรามหรือจับกุมผู้ประจักษ์ เพราะไม่อยากให้มีปัญหาตามมาและยังมีภารกิจอื่นที่จะต้องทำอีกมาก ดังเช่นข้อมูลจากกรณีศึกษาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำซีซีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพระบุว่า

“การประจักษ์ผู้ต้องหาผิดกฎหมายเพราะเป็นการทำร้ายร่างกายผู้อื่น แต่ตำรวจไม่อยากจับกุมหรือใช้ความรุนแรงในการห้ามปรามผู้ประจักษ์เพราะ

กลัวจะกลายเป็นเรื่องใหญ่โตขึ้นมา ตำรวจไม่อยากมีเรื่องกับชาวบ้านอยู่แล้ว นอกจากนี้ก็ยังมีงานอย่างอื่นที่จะต้องทำอีกมาก”

(ด.ต.ดีเลิศ, สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553)

5. ประชาชนทั่วไปยังขาดความรู้ด้านสิทธิของผู้ต้องหา

ในปัจจุบันแม้ภาครัฐจะพยายามเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิผู้ต้องหาให้คนในสังคมได้รับรู้ แต่ก็ปฏิเสธไม่ได้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจหรือเคารพในสิทธิดังกล่าว ทำให้เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชดัตถ์ ในขณะที่นำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ โดยเห็นได้จากข้อมูลจากกรณีศึกษาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพระบุว่า

“แม้ตามหลักแล้วประชาชนทุกคนจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมายไม่ได้ แต่ในความเป็นจริงชาวบ้านก็ไม่รู้จริงๆ ไม่รู้เพราะไม่ได้เรียน ไม่มีการปูพื้นฐานในระดับรากหญ้า ชาวบ้านก็ไม่รู้ว่าจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ยังไง สิทธิของผู้ต้องหา也不知เรื่องหน่วยงานของรัฐก็ไม่ได้เข้าไปให้ความรู้อย่างจริงจัง ชาวบ้านก็รู้เพียงแค่ว่าจะดำรงชีพหรือเลี้ยงปากเลี้ยงท้องอย่างไรเท่านั้น”

(จ.ส.ต.เอนก, สัมภาษณ์, 8 พฤศจิกายน 2552)

3) มาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชดัตถ์ในขณะที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ

จากผลการศึกษาทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดแนวทางเพื่อคุ้มครองป้องกันผู้ต้องหาจากการประชดัตถ์ในขณะที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพได้ดังนี้

1. ต้องทำเฉพาะกรณีที่ผู้ต้องหาให้ความยินยอมโดยสมัครใจและต้องมีทนายความของผู้ต้องหาเข้าร่วมด้วย

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพจะต้องทำเฉพาะกรณีที่ผู้ต้องหาให้ความยินยอมโดยสมัครใจเท่านั้น และต้องให้มีทนายความของผู้ต้องหาเข้าไปคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาด้วย เพราะการนำชี้ที่เกิดเหตุถือเป็นคำให้การอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้ต้องหาในฐานะประธานแห่งคดีมีสิทธินำทนายความเข้าไปคุ้มครองสิทธิของตนได้

2. ต้องทำให้คนทราบข่าวน้อยที่สุด

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพต้องทำให้คนทั่วไปทราบข่าวน้อยที่สุด โดยกำหนดห้ามมิให้พนักงานสอบสวนบอกกล่าวหรือไขข่าวถึงกำหนดวันเวลาที่ให้นำผู้ต้องหาชี้ที่

เกิดเหตุต่อสาธารณชน และต้องจำกัดบทบาทของสื่อมวลชนต่อการเสนอข่าวคดีอาญาเกี่ยวกับผู้ต้องหา

3. ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ต้องหาเป็นหลัก

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ต้องหาเป็นหลัก โดยจะต้องไม่กระทำในลักษณะประจาน ไม่กระทำต่อหน้าสาธารณชนจำนวนมาก เพื่อเป็นการป้องกันสถานการณ์ที่อาจควบคุมไม่ได้

4. ต้องมีแผงเหล็กหรือเชือกกั้นพื้นที่เอาไว้โดยรอบ

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพในสถานที่เปิดโล่งจะต้องมีแผงเหล็กหรือเชือกกั้นพื้นที่เอาไว้โดยรอบ และต้องมีคำเตือนห้ามการเข้ามาของบุคคลภายนอกรวมทั้งโทษที่จะได้รับหากเข้ามาขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเข้ามาทำร้ายร่างกายผู้ต้องหา

5. ต้องทำโดยใช้เวลาน้อยที่สุดและถ้าเห็นว่าสถานการณ์เริ่มไม่ปลอดภัยต้องยกเลิกทันที

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพต้องทำโดยใช้เวลาน้อยที่สุดและหากเห็นว่าสถานการณ์เริ่มไม่ปลอดภัยต่อผู้ต้องหา เช่น มีคนมาดูการนำชี้ที่เกิดเหตุมากขึ้นเรื่อยๆ หรือมีการพยายามทำร้ายร่างกายผู้ต้องหา ต้องเลื่อนการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพออกไปทันที

6. ต้องนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้อย่างจริงจัง

การนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพต้องนำมาตรการทางกฎหมายมาบังคับใช้กับผู้ละเมิดสิทธิที่จะไม่ถูกประจานของผู้ต้องหาอย่างจริงจัง เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องดำเนินคดีกับผู้ประจานผู้ต้องหาในข้อหาทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือต้องมีการลงโทษทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ละเลยไม่คุ้มครองผู้ต้องหาจากการประจานเพื่อเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติต่อไป

7. ต้องร่วมมือกันเผยแพร่ให้คนในสังคมรับรู้และเข้าใจในสิทธิของผู้ต้องหา

ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องร่วมมือกันเผยแพร่ให้คนในสังคมรับรู้และเข้าใจในสิทธิของผู้ต้องหามากขึ้น พร้อมทั้งรณรงค์ให้เห็นความสำคัญและเคารพต่อสิทธิดังกล่าว

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 6 นี้เป็นการกล่าวถึงบทสรุป ข้อจำกัดในการวิจัย และข้อเสนอแนะด้านการวิจัย ซึ่งมีลำดับการนำเสนอหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. ข้อจำกัดในการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ: ศึกษากรณีการประชาสัมพันธ์และมาตรการในการป้องกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาที่อยู่ภายใต้การควบคุมของเจ้าหน้าที่ตำรวจในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาสัมพันธ์ และเสนอมาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาสัมพันธ์ จากการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร (documentary study) โดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด งานวิจัย และเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ และเอกสารงานวิจัยต่างๆ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จำนวน 9 คน ผู้ต้องหาที่ถูกประชาสัมพันธ์ในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จำนวน 4 คน และผู้ประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ จำนวน 9 คน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2552 ถึง ตุลาคม 2553

ผลการวิจัยพบว่า การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเกิดขึ้นเมื่อมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ผู้ประชาสัมพันธ์ ผู้ต้องหา และการขาดความสามารถในการปกป้องร่างกายของผู้ต้องหา การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาเป็นพฤติกรรมรวมหมู่ที่เป็นการแพร่ระบาดทางอารมณ์ในรูปแบบของฝูงชนวุ่นวาย ซึ่งมีสาเหตุมาจากความโกรธแค้นในพฤติกรรมกระทำผิดที่ทารุณโหดร้ายของผู้ต้องหา และเป็นการควบคุมทางสังคมเชิงลบรวมทั้งเป็นการลงโทษเพื่อแก้แค้นตอบแทนผู้กระทำผิด ทั้งนี้การประชาสัมพันธ์ผู้ต้องหาในขณะนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเกิดขึ้นในสถานที่เปิดโล่งและเกิดขึ้นภายหลังขั้นตอนที่ผู้ต้องหา

ชี้จุดและแสดงท่าทางในการกระทำความผิดเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยเกิดขึ้นในขั้นตอนที่ผู้ต้องหาขอขมาต่อญาติของผู้เสียหายหรือในขั้นตอนการนำตัวผู้ต้องหากลับโรงพัก

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันผู้ต้องหาจากการกระทำที่ในขณะนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพคือ กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีไม่เพียงพอ ประชาชนที่มาดูการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพส่วนใหญ่ไม่เข้าใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจและขาดความรู้ด้านสิทธิของผู้ต้องหา เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ต้องการใช้ความรุนแรงในการห้ามปรามหรือจับกุมผู้ประจักษ์ นอกจากรณีนี้เป็นสถานที่เปิดโล่งการควบคุมสถานการณ์ในการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพจะทำได้ยาก

ส่วนมาตรการในการป้องกันผู้ต้องหาจากการกระทำที่ในขณะนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพคือ ต้องทำการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพเฉพาะกรณีผู้ต้องหาให้ความยินยอมโดยสมัครใจและต้องให้มีทนายความของผู้ต้องหาติดตามไปด้วย ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ต้องหาเป็นหลัก โดยทำให้คนรู้่น้อยที่สุดและใช้เวลาให้น้อยที่สุด หากทำในสถานที่เปิดโล่งจะต้องมีแผงเหล็กหรือเชือกกั้นพื้นที่เอาไว้โดยรอบ และหากเห็นว่าสถานการณ์เริ่มไม่ปลอดภัยต่อผู้ต้องหาต้องเลื่อนการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพออกไปทันที

2. ข้อจำกัดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการกระทำที่ผู้ต้องหาในการนำซึ่งที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ: ศึกษากรณีการกระทำที่และมาตรการในการป้องกัน พบปัญหาข้อจำกัดในการวิจัยในการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ควบคุมการนำซึ่งที่เกิดเหตุ และผู้ประจักษ์ผู้ต้องหาในขณะนำซึ่งที่เกิดเหตุ คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งสองกลุ่มมีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และการใช้ชีวิตส่วนตัว ฉะนั้นในการนัดหมายผู้วิจัยจะต้องนัดหมายให้สอดคล้องกับเวลาว่างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งในการดำเนินการเก็บข้อมูลนั้นจึงมีการเลื่อนการนัดหมายหลายครั้ง นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลบางรายไม่ได้พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร การนัดหมายและการเดินทางไปสัมภาษณ์จึงค่อนข้างติดขัด

ส่วนการเก็บข้อมูลจากผู้ต้องหาที่ถูกกระทำที่ในขณะนำซึ่งที่เกิดเหตุ พบปัญหา คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญต้องโทษอยู่ในเรือนจำ ทำให้การเข้าไปเก็บข้อมูลเป็นไปด้วยความยากลำบากและจำกัดด้วยเรื่องของเวลา รวมไปถึงการรวบรวมข้อมูลที่ทางเรือนจำไม่อนุญาตให้นำเครื่องบันทึกเทปเข้าไป ทำให้การเก็บข้อมูลต้องจดเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ในเรื่องของให้ความไว้วางใจระหว่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้วิจัยก็มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ผู้วิจัยต้องไป

บุคคลนอกเหนือจากการสัมภาษณ์หลายครั้ง จนกว่าที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจะไว้วางใจยอมเปิดเผย และให้ข้อมูลเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

3. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

1) ควรมีการศึกษาการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่เอื้อต่อการคุ้มครองป้องกันผู้ต้องหาจากการประชาทัณฑ์ในขณะนำขี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2) ควรมีการศึกษาการประชาทัณฑ์ผู้กระทำผิดที่ยังไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อจะทำให้การวิจัยสามารถมองถึงภาพรวมของการลงโทษด้วยการประชาทัณฑ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. **มาตรฐานองค์การสหประชาชาติว่าด้วยกระบวนการยุติธรรมทางอาญา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2548.
- คณิต ฒ นคร. **กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา**. พิมพ์ครั้งที่ 6 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2546.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. **สังคมวิทยาอาชญากรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- ชาติ ชัยเดชสุริยะ. **มาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา, 2549.
- ณรงค์ ใจหาญ. **คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาคหนึ่ง ว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย**. กรุงเทพฯ: มิตรนราการพิมพ์, 2534.
- นพนิธิ สุริยะ. **สิทธิมนุษยชน**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน, 2537.
- บุญลือ วันทายนต์. **พฤติกรรมรวมหมู่**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.
- ปกฉัตร ชัยสุวัฒน์. **นัยยะในการสอบสวนที่เกิดจากการใช้สิทธิของผู้ต้องหาในการต่อสู้คดีอาญา: ศึกษากรณีพนักงานสอบสวนในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- พรชัย ชันดี, ธัชชัย ปิตะนีละบุตร และอัศวิน วัฒนวิบูลย์. **ทฤษฎีและงานวิจัยทางอาชญาวิทยา**. กรุงเทพฯ: บุ๊คเน็ต, 2543.
- ภัทรวิทย์ อบสุวรรณ. **การทำแผนประทุษกรรมประกอบคำรับสารภาพในระบบกฎหมายไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- มูฮัมหมัดซากี เจ๊ะหะ. **บทลงโทษในกฎหมายอิสลาม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อิสลามิกอะเคเดมี, 2547.

ยุภาภรณ์ ไพโรบลย์. **กระบวนการกลุ่มและพฤติกรรมรวมหมู่จลาจล: ศึกษากรณีศูนย์ฝึกและ
อบรมเด็กและเยาวชน เขต 8 จังหวัดสุราษฎร์ธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ศรีนินดา พรหมหิตาธร. ประชาทัศน์. **วารสารอักษร ปีที่ 6 (ตุลาคม 2526):** น. 62.

สิกฤษณ์ อังสัจจะพงษ์. **สิทธิของผู้ต้องหาตามกฎหมายในขั้นตอนการสอบสวนของพนักงาน
สอบสวน ศึกษาเฉพาะกรณีการนำซีทีที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ.** วิทยานิพนธ์
ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์,
2548.

สุธรรมมา วรกานนท์. **สิทธิของผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญาที่จะไม่ถูกกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของ
รัฐในกระบวนการยุติธรรมในลักษณะประจํา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต,
สาขากฎหมายอาญา คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

สุพัตรา สุภาพ. **สังคมวิทยา.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2538.

สุภางค์ จันทวานิช. **สังคมและวัฒนธรรม.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2551.

ส. พลายน้อย. **ปกิณกะประเพณีไทย.** กรุงเทพฯ: บริษัทดับเบิลเดย์วันดีนติ้ง จำกัด, 2542.

เสริมสกุล ขำวัฒนพันธุ์. **ปัญหาการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาคดีอาญา: ศึกษากรณีการนำซีที
เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, ภาควิชานิติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

อุททิศ แสนโกศิก. **กฎหมายอาญา ภาค1.** กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์, 2525.

ภาษาอังกฤษ

Arellano, L. A. **Lynching and the American past: Violence, narrative and identity.**
Stanford University, 2004.

Chestnut, T.M. **Engendering lynching: Women activists and victims of lynchings and
white mob violence in the United States, 1837 – 1946.** Howard University, 2009.

Hobbs, T.B. "Hitler is here": Lynching in Florida during the era of World War II. The Florida State University, 2004.

Markovitz, J.P. Legacies of lynching: Collective memory, metaphor, and racial formation. University of California, San Diego, 1999.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจ

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
  - 1.1 อายุ
  - 1.2 ตำแหน่ง
  - 1.3 ประสบการณ์
2. ข้อมูลเกี่ยวกับคดี
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
  - 3.1 กฎหมายที่ให้อำนาจ
  - 3.2 วัตถุประสงค์
  - 3.3 ขั้นตอน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับการประชาทัศน์ผู้ต้องหา
  - 4.1 รายละเอียดของเหตุการณ์
  - 4.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดการประชาทัศน์
  - 4.3 ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์
  - 4.4 ความผิดตามกฎหมาย
5. อุปสรรคในการคุ้มครองผู้ต้องหา
6. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการแก้ไข

แบบสัมภาษณ์ผู้ต้องหา

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
  - 1.1 อายุ
  - 1.2 ความเป็นหน้าของคดี
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
  - 2.1 ความสมัครใจ
  - 2.2 ขั้นตอน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการประชาทัศน์
  - 3.1 รายละเอียดของเหตุการณ์
  - 3.2 สาเหตุที่เกิดการประชาทัศน์

- 3.3 ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์
- 3.4 ผลกระทบจากการถูกประชาทัณฑ์
- 4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

แบบสัมภาษณ์ผู้ประชาทัณฑ์

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
  - 1.1 อายุ
  - 1.2 อาชีพ
  - 1.3 ความสัมพันธ์กับผู้เสียหาย
  - 1.4 ประสบการณ์ในการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการประชาทัณฑ์ผู้ต้องหา
  - 3.1 รายละเอียดของเหตุการณ์
  - 3.2 เหตุผลในการประชาทัณฑ์
  - 3.3 ความรู้สึกหลังเกิดเหตุการณ์
  - 3.4 ความผิดตามกฎหมาย
4. ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอภิศักดิ์ ทองนพคุณ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อปีการศึกษา 2547 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรสังคมวิทยามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยา (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม) ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2551 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งนิติกร ศูนย์วิทยาการระงับข้อพิพาททางเลือก สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย